

ZAKON O PREKRŠAJIMA

("Sl. glasnik RS", br. 65/2013, 13/2016 i 98/2016 - odluka US)

Deo prvi MATERIJALNO-PRAVNE ODREDBE

Glava I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: pojam prekršaja, uslovi za prekršajnu odgovornost, uslovi za propisivanje i primenu prekršajnih sankcija, sistem sankcija, prekršajni postupak, izdavanje prekršajnog naloga, postupak izvršenja odluke, registar sankcija i registar neplaćenih novčanih kazni i drugih novčanih iznosa.

Pojam prekršaja

Član 2

Prekršaj je protivpravno delo koje je zakonom ili drugim propisom nadležnog organa određeno kao prekršaj i za koje je propisana prekršajna sankcija.

Zakovitost u propisivanju prekršaja i prekršajnih sankcija

Član 3

Niko ne može biti kažnjen za prekršaj, niti se prema njemu mogu primeniti druge prekršajne sankcije, ako to delo pre nego što je bilo izvršeno nije bilo zakonom, ili na zakonu zasnovanom propisu predviđeno kao prekršaj i za koje zakonom ili drugim na zakonu zasnovanom propisu, nije propisano kojom vrstom i visinom sankcije učinilac prekršaja može biti kažnjen.

Propisivanje prekršaja

Član 4

Prekršaji se mogu propisivati zakonom ili uredbom, odnosno odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada i skupštine grada Beograda.

Organi ovlašćeni za donošenje propisa o prekršajima mogu propisivati samo sankcije predviđene ovim zakonom i u granicama koje određuje ovaj zakon.

Organi ovlašćeni za donošenje propisa iz stava 1. ovog člana mogu propisivati prekršajne sankcije samo za povrede propisa koje oni donose u okviru svoje nadležnosti utvrđene ustavom i zakonom, pod uslovima određenim ovim zakonom.

Organ koji je ovlašćen da propisuje prekršajne sankcije ne može ovo pravo preneti na druge organe.

Svrha prekršajnih sankcija

Član 5

Za prekršaj mogu biti izrečene sankcije propisane ovim zakonom.

Svrha propisivanja, izricanja i primene prekršajnih sankcija je da građani poštuju pravni sistem i da se u buduće ne čine prekršaji.

Vremensko važenje propisa

Član 6

Na učinioca prekršaja primenjuje se zakon, odnosno propis koji je važio u vreme izvršenja prekršaja.

Ako je posle učinjenog prekršaja jednom ili više puta izmenjen propis, primenjuje se propis koji je najblaži za učinioca.

Prostorno važenje propisa

Član 7

Odredbe o prekršajima važe na teritoriji Republike Srbije kad su propisane zakonom ili uredbom, odnosno na teritoriji jedinica teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave, kad su propisane odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda.

Za prekršaj predviđen propisima Republike Srbije kazniće se učinilac ako je prekršaj učinjen na teritoriji Republike Srbije ili ako je učinjen na domaćem brodu ili vazduhoplovu dok se nalazi van teritorije Republike Srbije.

Za prekršaj učinjen u inostranstvu kazniće se učinilac prekršaja samo ako je to određeno zakonom ili uredbom.

U slučaju iz stava 2. ovog člana može se, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti gonjenje za prekršaj stranoj državi u kojoj učinilac prekršaja koji je strani državljanin ima prebivalište.

Zabrana ponovnog suđenja u istoj stvari

Član 8

Nikome se ne može ponovo suditi niti mu može ponovo biti izrečena prekršajna sankcija za prekršaj o kome je pravnosnažno odlučeno u skladu sa zakonom.

Zabrana iz stava 1. ovog člana ne sprečava ponavljanje prekršajnog postupka u skladu sa ovim zakonom.

Protiv učinioca prekršaja koji je u krivičnom postupku pravnosnažno oglašen krivim za krivično delo koje obuhvata i obeležja prekršaja ne može se za taj prekršaj pokrenuti postupak, a ako je pokrenut ili je u toku, ne može se nastaviti i dovršiti.

Protiv učinioca prekršaja koji je u postupku po privrednom prestupu pravnosnažno oglašen odgovornim za privredni prestup koji obuhvata i obeležja prekršaja ne može se za taj prekršaj pokrenuti postupak, a ako je pokrenut ili je u toku, ne može se nastaviti i dovršiti.

Diplomatski imunitet

Član 9

Prekršajni postupak neće se voditi niti će se izricati prekršajna sankcija protiv lica koja uživaju diplomatski imunitet, u slučaju postojanja reciprociteta.

Glava II IZVRŠENJE PREKRŠAJA

Radnja izvršenja prekršaja

Član 10

Prekršaj može biti izvršen činjenjem ili nečinjenjem.

Prekršaj je izvršen nečinjenjem kad je propuštanje da se preduzme određeno činjenje propisom predviđeno kao prekršaj.

Vreme izvršenja prekršaja

Član 11

Prekršaj je izvršen u vreme kada je učinilac radio ili bio dužan da radi, bez obzira kada je posledica nastupila.

Mesto izvršenja prekršaja

Član 12

Prekršaj je izvršen kako u mestu gde je učinilac radio ili bio dužan da radi, tako i u mestu gde je posledica nastupila.

Nužna odbrana

Član 13

Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj učinjena u nužnoj odbrani.

Nužna odbrana je ona odbrana koja je neophodno potrebna da učinilac od svog dobra ili od dobra drugoga odbije istovremeni protivpravni napad.

Učinilac koji je prekoračio granice nužne odbrane, može se blaže kazniti. Ako je to prekoračenje učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, učinilac se može osloboditi od kazne.

Krajnja nužda

Član 14

Nema prekršaja ako je radnja propisana kao prekršaj učinjena u krajnjoj nuždi.

Krajnja nužda postoji ako je prekršaj učinjen da učinilac otkloni od svog dobra ili dobra drugog istovremenu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, i ako pri tome učinjeno zlo nije veće od zla koje je pretilo.

Učinilac koji je prekoračio granice krajnje nužde, može se blaže kazniti. Ako je to prekoračenje učinjeno pod posebno olakšavajućim okolnostima, učinilac se može osloboditi od kazne.

Sila i pretnja

Član 15

Nema prekršaja ako je učinilac postupao pod dejstvom neodoljive sile.

Učinilac koji je izvršio prekršaj pod dejstvom sile kojoj se moglo odoleti ili pod dejstvom pretnje može se blaže kazniti, ako se sila i pretnja ne mogu smatrati neskrivljenom opasnošću u smislu člana 14. ovog zakona.

Pokušaj

Član 16

Za pokušaj prekršaja učinilac će se kazniti samo ako je to posebno propisano.

Glava III ODGOVORNOST ZA PREKRŠAJ

Subjekti odgovornosti

Član 17

Za prekršaj mogu da odgovaraju fizičko lice, preduzetnik, pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu.

Republika Srbija, teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave i njihovi organi ne mogu biti odgovorni za prekršaj, ali zakonom može biti propisano da za prekršaj pod uslovima iz člana 18. stav 1. ovog zakona odgovara odgovorno lice u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili organu jedinice lokalne samouprave.

Odgovornost fizičkog lica

Član 18

Fizičko lice odgovara za prekršaj koji mu se može pripisati u krivicu zato što je bilo uračunljivo i učinilo prekršaj sa umišljajem ili iz nehata, a bilo je svesno ili je bilo dužno i moglo biti svesno da je takav postupak zabranjen.

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, odredba iz stava 1. ovog člana primenjuje se i na preduzetnika, odgovorna lica u pravnom licu, državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave ili kod preduzetnika.

Neuračunljivost, skrivljena neuračunljivost i bitno smanjena uračunljivost

Član 19

Neuračunljiv učinilac nije odgovoran za prekršaj.

Neuračunljiv je učinilac koji nije mogao da shvati značaj svog postupka ili nije mogao da upravlja svojim postupcima usled duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti, zaostalog duševnog razvoja ili druge teže duševne poremećenosti.

Učiniocu prekršaja čija je sposobnost da shvati značaj svog dela ili sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena usled nekog stanja iz stava 2. ovog člana (bitno smanjena uračunljivost) može se ublažiti kazna.

Ne smatra se neuračunljivim učinilac prekršaja koji upotrebom alkohola ili na drugi način dovede sebe u stanje u kome nije mogao shvatiti značaj svog postupka ili nije mogao upravljati svojim postupcima ako je u vreme kad se dovodio u takvo stanje bio svestan ili je bio dužan i mogao biti svestan da u takvom stanju može učiniti prekršaj.

Nehat i umišljaj

Član 20

Za postojanje odgovornosti dovoljan je nehat učinioca ako propisom o prekršaju nije određeno da će se kazniti samo ako je prekršaj učinjen sa umišljajem.

Prekršaj je učinjen iz nehata kad je učinilac bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica, ali je olako držao da je može sprečiti ili da ona neće nastupiti, ili kad nije bio svestan mogućnosti nastupanja zabranjene posledice, iako je prema okolnostima i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svestan te mogućnosti.

Prekršaj je učinjen sa umišljajem kad je učinilac bio svestan svog dela i hteo njegovo izvršenje ili kad je bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica i pristao je na njeno nastupanje.

Stvarna zabluda

Član 21

Nije odgovoran za prekršaj učinilac koji je u vreme izvršenog prekršaja bio u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.

Stvarna zabluda je neotklonjiva ako učinilac nije bio dužan i nije mogao da izbegne zabludu u pogledu neke stvarne okolnosti koja predstavlja obeležje prekršaja ili u pogledu neke stvarne okolnosti koja bi, da je zaista postojala, činila postupak učinioca dozvoljenim.

Pravna zabluda

Član 22

Nije odgovoran za prekršaj učinilac koji je u vreme izvršenog prekršaja bio u neotklonjivoj pravnoj zabludi.

Pravna zabluda je neotklonjiva ako učinilac nije bio dužan i nije mogao da zna da je takav postupak zabranjen.

Ako je zabluda bila otklonjiva, učinilac se za učinjeni prekršaj može blaže kazniti.

Saizvršilaštvo

Član 23

Ako više lica učestvovanjem u radnji izvršenja prekršaja zajednički učine prekršaj ili ostvarujući zajedničku odluku drugom radnjom bitno doprinesu izvršenju prekršaja, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za taj prekršaj.

Podstrekavanje

Član 24

Ko drugog sa umišljajem podstrekne da učini prekršaj kazniće se kao da ga je sam učinio.

Pomaganje

Član 25

Ko drugom sa umišljajem pomogne da izvrši prekršaj kazniće se kao da ga je sam učinio.

Granice odgovornosti saučesnika

Član 26

Podstrekač i pomagač su odgovorni u granicama svog umišljaja, a saizvršilac je odgovoran za prekršaj u granicama svog umišljaja ili nehata.

S obzirom na prirodu prekršaja, način i okolnosti pod kojima je pomaganje izvršeno, pomagač se može blaže kazniti.

Odgovornost pravnog lica

Član 27

Pravno lice je odgovorno za prekršaj učinjen radnjom ili propuštanjem dužnog nadzora organa upravljanja ili odgovornog lica ili radnjom drugog lica koje je u vreme izvršenja prekršaja bilo ovlašćeno da postupa u ime pravnog lica.

Pravno lice je odgovorno za prekršaj i kada:

- 1) organ upravljanja donese protivpravnu odluku ili nalog kojim je omogućeno izvršenje prekršaja ili odgovorno lice naredi licu da izvrši prekršaj;
- 2) fizičko lice izvrši prekršaj usled propuštanja odgovornog lica da nad njim vrši nadzor ili kontrolu.

Pod uslovima iz stava 2. ovog člana pravno lice može da odgovara za prekršaj i kada:

- 1) je protiv odgovornog lica prekršajni postupak obustavljen ili je to lice oslobođeno od odgovornosti u skladu sa odredbama člana 250. ovog zakona;

2) postoje pravne ili stvarne smetnje za utvrđivanje odgovornosti odgovornog lica u pravnom licu ili se ne može odrediti ko je odgovorno lice.

Odgovornost fizičkog ili odgovornog lica u pravnom licu za učinjeni prekršaj, krivično delo ili privredni prestup ne isključuje odgovornost pravnog lica za prekršaj.

Član 28

Prestankom postojanja pravnog lica u toku prekršajnog postupka prestaje njegova odgovornost za prekršaj, osim u slučaju postojanja pravnog sledbenika, kada za prekršaj odgovara pravni sledbenik.

Ako je pravno lice prestalo da postoji nakon pravnosnažno okončanog prekršajnog postupka, izrečena sankcija će se izvršiti prema pravnom sledbeniku.

Pravno lice koje se nalazi u stečaju može da odgovara za prekršaj učinjen pre otvaranja ili u toku stečajnog postupka, ali mu se ne može izreći kazna, nego samo zaštitna mera oduzimanja predmeta i oduzimanje imovinske koristi.

Odgovornost preduzetnika

Član 29

Preduzetnik odgovara za prekršaj koji učini pri vršenju svoje delatnosti.

Odgovornost odgovornog lica

Član 30

Odgovornim licem, u smislu ovog zakona, smatra se lice kome su u pravnom licu povereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada, kao i lice koje u državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave vrši određene dužnosti.

Nije odgovorno za prekršaj odgovorno lice koje je postupalo na osnovu naređenja drugog odgovornog lica ili organa upravljanja i ako je preduzelo sve radnje koje je na osnovu zakona, drugog propisa ili akta bilo dužno da preduzme da bi sprečilo izvršenje prekršaja.

Odgovornost odgovornog lica ne prestaje zato što mu je prestao radni odnos u pravnom licu, državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave niti zato što je nastala nemogućnost da se pravno lice oglasi odgovornim usled njegovog prestanka.

Odgovornost stranih lica

Član 31

Strano fizičko lice, strano pravno lice i odgovorno lice odgovaraju za prekršaje jednako kao i domaće fizičko, pravno i odgovorno lice.

Strano pravno lice i odgovorno lice kazniće se za prekršaj učinjen na teritoriji Republike Srbije ako strano pravno lice ima poslovnu jedinicu ili predstavništvo u Republici Srbiji ili je prekršaj učinjen njegovim prevoznim sredstvom, ako propisom kojim je prekršaj regulisan nije nešto drugo predviđeno.

Glava IV PREKRŠAJNE SANKCIJE

Član 32

Prekršajne sankcije su:

- 1) kazne;
- 2) kazneni poeni;
- 3) opomena;
- 4) zaštitne mere;
- 5) vaspitne mere.

1. Kazne

Član 33

Za prekršaj se mogu propisati kazna zatvora, novčana kazna i rad u javnom interesu.

U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija (član 5. stav 2.) svrha kažnjavanja je da se izrazi društveni prekor učinioocu zbog izvršenog prekršaja i da se utiče na njega i na sva ostala lica da ubuduće ne čine prekršaje.

Način propisivanja kazni

Član 34

Za jedan prekršaj se može propisati i kazna zatvora i novčana kazna i obe se mogu izreći zajedno.

Za prekršaj pravnog lica može se propisati samo novčana kazna.

Nadležnost za propisivanje kazni

Član 35

Kazna zatvora može se propisati samo zakonom.

Novčana kazna i rad u javnom interesu, mogu se propisati zakonom ili uredbom, odnosno odlukom skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda.

Izricanje kazni

Član 36

Kazna zatvora se može izreći samo kao glavna kazna.

Novčana kazna i rad u javnom interesu mogu se izreći kao glavna i kao sporedna kazna.

Ako su novčana kazna i kazna zatvora propisane alternativno, kazna zatvora se izriče samo za prekršaj kojim su bile prouzrokovane teže posledice. ili za prekršaje koji ukazuju na veći stepen krivice učinioca u skladu sa članom 18. stav 1. ovog zakona.

Kazna zatvora

Član 37

Kazna zatvora se ne može propisati u trajanju kraćem od jednog ni dužem od šezdeset dana.

Kazna zatvora ne može se izreći trudnoj ženi, posle navršena tri meseca trudnoće, ni majci dok dete ne navrši jednu godinu života, a ako je dete mrtvo rođeno ili ako je umrlo posle porođaja dok ne prođe šest meseci od dana porođaja.

Rad u javnom interesu

Član 38

Rad u javnom interesu je neplaćeni rad u korist društva koji se ne obavlja pod prinudom, kojim se ne vređa ljudsko dostojanstvo i ne ostvaruje profit.

Rad u javnom interesu ne može trajati kraće od 20 časova ni duže od 360 časova.

Prilikom izricanja rada u javnom interesu, sud će imati u vidu vrstu izvršenog prekršaja, uzrast, fizičku i radnu sposobnost, psihička svojstva, obrazovanje, sklonosti i druge posebne okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca.

Ako kažnjeno lice ne obavi deo ili sve časove izrečene kazne rada u javnom interesu, sud će ovu kaznu zameniti kaznom zatvora tako što će za svakih započelih osam časova rada u javnom interesu odrediti jedan dan zatvora.

Novčana kazna

Član 39

Zakonom ili uredbom novčana kazna može se propisati u rasponu:

- 1) od 5.000 do 150.000 dinara za fizičko lice ili odgovorno lice;
- 2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za pravno lice;
- 3) od 10.000 do 500.000 dinara za preduzetnika.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, novčana kazna može se propisati u fiksnom iznosu za fizičko lice i odgovorno lice od 1.000 do 50.000 dinara, za preduzetnika od 5.000 do 150.000 dinara, a za pravno lice od 10.000 do 300.000 dinara.

Odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda, mogu se propisati novčane kazne samo u fiksnom iznosu, i to od minimalnog do polovine najvišeg fiksnog iznosa propisanog u stavu 2. ovog člana.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, za prekršaje iz oblasti javnih prihoda, javnog informisanja, carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja, životne sredine, prometa roba i usluga i prometa hartijama od vrednosti zakonom se mogu propisati kazne u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, ali ne više od

dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti s tim da ne prelazi petostruki iznos najvećih novčanih kazni koje se mogu izreći po odredbi stava 1. ovog člana.

Rok plaćanja novčane kazne

Član 40

U presudi i prekršajnom nalogu se određuje rok plaćanja novčane kazne, koji ne može biti duži od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude, a ukoliko je žalba izjavljena, od dana dostavljanja drugostepene presude, odnosno osam dana od dana uručenja prekršajnog naloga.

Sud može rešenjem dozvoliti da se u opravdanim slučajevima novčana kazna isplati u ratama, pri čemu određuje način i rok plaćanja, koji ne može biti duži od šest meseci, pod uslovom da su plaćeni troškovi postupka.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Ako kažnjeno lice kome je dozvoljeno da novčanu kaznu isplaćuje u ratama ne vrši uredno uplate, sud može rešenjem opozvati svoju odluku o plaćanju u ratama.

Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana žalba nije dozvoljena.

Zamena neplaćene novčane kazne

Član 41

Novčanu kaznu koju kažnjeno fizičko lice, preduzetnik ili odgovorno lice u pravnom licu ne plati (u celini ili delimično), sud može zameniti kaznom zatvora tako što se za svakih započelih 1.000 dinara određuje jedan dan zatvora, s tim što kazna zatvora ne može trajati kraće od jednog dana ni duže od šezdeset dana.

Ako je pored novčane kazne kažnjenom licu bila izrečena i kazna zatvora, zatvor kojim se zamenjuje neplaćena novčana kazna i izrečena kazna zatvora ne mogu trajati duže od devedeset dana.

Ako sud oceni opravdanim, s obzirom na težinu prekršaja, visinu neplaćene novčane kazne i imovinske mogućnosti osuđenog sud može, umesto kazne zatvora, odrediti da se neplaćena novčana kazna zameni radom u javnom interesu, s tim što osam sati rada zamenjuje jedan dan zatvora, odnosno 1.000 dinara novčane kazne, a rad ne može da traje duže od 360 sati.

Deo neplaćene novčane kazne koji nije mogao biti zamenjen kaznom zatvora ili radom u javnom interesu, naplaćuje se prinudnim putem.

Ako posle odluke suda o zameni neplaćene novčane kazne kažnjeno fizičko lice isplati novčanu kaznu, kazna zatvora ili rad u javnom interesu neće se izvršiti. Ako je izvršenje kazne započeto, a kažnjeno lice isplati ostatak izrečene novčane kazne, obustaviće se izvršenje kazne zatvora i rada u javnom interesu.

Zamena neplaćene novčane kazne kaznom zatvora ne može se odrediti za novčane kazne izrečene prema maloletnicima i pravnim licima.

Neplaćena novčana kazna izrečena prema maloletniku prinudno će se naplatiti na imovini maloletnika, njegovog roditelja ili drugog lica zaduženog da se o njemu stara.

Na zamenu neplaćene novčane kazne shodno se primenjuju odredbe zakona koji propisuje izvršenje krivičnih sankcija.

Odmeravanje kazne

Član 42

Kazna za prekršaje odmerava se u granicama koje su za taj prekršaj propisane, a pri tome se uzimaju u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja, a naročito: težina i posledice prekršaja, okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, stepen odgovornosti učinioca, ranija osuđivanost, lične prilike učinioca i držanje učinioca posle učinjenog prekršaja.

Ne može se uzeti u obzir kao otežavajuća okolnost ranije izrečena prekršajna sankcija učiniocu ako je od dana pravnosnažnosti odluke do dana donošenja nove proteklo više od četiri godine.

Pri odmeravanju visine novčane kazne uzeće se u obzir i imovno stanje učinioca.

Ublažavanje kazne

Član 43

Ako se prilikom odmeravanja kazne utvrdi da prekršajem nisu prouzrokovane teže posledice, a postoje olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i blažom kaznom može postići svrha kažnjavanja, propisana kazna se može ublažiti tako što se može:

- 1) izreći kazna ispod najmanje mere kazne koja je propisana za taj prekršaj ali ne ispod najmanje zakonske mere te vrste kazne;
- 2) umesto propisane kazne zatvora izreći novčana kazna ili rad u javnom interesu, ali ne ispod najmanje zakonske mere te vrste kazne;
- 3) umesto propisane kazne zatvora i novčane kazne izreći samo jedna od tih kazni.

Oslobađanje od kazne

Član 44

Sud može učinioca prekršaja oglasiti odgovornim i osloboditi od kazne pod uslovima iz čl. 13. i 14. ovog zakona.

Sud može osloboditi od kazne i učinioca prekršaja za koji je propisana novčana kazna ako posle izvršenog prekršaja, a pre nego što je saznao da je okrivljen otkloni posledice dela ili nadoknadi štetu prouzrokovanu prekršajem.

Sud može osloboditi od kazne i učinioca prekršaja učinjenog iz nehata kada posledice dela tako teško pogađaju učinioca da izricanje kazne u takvom slučaju očigledno ne bi odgovaralo svrsi kažnjavanja.

Sticaj prekršaja

Član 45

Ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više prekršaja za koje mu se istovremeno sudi, prethodno će se utvrditi kazna za svaki od tih prekršaja, pa će se za sve te prekršaje izreći jedinstvena kazna.

Jedinstvena kazna izreći će se po sledećim pravilima:

- 1) ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, izreći će se jedinstvena kazna zatvora, koja ne može biti veća od devedeset dana;
- 2) ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena novčana kazna, izreći će se jedinstvena novčana kazna koja predstavlja zbir utvrđenih novčanih kazni, s tim što jedinstvena novčana kazna ne može biti veća od dvostrukog iznosa najveće novčane kazne predviđene ovim zakonom;
- 3) ako je za sve prekršaje u sticaju utvrđena kazna rada u javnom interesu, izreći će se jedinstvena kazna rada u javnom interesu koja ne može trajati duže od 360 časova;
- 4) ako je za prekršaje u sticaju utvrđena kazna zatvora, a za druge prekršaje novčana kazna, izreći će se jedinstvena kazna zatvora i jedinstvena novčana kazna na način propisan u tač. 1) i 2) ovog stava.

Prekršaj u produženom trajanju

Član 46

Prekršaj u produženom trajanju postoji ako učinilac sa jedinstvenim umišljajem učini više istih vremenski povezanih prekršaja, koji čine jednu celinu zbog najmanje dve od sledećih okolnosti: istovetnosti oštećenog, istovrsnosti predmeta prekršaja, korišćenja iste situacije ili trajnog odnosa, jedinstva mesta ili prostora izvršenja prekršaja.

Odredba stav 1. ovog člana može se primeniti samo kod prekršaja čija priroda dopušta spajanje u jednu celinu.

Prekršaj kojim se nanosi šteta nematerijalnim pravnim dobrima fizičkog ili pravnog lica može biti učinjen u produženom trajanju samo ako je učinjen protiv istog lica.

Prekršaj koji nije obuhvaćen prekršajem u produženom trajanju u pravnosnažnoj sudskoj odluci, predstavlja poseban prekršaj, odnosno ulazi u sastav posebnog prekršaja u produženom trajanju.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći kazna teža od propisane, ali ona ne sme preći dvostruku meru propisane kazne, niti najvišu meru kazne predviđene članom 45. stav 2. ovog zakona za odmeravanje kazni za prekršaje učinjene u sticaju.

Uračunavanje zadržavanja u kaznu

Član 47

Vreme za koje je učinilac prekršaja zadržan pre donošenja presude uračunava se u izrečenu kaznu.

Zadržavanje koje je trajalo duže od 12, a kraće od 24 časa računa se u jedan dan zatvora, odnosno kao 1.000 dinara novčane kazne, odnosno osam sati rada u javnom interesu.

2. Kazneni poeni

Član 48

Za prekršaje protiv bezbednosti saobraćaja na putevima zakonom se mogu propisati kazneni poeni u rasponu od 1 do 25.

Sankcija iz stava 1. ovog člana izriče se uz kaznu ili opomenu pod uslovima predviđenim ovim zakonom ako drugim zakonom nije drugačije propisano.

Uz sankciju iz stava 1. ovog člana učiniocu mogu biti izrečene dopunske obaveze u cilju edukacije vozača ili praćenja njegovog ponašanja u saobraćaju. Vrste dopunskih obaveza i uslovi za njihovo izricanje propisuju se posebnim zakonom.

Kazneni poeni mogu se izreći vozaču koji u vreme izvršenja prekršaja poseduje vozačku dozvolu izdatu u Republici Srbiji ili vozaču kome je pravnosnažnom odlukom zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

Sticaj kaznenih poena

Član 49

Ako su za prekršaje u sticaju utvrđeni kazneni poeni, izreći će se jedinstveni kazneni poeni, koji odgovaraju zbiru svih pojedinačno utvrđenih kaznenih poena, a koji ne može biti veći od 25 poena.

3. Opomena

Član 50

Umesto novčane kazne za prekršaj može se izreći opomena ako postoje okolnosti koje u znatnoj meri umanjuju odgovornost učinioca, tako da se može očekivati da će se ubuduće kloniti vršenja prekršaja i bez izricanja kazne.

Opomena se može izreći i ako se prekršaj ogleda u neispunjavanju propisane obaveze ili je prekršajem nanesena šteta, a učinilac je posle pokretanja postupka, a pre donošenja presude ispunio propisanu obavezu, odnosno otklonio ili nadoknadio nanесenu štetu.

4. Zaštitne mere

Svrha i propisivanje

Član 51

U okviru opšte svrhe prekršajnih sankcija (član 5. stav 2), svrha primene zaštitne mere je da otkloni uslove koji omogućavaju ili podstiču učinioca na izvršenje novog prekršaja.

Zaštitna mera može se propisati zakonom i uredbom.

Vrste zaštitnih mera

Član 52

Za prekršaje se mogu propisati sledeće zaštitne mere:

- 1) oduzimanje predmeta;
- 2) zabrana vršenja određenih delatnosti;
- 3) zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti;

- 4) zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove;
- 5) zabrana upravljanja motornim vozilom;
- 6) obavezno lečenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci;
- 7) obavezno psihijatrijsko lečenje;
- 8) zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja;
- 9) zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama;
- 10) javno objavljivanje presude;
- 11) udaljenje stranca sa teritorije Republike Srbije;
- 12) oduzimanje životinja i zabrana držanja životinja.

Zaštitne mere oduzimanja predmeta, obaveznog lečenja zavisnika od alkohola i drugih psihoaktivnih supstanci, obavezno psihijatrijsko lečenje, zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja i udaljenje stranaca sa teritorije Republike Srbije mogu se izreći pod uslovima propisanim ovim zakonom i kad nisu predviđene propisom kojim je određen prekršaj.

Zaštitne mere zabrane vršenja određenih delatnosti i javno objavljivanje presude ne mogu se izreći maloletniku.

Izricanje zaštitnih mera

Član 53

Kad postoje uslovi za izricanje zaštitnih mera predviđeni ovim ili drugim zakonom, učiniocu prekršaja može biti izrečena jedna ili više zaštitnih mera.

Zaštitne mere se izriču uz izrečenu kaznu, opomenu ili vaspitnu meru.

Izuzetno od stava 2. ovog člana zaštitne mere mogu se izreći samostalno ako je takva mogućnost propisana.

Oduzimanje predmeta

Član 54

Predmeti koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje prekršaja ili koji su nastali izvršenjem prekršaja mogu se oduzeti od učinioca prekršaja.

Sud koji je doneo presudu odrediće, u skladu sa posebnim propisima, da li će se oduzeti predmeti uništiti, prodati ili predati zainteresovanom organu, odnosno organizaciji.

Ako je učinilac samovoljno otuđio ili uništio predmete ili je na drugi način onemogućio njihovo oduzimanje, u presudi će se odrediti da plati novčani iznos koji odgovara vrednosti predmeta.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere oduzimanja predmeta.

Predmeti iz stava 1. ovog člana mogu se oduzeti i kad se prekršajni postupak ne završi presudom kojom se okrivljeni oglašava odgovornim ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili razlozi morala kao i u drugim

slučajevima određenim posebnim zakonom. O tome se donosi posebno rešenje na koje okrivljeni ima pravo žalbe.

Oduzimanjem predmeta ne dira se u pravo trećih lica na naknadu štete od učinioca.

Zabrana vršenja određenih delatnosti

Član 55

Zabrana vršenja određenih delatnosti sastoji se u privremenoj zabrani učiniocu prekršaja da vrši određenu privrednu ili drugu delatnost za koju se izdaje dozvola nadležnog organa ili koja se upisuje u odgovarajući registar.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere iz stava 1. ovog člana, mera se može izreći ako učinilac prekršaja delatnost zloupotrebi za izvršenje prekršaja ili ako se opravdano može očekivati da bi dalje vršenje te delatnosti bilo opasno po život ili zdravlje ljudi ili druge zakonom zaštićene interese.

Zabrana vršenja određene delatnosti može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine, računajući od dana izvršnosti presude.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje izrečene mere.

Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti

Član 56

Zabrana pravnom licu da vrši određene delatnosti sastoji se u zabrani proizvodnje određenih proizvoda ili vršenja određenih poslova u oblasti prometa robe, finansija i usluga, ili u zabrani vršenja drugih određenih poslova.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere, mera se može izreći ako bi dalje vršenje određene delatnosti bilo opasno po život ili zdravlje ljudi, štetno za privredno ili finansijsko poslovanje drugih pravnih lica ili za privredu u celini.

Zabrana pravnom licu da vrši određenu delatnost može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine, računajući od dana izvršnosti presude.

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove

Član 57

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove sastoji se u zabrani učiniocu prekršaja da vrši poslove koje je vršio u vreme izvršenja prekršaja ili rukovodeću dužnost u privrednom ili finansijskom poslovanju ili određenu vrstu poslova, ili sve ili neke dužnosti vezane za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovanje poverenom imovinom.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nije drugačije određeno, zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove izriče se kad odgovorno lice zloupotrebi dužnost radi izvršenja prekršaja.

Zabrana odgovornom licu da vrši određene poslove može se izreći u trajanju od šest meseci do tri godine, računajući od dana izvršnosti presude.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje izrečene mere.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Član 58

Zabrana upravljanja motornim vozilom sastoji se u tome da se učiniocu privremeno zabrani upravljanje motornim vozilom određene vrste ili kategorije.

Ako propisom kojim se određuje prekršaj nisu posebno predviđeni uslovi za izricanje zaštitne mere, mera se može izreći učiniocu prekršaja koji je učinio prekršaj protiv bezbednosti saobraćaja kad postoji opasnost da će upravljajući motornim vozilom ponovo učiniti prekršaj ili zato što njegovo ranije kršenje tih propisa pokazuje da je opasno da upravlja motornim vozilom određene vrste ili kategorije.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od 30 dana do jedne godine.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje mere.

Obavezno lečenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci

Član 59

Obavezno lečenje zavisnika od alkohola i psihoaktivnih supstanci može se izreći licu koje je učinilo prekršaj usled zavisnosti od stalne upotrebe alkohola ili psihoaktivnih supstanci i kod koga postoji opasnost da će usled ove zavisnosti i dalje da čini prekršaje.

Pre izricanja mere iz stava 1. ovog člana sud će pribaviti mišljenje veštaka, odnosno nadležne zdravstvene organizacije.

Pri izricanju mere iz stava 1. ovog člana učiniocu prekršaja naložiće se obavezno lečenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi. Ako učinilac prekršaja bez opravdanih razloga odbije lečenje, mera će se izvršiti prinudnim putem.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana najduže može trajati do jedne godine, a izvršenje izrečene mere obustaviće se i pre isteka vremena određenog u presudi ako zdravstvena organizacija ustanovi da je lečenje završeno.

Obavezno psihijatrijsko lečenje

Član 60

Učiniocu prekršaja koji je u stanju neuračunljivosti učinio prekršaj, sud će izreći obavezno psihijatrijsko lečenje, ako utvrdi da postoji ozbiljna opasnost da učinilac ponovi prekršaj, a radi otklanjanja opasnosti potrebno je njegovo psihijatrijsko lečenje.

Obavezno psihijatrijsko lečenje je jedina prekršajna sankcija koja se samostalno može izreći neuračunljivom učiniocu prekršaja.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko lečenje učiniocu prekršaja čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena novčana kazna, rad u javnom interesu, opomena ili je oslobođen od kazne.

Obavezno psihijatrijsko lečenje sprovodi se na slobodi i traje dok postoji potreba lečenja, ali ne duže od jedne godine.

Radi uspješnijeg lečenja može se odrediti da se povremeno lečenje sprovede u zdravstvenoj ustanovi s tim da neprekidno lečenje u ustanovi ne može trajati duže od 15 dana, a može biti preduzeto najviše dva puta u toku godine.

Ako se u slučaju iz st. 1. i 3. ovog člana učinilac ne podvrgne lečenju na slobodi ili ga samovoljno napusti, sud može odrediti da se zaštitna mera sprovede u zdravstvenoj ustanovi pod uslovima iz stava 4. ovog člana.

Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja

Član 61

Zabrana pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja izriče se radi sprečavanja učinioca da ponovi prekršaj ili da nastavi da ugrožava oštećenog.

Mera iz stava 1. ovog člana izriče se na pismeni predlog podnosioca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka ili na usmeni zahtev oštećenog istaknut pri saslušanju u prekršajnom postupku.

Odluka suda kojom je izrečena zabrana pristupa mora da sadrži: vremenski period u kom se izvršava, podatke o licima kojima učinilac ne sme pristupati, naznačenje objekata kojima ne sme pristupiti i u koje vreme, mesta ili lokacija u okviru kojih se učiniocu zabranjuje pristup.

Izrečena mera zabrane pristupa oštećenom uključuje i meru zabrane pristupa zajedničkom stanu ili domaćinstvu u periodu za koji važi zabrana.

Zaštitna mera zabrane pristupa može se izreći u trajanju do jedne godine, računajući od izvršnosti presude.

O odluci suda kojom se izriče zabrana pristupa obaveštava se oštećeni, policijska uprava nadležna za izvršenje mere i nadležan organ starateljstva ukoliko se mera odnosi na zabranu učiniocu pristupa deci, bračnom drugu ili članovima porodice.

Kršenje zabrane pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja

Član 62

Kažnjenom kome je pravnosnažnom presudom izrečena mera zabrane pristupa, a koji pristupi oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja tokom trajanja mere ili ostvari kontakt sa oštećenim na nedozvoljeni način ili u nedozvoljeno vreme izreći će se sankcija po propisu kojim je predviđen prekršaj za koji je izrečena ova mera.

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama

Član 63

Zabrana prisustvovanja određenim sportskim priredbama sastoji se u obavezi učinioca prekršaja da se neposredno pre početka vremena održavanja određenih sportskih priredbi lično javi službenom licu u područnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj stanici na području na kojem se učinilac prekršaja zatekao i da boravi u njihovim prostorijama za vreme održavanja sportske priredbe.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od jedne do osam godina.

Vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u trajanje mere.

Kažnjeni kome je pravnosnažnom presudom izrečena mera zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, a koji ne izvrši obavezu iz stava 1. ovog člana, kazniće se zatvorom od trideset do šezdeset dana.

O izrečenoj zaštitnoj meri iz stava 1. ovog člana, sud je dužan da obavesti područnu policijsku upravu prema mestu prebivališta kažnjenog lica.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama.

Javno objavljivanje presude

Član 64

Zaštitnu meru objavljivanja presude sud će izreći ako smatra da bi bilo korisno da se javnost upozna sa presudom, a naročito ako bi objavljivanje presude doprinelo da se otkloni opasnost po život ili zdravlje ljudi ili da se zaštiti sigurnost prometa roba i usluga ili privreda.

Prema značaju prekršaja sud odlučuje da li će se presuda objaviti preko štampe, radija ili televizije ili preko više navedenih sredstava informisanja, kao i da li će se obrazloženje presude objaviti u celini ili u izvodu, vodeći pri tom računa da način objavljivanja omogući obaveštenost svih u čijem interesu presudu treba objaviti.

Presuda se može objaviti u roku od najduže 30 dana od dana pravnosnažnosti presude.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere javnog objavljivanja presude.

Troškovi javnog objavljivanja presude padaju na teret kažnjenog.

Udaljenje stranca sa teritorije Republike Srbije

Član 65

Udaljenje stranca sa teritorije Republike Srbije može se izreći strancu koji je učinio prekršaj zbog koga je nepoželjan njegov dalji boravak u zemlji.

Zaštitna mera iz stava 1. ovog člana može se izreći u trajanju od šest meseci do pet godina.

Trajanje izrečene mere teče od dana pravnosnažnosti presude, s tim što se vreme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u trajanje mere.

Posebним zakonom mogu biti propisani uslovi pod kojima se može na određeno vreme odložiti izvršenje zaštitne mere iz stava 1. ovog člana.

Oduzimanje životinja i zabrana držanja životinja

Član 66

Oduzimanje životinja od vlasnika ili držaoca koji je oglašen odgovornim za prekršaj iz oblasti zaštite dobrobiti životinja izriče se radi sprečavanja učinioca prekršaja da ponovi prekršaj, odnosno na drugi način da nastavi da ugrožava dobrobit životinja.

Sud koji je doneo presudu određiće u skladu s posebnim propisima da li će se oduzeta životinja predati nadležnom prihvatilištu za životinje ili zainteresovanoj organizaciji.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zaštitne mere oduzimanja životinja.

Zabrana držanja jedne, više, odnosno svih vrsta životinja licu koje je oglašeno odgovornim za prekršaj iz oblasti zaštite dobrobiti životinja izriče se radi sprečavanja učinioca da ponovi prekršaj, odnosno na drugi način da nastavi da ugrožava dobrobit životinja.

Ova mera može se izreći u trajanju od jedne do tri godine računajući od izvršnosti presude.

Licu kome je pravnosnažnom presudom izrečena mera zabrane držanja životinja, a koji postupi protivno zabrani iz stava 1. ovog člana izreći će se sankcija po propisu kojim je predviđen prekršaj za koji je izrečena ova mera.

Propisom kojim se određuje prekršaj može se predvideti obavezno izricanje zabrane držanja svih, odnosno pojedinih vrsta životinja kao trajne zaštitne mere.

Sticaj zaštitnih mera

Član 67

Ako je jednom presudom za više prekršaja utvrđeno više zaštitnih mera iste vrste za koje je propisano da će se izreći u određenom trajanju, izreći će se jedinstvena zaštitna mera koja je jednaka zbiru trajanja pojedinačno utvrđenih zaštitnih mera, s tim da ona ne može preći najvišu zakonsku granicu trajanja te vrste zaštitne mere.

Glava V

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE PREKRŠAJEM

Osnov oduzimanja imovinske koristi

Član 68

Niko ne može zadržati imovinsku korist koja je pribavljena prekršajem.

Korist iz stava 1. ovog člana se oduzima presudom kojom su utvrđeni prekršaj i odgovornost za njega, pod uslovima koji su predviđeni ovim zakonom.

Način oduzimanja imovinske koristi

Član 69

Od učinioca prekršaja će se oduzeti novac, hartije od vrednosti, predmeti od vrednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena izvršenjem prekršaja. Ako takvo oduzimanje nije moguće, učinilac će se obavezati da plati novčani iznos koji odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.

Ako okrivljeni u određenom roku ne plati novčani iznos iz stava 1. ovog člana, naplata će se izvršiti prinudnim putem.

Imovinska korist pribavljena izvršenjem prekršaja može se oduzeti od lica na koje je prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrednosti.

Zaštita oštećenog

Član 70

Ako je oštećenom u prekršajnom postupku dosuđen imovinskopravni zahtev, oduzimanje imovinske koristi izreći će se samo ukoliko ta korist prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtev oštećenog.

Glava VI ODREDBE O MALOLETNICIMA

Odgovornost maloletnika za prekršaj

Član 71

Prema maloletniku koji u vreme kada je učinio prekršaj nije navršio četrnaest godina (dete) ne može se voditi prekršajni postupak.

Na maloletnika starosti od navršenih četrnaest do navršenih osamnaest godina koji učini prekršaj, primenjuju se odredbe ove glave, a ostale odredbe ovog zakona samo ako nisu u suprotnosti sa ovim odredbama.

Odgovornost roditelja, usvojitelja, staratelja ili hranitelja deteta i maloletnika

Član 72

Kada je dete učinilo prekršaj zbog propuštanja dužnog nadzora roditelja, usvojitelja, staratelja, odnosno hranitelja, a ova lica su bila u mogućnosti da takav nadzor vrše, roditelji, usvojitelj, staratelj odnosno hranitelj deteta kazniće se za prekršaj kao da su ga sami učinili.

Zakonom se može propisati da će za prekršaj koji je učinio maloletnik odgovarati i roditelji, usvojitelj, staratelj, odnosno hranitelj maloletnika starog od navršenih četrnaest do navršenih osamnaest godina ako je učinjeni prekršaj posledica propuštanja dužnog nadzora nad maloletnikom, a bili su u mogućnosti da takav nadzor vrše.

Osim roditelja, usvojitelja, staratelja ili hranitelja, zakonom se može propisati da će za prekršaj maloletnika odgovarati i druga lica za koja je propisana obaveza vršenja nadzora nad maloletnikom koji je učinio prekršaj.

Prekršajne sankcije prema maloletnicima

Član 73

Maloletniku koji je u vreme izvršenja prekršaja navršio četrnaest, a nije navršio šesnaest godina (mlađi maloletnik) mogu se izreći samo vaspitne mere.

Maloletniku koji je u vreme izvršenja prekršaja navršio šesnaest godina, a nije navršio osamnaest godina (stariji maloletnik) može se izreći vaspitna mera, kazneni poeni ili kazna.

Ako je zbog prirode prekršaja to neophodno, zaštitna mera se može izreći maloletniku uz vaspitnu meru ili kaznu.

Samo sud može maloletniku izreći vaspitnu meru, novčanu kaznu, kaznene poene, kaznu maloletničkog zatvora i zaštitnu meru.

Vrste vaspitnih mera

Član 74

Maloletnicima se mogu izreći sledeće vaspitne mere:

- 1) mere upozorenja i usmeravanja: ukor i posebne obaveze;
- 2) mere pojačanog nadzora.

Mere upozorenja i usmeravanja se izriču kad je takvim merama potrebno uticati na ličnost maloletnika i njegovo ponašanje i kada su one dovoljne da se postigne svrha ovih mera.

Mere pojačanog nadzora izriču se kad za vaspitavanje i razvoj maloletnika treba preduzeti trajnije vaspitne mere uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć.

Ukor

Član 75

Ukor se izriče maloletniku prema kojem nije potrebno preduzeti trajnije vaspitne mere, a naročito kad se iz njegovog odnosa prema učinjenom prekršaju i njegove spremnosti da ubuduće ne čini prekršaje može zaključiti da će izrečenom vaspitnom merom biti postignuta svrha ove mere.

Pri izricanju ukora maloletniku će se ukazati na društvenu neprihvatljivost njegovog postupka i ukoliko ponovo učini prekršaj, mogućnost izricanja i druge vaspitne mere.

Posebne obaveze

Član 76

Ukoliko sud oceni da je odgovarajućim zahtevima i zabranama potrebno uticati na maloletnika i njegovo ponašanje, može maloletniku odrediti jednu ili više posebnih obaveza i to:

- 1) da se izvini oštećenom;
- 2) da u okviru svojih mogućnosti, popravi ili nadoknadi štetu koju je prouzrokovao;
- 3) da ne posećuje određena mesta i izbegava društvo određenih lica koja na njega negativno utiču;
- 4) da se podvrgne odvikavanju i lečenju od zavisnosti od alkohola i drugih psihoaktivnih supstanci;
- 5) da se radi učenja ili provere znanja saobraćajnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača;
- 6) da se, bez naknade, uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove ekološkog, socijalnog ili lokalnog značaja;

7) da se uključi u rad sportskih i drugih sekcija u školi uz pedagoški nadzor nastavnika.

Obaveze iz stava 1. tač. 2) do 7) ovog člana, ne mogu trajati duže od šest meseci i ne smeju ometati maloletnikovo školovanje ili zaposlenje.

U okviru obaveze iz stava 1. tačka 2) ovog člana sud će odrediti visinu, oblike i način popravljanja štete, pri čemu lični rad maloletnika na popravljanju štete može trajati najviše do 20 časova u periodu od mesec dana i mora biti tako raspoređen da ne smeta redovnom školovanju ili zaposlenju maloletnika.

Sud će prilikom izricanja posebnih obaveza upozoriti maloletnika da se zbog neispunjenja određenih obaveza, one mogu zameniti drugom obavezom ili vaspitnom merom.

Izvršenje posebnih obaveza sprovodi se uz nadzor organa nadležnog za poslove starateljstva koji o izvršavanju obaveza obaveštava sud.

Mere pojačanog nadzora

Član 77

Vaspitne mere pojačanog nadzora izriču se ako je potrebno da se prema maloletniku izvrši trajnija mera vaspitanja.

Meru pojačanog nadzora od strane roditelja, usvojitelja ili staratelja, sud će izreći ako su roditelji, usvojitelj ili staratelj propustili da vrše potrebnu brigu i nadzor nad maloletnikom, a u mogućnosti su da ovakav nadzor vrše i to se od njih s osnovom može očekivati.

Ako roditelji, usvojitelj ili staratelj ne mogu vršiti pojačani nadzor nad maloletnikom, maloletniku će se izreći pojačan nadzor organa starateljstva.

Mere pojačanog nadzora iz st. 2. i 3. ovog člana mogu trajati najmanje tri meseca, a najduže jednu godinu.

Uslovi za izricanje vaspitnih mera

Član 78

Pri izricanju vaspitnih mera uzimaju se u obzir starost maloletnika, stepen njegovog duševnog razvoja, psihičke karakteristike i motivi zbog kojih je učinio prekršaj, dosadašnje vaspitanje, okolina i uslovi pod kojima je živeo, težina prekršaja, da li mu je već pre toga bila izrečena vaspitna mera, kao i sve ostale okolnosti koje utiču na izbor vaspitne mere kojom će se najbolje postići svrha vaspitanja.

Radi utvrđivanja okolnosti iz stava 1. ovog člana sud mora saslušati roditelje i usvojitelja maloletnika, njegovog staratelja i druga lica koja mogu pružiti potrebne podatke.

Obustava izvršenja i izmena odluke o vaspitnoj meri

Član 79

Kad se posle donošenja odluke kojom je izrečena vaspitna mera pojave okolnosti kojih nije bilo u vreme donošenja odluke ili se za njih nije znalo, a one bi bile od uticaja na donošenje odluke, izvršenje izrečene mere može se obustaviti ili se izrečena mera može zameniti drugom vaspitnom merom.

Ponovno odlučivanje o vaspitnim merama

Član 80

Ako je od pravnosnažnosti odluke kojom je izrečena neka od vaspitnih mera ili posebnih obaveza proteklo više od šest meseci, a izvršenje nije započeto, sud će ponovo odlučiti o potrebi da se izvrši izrečena mera ili posebna obaveza ili da se zameni nekom drugom vaspitnom merom ili posebnom obavezom.

Sud je dužan da vodi posebnu evidenciju za svakog maloletnika kome je izrečena vaspitna mera.

Kažnjavanje starijih maloletnika

Član 81

Starijem maloletniku može se izreći kazna samo ako je u vreme kada je učinio prekršaj, prema svojoj duševnoj razvijenosti mogao shvatiti značaj svoje radnje i upravljati svojim postupcima i ako zbog težih posledica prekršaja ili većeg stepena krivice ne bi bilo opravdano primeniti vaspitnu meru.

Kazna maloletničkog zatvora starijem maloletniku može se izreći izuzetno pri čemu se mora imati u vidu priroda prekršaja, lične osobine i ponašanje maloletnika.

Kazna maloletničkog zatvora koja se izrekne starijem maloletniku ne može biti duža od 30 dana.

Maloletnom učiniocu prekršaja ne može se izrečena novčana kazna zameniti kaznom maloletničkog zatvora, već će se naplatiti prinudnim putem, u skladu sa zakonom.

Prekršajni sud je obavezan da organ starateljstva nadležan prema prebivalištu maloletnika obavesti o izrečenoj vaspitnoj meri ili kazni maloletnom učiniocu prekršaja.

Izricanje vaspitne mere ili kazne za prekršaje u sticaju

Član 82

Ako je maloletnik učinio više prekršaja u sticaju sud će pri izboru vaspitnih mera jedinstveno ceniti sve prekršaje i izreći samo jednu meru.

Ako sud za neki od prekršaja utvrdi kaznu, a za druge prekršaje vaspitne mere, izreći će samo kaznu.

Na način iz stava 2. ovog člana sud će postupiti ako se posle izrečene vaspitne mere, odnosno kazne utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja učinio prekršaj.

Dejstvo punoletnosti

Član 83

Ako je maloletni učinilac prekršaja pre ili u toku prekršajnog postupka postao punoletan, primenjivaće se odredbe o maloletnicima, osim odredaba o vaspitnim merama.

Ako je maloletnik postao punoletan posle donošenja odluke kojom je izrečena vaspitna mera, obustavlja se izvršenje te mere.

Glava VII ZASTARELOST

Zastarelost pokretanja i vođenja prekršajnog postupka

Član 84

Prekršajni postupak ne može se pokrenuti niti voditi ako protekne jedna godina od dana kada je prekršaj učinjen.

Zastarevanje pokretanja i vođenja prekršajnog postupka ne teče za vreme za koje se pokretanje i vođenje postupka ne može preduzeti po zakonu.

Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom nadležnog suda koja se preduzima radi vođenja prekršajnog postupka.

Posle svakog prekida zastarevanje počinje ponovo da teče.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, za prekršaje iz oblasti carinskog, spoljnotrgovinskog, deviznog poslovanja, javnih prihoda i finansija, javnih nabavki, prometa roba i usluga, životne sredine, sprečavanja korupcije i vazdušnog saobraćaja može se posebnim zakonom propisati duži rok zastarelosti.

Rok iz stava 5. ovog člana ne može biti duži od pet godina.

Pokretanje i vođenje prekršajnog postupka zastareva u svakom slučaju kad protekne dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarelost.

Odredbe st. 1. do 4. i stava 7. ovog člana shodno se primenjuju na zastarelost pokretanja i vođenja postupka za izdavanje prekršajnog naloga.

Zastarelost izvršenja kazne i zaštitne mere

Član 85

Izrečena kazna i zaštitna mera ne mogu se izvršiti ako je od dana pravnosnažnosti presude protekla jedna godina.

Zastarevanje izvršenja kazne i zaštitne mere počinje od dana pravnosnažnosti presude kojom je izrečena kazna odnosno zaštitna mera.

Zastarevanje izvršenja kazne i zaštitne mere ne teče za vreme za koje se izvršenje ne može preduzeti po zakonu.

Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom nadležnog organa koja se preduzima radi izvršenja kazne, odnosno zaštitne mere.

Posle svakog prekida zastarevanje počinje ponovo da teče.

Izvršenje kazne odnosno zaštitne mere zastareva u svakom slučaju kad protekne dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu traži za izvršenje kazne, odnosno zaštitne mere.

Deo drugi

PREKRŠAJNI POSTUPAK

Glava VIII

OSNOVNA NAČELA POSTUPKA

Načelo zakonitosti

Član 86

Ovaj zakon utvrđuje pravila kojima se osigurava da niko nevin ne bude kažnjen, a da se odgovornom učiniocu prekršaja izrekne prekršajna sankcija pod uslovima koje predviđa ovaj zakon i na osnovu zakonito sprovedenog postupka.

Zakonitost u izricanju prekršajnih sankcija

Član 87

Prekršajnu sankciju može izreći samo nadležni sud koji vodi prekršajni postupak po ovom zakonu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana novčanu kaznu može izreći:

- 1) Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki koja vodi prvostepeni prekršajni postupak u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke;
- 2) ovlašćeni organ, odnosno ovlašćeno lice prekršajnim nalogom u skladu sa zakonom.

Optužno načelo

Član 88

Prekršajni postupak pokreće se i vodi na osnovu:

- 1) zahteva ovlašćenog organa ili oštećenog;
- 2) prekršajnog naloga, u skladu sa ovim zakonom.

Dokazivanje

Član 89

Dokazi se prikupljaju i izvode u skladu sa ovim zakonom.

Teret dokazivanja obeležja prekršaja i prekršajne odgovornosti je na podnosiocu zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Sud izvodi dokaze na predlog stranaka.

Stranka je dužna da pribavi dokaze čije je izvođenje predložila.

Izuzetno, sud može po službenoj dužnosti pribaviti dokaze ako okrivljeni nije u stanju da to sam učini ili je to opravdano iz razloga celishodnosti i efikasnosti vođenja postupka.

Sud može izvesti dopunske dokaze ako oceni da su izvedeni dokazi protivurečni ili nejasni i da je to neophodno da bi se predmet dokazivanja svestrano raspravio.

Pomoć neukoj stranci

Član 90

Sud je dužan da se stara da neznanje ili neukost stranaka ne bude na štetu njihovih prava.

Ekonomičnost prekršajnog postupka

Član 91

Sud je dužan da postupak sprovede bez odugovlačenja, ali tako da to ne bude na štetu donošenja pravilne i zakonite odluke.

Slobodna ocena dokaza

Član 92

Sud ocenjuje dokaze po svom slobodnom uverenju.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane, sud odlučuje na osnovu savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno, svih dokaza zajedno i na osnovu rezultata celokupnog postupka.

Pravo na odbranu

Član 93

Pre donošenja odluke, okrivljenom se mora dati mogućnost da se izjasni o činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist, osim u slučajevima predviđenim zakonom.

U prekršajnom postupku okrivljeni mora već na prvom saslušanju biti obavešten o prekršaju za koji se tereti i o osnovama optužbe, osim ako se postupak na osnovu ovog zakona sprovodi bez saslušanja okrivljenog.

Ako uredno pozvani okrivljeni ne dođe i ne opravda izostanak ili u određenom roku ne da pisanu odbranu, a njegovo saslušanje nije nužno za utvrđivanje činjenica koje su od važnosti za donošenje zakonite odluke, odluka se može doneti i bez saslušanja okrivljenog. Okrivljeni ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca koga sam izabere. Sud je dužan da prilikom prvog saslušanja okrivljenog pouči o pravu na branioca.

Upotreba jezika u prekršajnom postupku

Član 94

Sud vodi postupak na srpskom jeziku i u tom postupku koristi ćiriličko pismo, a latiničko pismo u skladu sa zakonom.

Na područjima na kojima je u skladu sa zakonom, u službenoj upotrebi i jezik određene nacionalne manjine postupak se na zahtev stranke vodi i na jeziku i uz upotrebu pisma te nacionalne manjine.

Ako se postupak ne vodi na jeziku stranke, odnosno drugih učesnika u postupku, koji su državljani Republike Srbije, obezbediće im se preko prevodioca prevođenje toka postupka na njihov jezik.

Stranke i drugi učesnici u postupku koji nisu državljani Republike Srbije imaju pravo da tok postupka prate preko prevodioca i da u tom postupku upotrebljavaju svoj jezik.

O pravu na prevođenje i vođenje postupka na svom jeziku ili jeziku koji razume poučiče se lice iz st. 2. do 4. ovoga člana, koje se može odreći tog prava ako razume jezik na kome se vodi prekršajni postupak. U zapisniku će se zabeležiti da je data pouka i izjava učesnika.

Prevođenje obavlja prevodilac koga odredi sud koji vodi prekršajni postupak sa liste sudskih prevodilaca, a ukoliko to nije moguće, prevođenje će izvršiti drugo lice uz pristanak stranke.

Dvostепенost prekršajnog postupka

Član 95

Protiv odluka prekršajnog suda i odluka koje u prekršajnom postupku donosi komisija iz člana 87. stav 2. tačka 1) ovog zakona, može se izjaviti žalba drugostepenom prekršajnom sudu, odnosno uložiti prigovor u skladu sa ovim zakonom.

Odluka doneta u prekršajnom postupku postaje pravosnažna danom donošenja presude drugostepenog prekršajnog suda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Protiv odluka drugostepenog prekršajnog suda nije dozvoljena žalba.

Zabrana preinačenja na gore

Član 96

Ako je žalba izjavljena samo u korist okrivljenog, presuda se u delu koji se odnosi na izrečenu sankciju ne može izmeniti na njegovu štetu, niti se u ponovljenom postupku može doneti nepovoljnija presuda za okrivljenog.

Naknada štete neopravdano kažnjenom i neosnovano zadržanom licu

Član 97

Lice koje je neopravdano kažnjeno za prekršaj ili je neosnovano zadržano ima pravo na naknadu štete koja mu je time pričinjena, kao i druga prava utvrđena zakonom.

Po zahtevu lica iz stava 1. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, sprovodi postupak radi postizanja sporazuma o postojanju, vrsti i visini naknade, a ako sporazum ne bude postignut u roku od tri meseca od podnošenja zahteva, oštećeni može podneti tužbu za naknadu štete nadležnom sudu.

Pravna pomoć

Član 98

Sudovi koji vode prekršajni postupak, dužni su jedni drugima i drugim sudovima pružati pravnu pomoć u poslovima iz svoje nadležnosti.

Organi unutrašnjih poslova, drugi organi uprave i drugi organi i organizacije dužni su sudovima koji vode prekršajni postupak, pružati pravnu pomoć i izvršavati njihove naloge u poslovima iz svoje nadležnosti.

Sudovi su dužni da pružaju pravnu pomoć državnim i drugim organima dostavljanjem spisa, isprava i drugih podataka, ako se time ne ometa tok prekršajnog postupka.

Shodna primena Zakonika o krivičnom postupku

Član 99

Na prekršajni postupak shodno se primenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.

Glava IX ORGANI NADLEŽNI ZA VOĐENJE POSTUPKA

Nadležnost

Član 100

Prekršajni postupak u prvom stepenu vode prekršajni sudovi.

Izuzetno od stava 1. ovog člana prvostepeni prekršajni postupak za prekršaje iz oblasti javnih nabavki vodi Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

U prekršajnom postupku iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona, osim ako zakonom kojim se uređuju javne nabavke nije drugačije propisano.

Prekršajni postupak po žalbama na odluke prekršajnih sudova i komisije iz stava 2. ovog člana vodi drugostepeni prekršajni sud.

Drugostepeni prekršajni sud odlučuje i o sukobu i prenošenju mesne nadležnosti sudova i vrši druge poslove određene zakonom.

Drugostepeni prekršajni sud pregleda i prati rad sudova, pribavlja od sudova podatke i izveštaje potrebne za praćenje prekršajne prakse, primenu zakona i drugih propisa, praćenje i proučavanje društvenih odnosa i pojava i podatke o drugim pitanjima od interesa za ostvarivanje njihove funkcije.

Javnost rada

Član 101

Javnost rada suda obezbeđuje se: javnim održavanjem ročišta, objavljivanjem odluka, davanjem obaveštenja zainteresovanim licima o toku prekršajnog postupka, upoznavanjem javnosti o svom radu putem sredstava javnog informisanja.

Radi očuvanja tajne, zaštite morala, interesa maloletnika ili zaštite drugih posebnih interesa društvene zajednice, može se isključiti javnost rada suda u svim ili samo u pojedinim fazama prekršajnog postupka.

Sastav suda

Član 102

U prvostepenom prekršajnom postupku sudi i odlučuje sudija pojedinac.

Drugostepeni prekršajni sud sudi i odlučuje u veću sastavljenom od troje sudija.

Opšta mesna nadležnost

Član 103

Za vođenje prekršajnog postupka u prvom stepenu mesno je nadležan sud na čijem području je prekršaj učinjen ili pokušan.

Sud koji je mesno nadležan za vođenje prekršajnog postupka protiv pravnog lica nadležan je i za vođenje prekršajnog postupka protiv odgovornog lica u pravnom licu.

Ako je prekršaj učinjen na domaćem brodu ili domaćem vazduhoplovu, za vođenje prekršajnog postupka u prvom stepenu mesno je nadležan sud na čijem se području nalazi domaća luka ili vazduhoplovno pristanište u kome se završava putovanje učinioca prekršaja, a ako je učinilac prekršaja član posade, nadležan je sud na čijem se području nalazi matična luka broda, odnosno matično pristanište vazduhoplova.

Ako je prekršaj izvršen ili pokušan na području više prekršajnih sudova, nadležan je onaj sud koji je prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet, sud kome je pre podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Supsidijarna mesna nadležnost

Član 104

Ako nije poznato mesto izvršenja prekršaja, mesno je nadležan sud na čijem području okrivljeni ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište okrivljenog pravnog lica ukoliko se važnost propisa kojim je prekršaj određen prostire i na području na kome se nalazi njegovo prebivalište ili boravište, odnosno sedište okrivljenog pravnog lica.

Ako nisu poznati ni mesto izvršenja prekršaja ni prebivalište ili boravište okrivljenog, nadležan je sud na čijem se području okrivljeni pronađe, odnosno uhvati ili se sam prijavi.

Kumulacija mesne nadležnosti

Član 105

Ako je isto lice okrivljeno za više prekršaja pa su za vođenje prekršajnog postupka nadležna dva ili više sudova, nadležan je onaj sud koji je po zahtevu ovlašćenog organa prvi započeo postupak, a ako postupak još nije započet nadležan je sud kome je prvo podnesen zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Spajanje i razdvajanje prekršajnog postupka

Spajanje

Član 106

Sud može na predlog stranaka ili po službenoj dužnosti, zbog celishodnosti ili drugih razloga, sprovesti jedinstveni prekršajni postupak u sledećim slučajevima:

- 1) ako je isto lice okrivljeno za više prekršaja;
- 2) ako je više lica okrivljeno za jedan prekršaj;
- 3) prema saučesnicima;
- 4) ako je oštećeni istovremeno učinio prekršaj prema okrivljenom;
- 5) ako je više lica okrivljeno za više prekršaja između kojih postoji međusobna veza.

Protiv rešenja kojim je određeno spajanje postupka ili kojim je odbijen predlog za spajanje nije dozvoljena žalba.

Razdvajanje

Član 107

Sud može na predlog stranaka ili po službenoj dužnosti, zbog celishodnosti ili drugih važnih razloga, odlučiti da se prekršajni postupak za pojedine prekršaje ili protiv pojedinih okrivljenih razdvoji i posebno dovrši.

Protiv rešenja kojim je određeno razdvajanje prekršajnog postupka ili je odbijen predlog za razdvajanje postupka žalba nije dozvoljena.

Postupak protiv pravnog lica i odgovornog lica

Član 108

Protiv pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu vodi se jedinstven prekršajni postupak, osim ako postoje zakonski razlozi da se vodi postupak protiv jednog od njih.

Ako se protiv odgovornog lica u pravnom licu ne može pokrenuti postupak, postupak će se pokrenuti i sprovesti protiv pravnog lica.

Ako je pravno lice prestalo da postoji ili postoje druge pravne smetnje za vođenje postupka, postupak će se pokrenuti i sprovesti protiv odgovornog lica u pravnom licu.

Ako je pre okončanja prekršajnog postupka pravno lice prestalo da postoji, postupak će se nastaviti prema pravnom sledbeniku.

Prenošenje mesne nadležnosti

Član 109

Kad je nadležni sud iz pravnih ili stvarnih razloga sprečen da postupa u određenom predmetu, dužan je da o tome izvesti drugostepeni prekršajni sud koji će odrediti drugi stvarno nadležan sud.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Postupanje u slučaju nenadležnosti

Član 110

Sud je dužan da po službenoj dužnosti pazi da li rešavanje predmeta spada u sudsku nadležnost i na svoju stvarnu i mesnu nadležnost i čim primeti da nije nadležan, rešenjem se oglašava nenadležnim i bez odlaganja dostavlja predmet nadležnom sudu ili drugom nadležnom organu.

Ako sud kome je predmet dostavljen kao nadležnom smatra da je nadležan sud koji mu je predmet dostavio, pokrenuće postupak za rešavanje sukoba nadležnosti.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Rešavanje sukoba nadležnosti

Član 111

O sukobu nadležnosti između sudova rešava drugostepeni prekršajni sud.

Dok se ne reši sukob nadležnosti između sudova, svaki od njih dužan je da preduzima one radnje u postupku za koje postoji opasnost od odlaganja.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Glava X IZUZEĆE

Osnovi za izuzeće

Član 112

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku biće izuzet:

- 1) ako je oštećen prekršajem;
- 2) ako mu je okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik okrivljenog pravnog lica, podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, oštećeni ili njegov zakonski zastupnik odnosno punomoćnik, bračni drug ili srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena srodstva, u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, a po tazbinskom srodstvu do drugog stepena;
- 3) ako je sa okrivljenim, predstavnikom okrivljenog pravnog lica, braniocem okrivljenog, službenim licem koje je u ime ovlašćenog organa podnelo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ili oštećenim u odnosu staratelja, staranika, usvojitelja, usvojenika, hranitelja ili hranjenika;
- 4) ako je u istom predmetu kao službeno lice u ime ovlašćenog organa podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ili je učestvovao kao predstavnik okrivljenog pravnog lica, branilac okrivljenog, zakonski zastupnik ili punomoćnik oštećenog, ili je saslušan kao svedok ili kao veštak;
- 5) ako je u istom predmetu učestvovao u donošenju prvostepene presude;
- 6) ako postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Dužnost sudije kad postoje razlozi za izuzeće

Član 113

Sudija koji učestvuje u prekršajnom postupku, čim sazna da postoji koji od razloga za izuzeće iz člana 112. stav 1. tač. 1) do 5) ovog zakona, dužan je da prekine svaki rad na tom predmetu i da o tome obavesti predsednika suda, koji će odrediti drugog sudiju. Ako se radi o izuzeću predsednika suda, on će odrediti sebi zamenika između sudija tog suda.

Ako je predsednik suda istovremeno i jedini sudija u tom sudu ili ako iz drugih razloga ne može da sebi odredi zamenika iz istog suda zatražiće od predsednika drugostepenog prekršajnog suda da delegira drugog sudiju.

Ako sudija smatra da postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost (član 112. stav 1. tačka 6), obavestiće o tome predsednika prekršajnog suda, a ako se radi o slučaju iz stava 2. ovog člana, predsednika drugostepenog prekršajnog suda, koji će odlučiti o njegovom izuzimanju.

Podnošenje zahteva za izuzeće

Član 114

Izuzeće sudije zbog postojanja nekog od razloga za izuzeće iz člana 112. ovog zakona mogu tražiti okrivljeni i ovlašćeni podnositelac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka (u daljem tekstu: stranke).

Zahtev za izuzeće sudije stranke mogu podneti do donošenja presude, odnosno rešenja.

Zahtev za izuzeće predsednika i sudija drugostepenog prekršajnog suda stranka može podneti u žalbi na prvostepenu presudu.

Stranka može tražiti izuzeće samo poimenično određenog sudije koji u predmetu postupa.

Stranka je dužna da u zahtevu navede okolnosti zbog kojih smatra da postoji neki od zakonskih osnova za izuzeće.

Postupanje u slučaju podnetog zahteva za izuzeće

Član 115

Kad sudija koji je učestvovao u prekršajnom postupku sazna da je podnet zahtev za njegovo izuzeće, dužan je da odmah obustavi svaki rad na predmetu, a ako se radi o izuzeću iz člana 112. stav 1. tačka 6) ovog zakona, može do donošenja rešenja o izuzeću preduzimati samo one radnje za koje postoji opasnost od odlaganja.

Izuzeće drugih učesnika u postupku

Član 116

Odredbe o izuzeću sudija shodno se primenjuju i na zapisničare, tumače i veštake.

Odlučivanje o zahtevu za izuzeće

Član 117

O zahtevu za izuzeće sudije odlučuje predsednik suda.

Ako se traži izuzeće predsednika suda, rešenje o izuzeću donosi predsednik drugostepenog prekršajnog suda.

Ako se traži izuzeće sudije drugostepenog prekršajnog suda, rešenje o izuzeću donosi predsednik istog suda.

Ako se traži izuzeće predsednika drugostepenog prekršajnog suda, rešenje o izuzeću donosi predsednik Vrhovnog kasacionog suda.

O izuzeću zapisničara, tumača i veštaka odlučuje sudija koji vodi prekršajni postupak.

Pre donošenja rešenja o izuzeću pribaviće se izjava od lica čije se izuzeće traži, a po potrebi sprovede se i druge radnje.

Protiv rešenja kojim se zahtev za izuzeće usvaja nije dozvoljena žalba, a rešenje kojim se zahtev za izuzeće odbacuje ili odbija može se pobijati samo žalbom protiv presude.

Glava XI

OKRIVLJENI

Okrivljeni i njegova prava

Član 118

Okrivljeni je lice protiv koga se vodi prekršajni postupak.

Okrivljeni ima pravo da podnosi dokaze, stavlja predloge i koristi pravna sredstva predviđena ovim zakonom.

Za okrivljenog koji nije poslovno sposoban radnje u postupku preuzima zakonski zastupnik.

Okrivljeni ima pravo da se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca.

Branilac okrivljenog

Član 119

Okrivljeni može uzeti za branioca advokata, a njega može, u skladu sa zakonom, zameniti advokatski pripravnik.

Branioca okrivljenom mogu uzeti i njegov zakonski zastupnik, bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, usvojitelj, usvojenik, brat, sestra i hranitelj okrivljenog, kao i lice sa kojim okrivljeni živi u vanbračnoj zajednici ili u drugoj trajnoj zajednici života.

Branilac je ovlašćen da u korist okrivljenog preuzima sve radnje koje može preduzeti okrivljeni.

Branilac je dužan da podnese pisano punomoćje sudu.

Okrivljeni može braniocu dati punomoćje i usmeno na zapisnik kod suda.

Prava i dužnosti branioca prestaju kada otkáže punomoćje ili kada okrivljeni opozove punomoćje.

Okrivljeno pravno lice

Član 120

Za okrivljeno pravno lice u prekršajnom postupku učestvuje njegov predstavnik, koji je ovlašćen da preuzima sve radnje koje može da preuzima okrivljeni.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica

Član 121

Predstavnik okrivljenog pravnog lica je lice ovlašćeno da to pravno lice predstavlja ili zastupa na osnovu zakona ili drugog akta.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica iz stava 1. ovog člana, osim zakonskog zastupnika, mora da ima pisano ovlašćenje organa koji ga je odredio za predstavnika.

Predstavnik okrivljenog pravnog lica može biti samo jedno lice.

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica

Član 122

Predstavnik okrivljenog stranog pravnog lica je lice koje upravlja predstavništvom ili drugom poslovnom jedinicom tog pravnog lica u Republici Srbiji, ako za predstavnika pravnog lica ne bude određeno drugo lice.

Lica koja ne mogu biti predstavnici pravnog lica

Član 123

Predstavnik pravnog lica ne može biti lice koje je u istoj stvari svedok.

Predstavnik pravnog lica ne može biti odgovorno lice protiv koga se vodi prekršajni postupak za isti prekršaj osim ako je to lice jedino ovlašćeno za zastupanje okrivljenog pravnog lica.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana sud je dužan da pozove pravno lice da u roku od osam dana odredi drugog predstavnika.

Kažnjavanje za neodređivanje predstavnika

Član 124

Ako okrivljeno pravno lice na poziv suda ne odredi svog predstavnika ili u roku iz člana 123. stav 3. ovog zakona ne odredi drugog predstavnika može se kazniti novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara. Ako i posle izricanja te kazne pravno lice ne odredi svog predstavnika, za svako dalje neodazivanje pozivu kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Žalba protiv rešenja iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rešenja.

Pravo na branioca

Član 125

Pravno lice i odgovorno lice u tom pravnom licu koja imaju status okrivljenih u istoj stvari mogu imati svaki svog branioca ili zajedničkog branioca.

Branilac pravnog lica i odgovornog lica u tom pravnom licu ne može biti lice koje je u istom prekršajnom postupku imalo svojstvo predstavnika pravnog lica.

Glava XII OŠTEĆENI

Član 126

Oštećeni, u smislu ovog zakona, je lice čije je kakvo lično ili imovinsko pravo povređeno ili ugroženo prekršajem.

Oštećeni koji je navršio šesnaest godina može sam podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Oštećeni ima pravo da sam ili preko svog zakonskog zastupnika ili punomoćnika:

- 1) podnosi i zastupa zahtev za pokretanje prekršajnog postupka;
- 2) podnosi dokaze, stavlja predloge i ističe imovinskopravni zahtev za naknadu štete ili povraćaj stvari;

3) izjavljuje žalbu na presudu, odnosno rešenje doneto povodom njegovog zahteva za pokretanje prekršajnog postupka;

4) podnosi dokaze na osnovu kojih sud može odrediti okrivljenom da u toku prekršajnog postupka ne sme prilaziti oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja.

Procesna mera zabrane pristupa iz stava 3. tačka 4) ovog člana može trajati dok traju razlozi za njeno izricanje, a najduže do pravnosnažnog okončanja postupka.

Žalba na rešenje kojim se izriče zabrana pristupa podnosi se u roku od tri dana od dana dostavljanja i ne odlaže izvršenje rešenja.

Glava XIII

JAVNI TUŽILAC I DRUGI ORGANI OVLAŠĆENI ZA PODNOŠENJE ZAHTEVA ZA POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Javni tužilac kao stranka u postupku

Član 127

Javni tužilac je stranka u prekršajnom postupku.

Javni tužilac:

1) preduzima mere radi otkrivanja, pronalaženja i pribavljanja potrebnih dokaza za gonjenje učinilaca prekršaja i uspešno vođenje prekršajnog postupka pred sudom;

2) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, žalbu ili vanredna pravna sredstva protiv odluka suda;

3) preduzima druge radnje na koje je ovlašćen ovim zakonom i posebnim propisima.

Javni tužilac je stvarno nadležan da postupa u prekršajnom postupku ukoliko je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Ako je javni tužilac prvi podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, postupak će se voditi po njegovom zahtevu, a nastaviti po zahtevu oštećenog ili drugog organa nadležnog za podnošenje zahteva za pokretanje postupka ako javni tužilac odustane od zahteva.

Ako odustane od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, javni tužilac je dužan da u roku od osam dana od dana odustajanja od zahteva, obavesti oštećenog ili drugo lice ovlašćeno za pokretanje postupka da bi nastavili postupak.

Ako je oštećeni ili drugi ovlašćeni organ za pokretanje prekršajnog postupka već podneo zahtev za pokretanje postupka, postupak će se nastaviti po tom zahtevu.

Drugi organ ovlašćen za podnošenje zahteva

Član 128

Kada je za podnošenje zahteva za pokretanje prekršajnog postupka nadležan drugi organ, on ima sva prava koja ima i javni tužilac kao stranka u postupku, osim onih koja pripadaju javnom tužiocu, kao državnom organu.

Nadležni organ iz stava 1. ovog člana će pisanim putem obavestiti oštećenog da li je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Ako nadležni organ iz stava 1. ovog člana podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaj za koji je propisana kazna zatvora, dužan je o tome da obavesti nadležnog javnog tužioca koji će odlučiti o preuzimanju gonjenja.

Nadležni javni tužilac će o odluci iz stava 3. ovog člana pisanim putem obavestiti nadležni organ iz stava 1. ovog člana.

Glava XIV PODNESCI I ZAPISNICI

Podnesci

Član 129

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, predlozi, pravni lekovi i druge izjave i saopštenja (u daljem tekstu: podnesci) podnose se u pisanom obliku ili se daju usmeno na zapisnik.

Pisani podnesci se predaju neposredno ili se šalju poštom.

Kratka i hitna obaveštenja mogu se dati telefaksom, teleksom, telefonom, elektronskom poštom ili na drugi odgovarajući način o čemu se sastavlja službena zabeleška i prilaže u spis predmeta.

Podnesci iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljivi i sadržati sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti.

Ako je podnesak nerazumljiv ili ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sudija koji vodi prekršajni postupak naložiće podnosiocu podneska da u određenom roku, a najkasnije u roku od petnaest dana, podnesak ispravi odnosno dopuni, a ako to ne učini, podnesak će se odbaciti kao neuredan.

Sastavljanje zapisnika

Član 130

O svakoj radnji preduzetoj u toku prekršajnog postupka sastaviće se zapisnik istovremeno kad se radnja vrši, a ako to nije moguće, neposredno posle toga.

Zapisnik vodi zapisničar.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, kad se pretresaju stan ili lice ili se radnja preduzima van službenih prostorija prekršajnog suda, a zapisničar se ne može obezbediti, zapisnik može voditi lice koje preduzima radnju.

Kad zapisnik vodi zapisničar, zapisnik se sastavlja na taj način što lice koje preduzima radnju glasno govori zapisničaru šta će uneti u zapisnik.

Licu koje se saslušava, može se dozvoliti da samo diktira odgovore u zapisnik. U slučaju zloupotrebe, to pravo mu se može uskratiti.

Sadržina zapisnika

Član 131

U zapisnik se unose naziv suda, mesto gde se vrši radnja, dan i čas kad je radnja započeta i završena, lična imena prisutnih lica i u kom svojstvu prisustvuju, kao i naznačenje prekršajnog predmeta po kom se radnja preuzima.

Zapisnik treba da sadrži bitne podatke o toku i sadržini preduzete radnje. U zapisnik se unosi samo bitna sadržina datih iskaza i izjava. Pitanja se unose u zapisnik samo ako je potrebno da se razume odgovor.

Ako je potrebno, u zapisnik će se doslovno uneti pitanje koje je postavljeno i odgovor koji je dat. Ako su prilikom preduzimanja radnje oduzeti predmeti ili spisi, to će se naznačiti u zapisniku, a oduzete stvari će se priključiti zapisniku ili će se navesti gde se nalaze.

U zapisnik će se uneti izjava okrivljenog da li ima predloga za izvođenje drugih dokaza.

Prilikom preduzimanja radnji kao što su uviđaj, pretresanje stana ili lica, ili prepoznavanje lica ili predmeta, u zapisnik će se uneti i podaci koji su važni s obzirom na prirodu takve radnje ili za utvrđivanje istovetnosti pojedinih predmeta (opis mera i veličina predmeta ili tragova, stavljanje oznake na predmete i dr.), a ako su napravljene skice, crteži, planovi, fotografije, filmski snimci i slično, to će se navesti u zapisniku i priključiti zapisniku.

Urednost zapisnika

Član 132

Zapisnik se mora voditi uredno. U njemu se ne sme ništa izbrisati, dodati ili menjati. Precrtana mesta moraju ostati čitka.

Sva preinačenja, ispravke i dodaci unose se na kraju zapisnika i moraju ih overiti lica koja potpisuju zapisnik.

Čitanje zapisnika

Član 133

Saslušano lice, lica koja obavezno prisustvuju radnjama u prekršajnom postupku, kao i okrivljeni, branilac i oštećeni ako su prisutni imaju pravo da pročitaju zapisnik ili da zahtevaju da im se pročita. Na to je dužan da ih upozori sudija koji preuzima radnju, a u zapisniku će se naznačiti da li je upozorenje učinjeno i da li je zapisnik pročitao.

Zapisnik će se uvek pročitati ako nije bilo zapisničara, i to će se naznačiti u zapisniku.

Potpisivanje zapisnika

Član 134

Zapisnik potpisuje saslušano lice. Ako se zapisnik sastoji od više stranica, saslušano lice potpisuje svaku stranicu.

Na kraju zapisnika potpisaće se tumač ili prevodilac ako su bili prisutni, a pri pretresanju i lice koje se pretresa ili čiji se stan pretresa, kao i svedoci koji su prisustvovali pretresanju.

Ako zapisničar ne piše zapisnik, zapisnik potpisuju lica koja prisustvuju radnji. Ako takvih lica nema ili nisu u stanju da shvate sadržinu zapisnika, zapisnik potpisuju dva svedoka.

Nepismeno lice umesto potpisa stavlja otisak kažiprsta desne ruke, a zapisničar će ispod otiska potpisati njegovo ime i prezime. Ako se usled nemogućnosti da se stavi otisak kažiprsta desne ruke stavlja otisak

nekog drugog prsta ili otisak prsta leve ruke, u zapisniku će se naznačiti sa kojeg je prsta i sa koje ruke uzet otisak.

Ako saslušano lice nema obe ruke pročitace zapisnik, a ako je nepismeno zapisnik će mu se pročitati, i to će se zabeležiti u zapisniku.

Ako saslušano lice odbije da potpiše zapisnik ili da stavi otisak prsta, zabeležiće se to u zapisnik i navešće se razlog odbijanja.

Ako se radnja nije mogla obaviti bez prekida, u zapisniku će se naznačiti dan i čas kad je nastao prekid, kao i dan i čas kada se radnja nastavlja.

Ako je bilo prigovora na sadržinu zapisnika, navešće se u zapisniku i ti prigovori.

Zapisnik na kraju potpisuju sudija i zapisničar.

Zapisnik o većanju i glasanju

Član 135

O većanju i glasanju pred drugostepenim prekršajnim sudom sastavlja se poseban zapisnik.

Zapisnik o većanju i glasanju sadrži tok glasanja i odluku koja je doneta.

Zapisnik potpisuju svi članovi veća i zapisničar.

Odvojena mišljenja priključiće se zapisniku o većanju i glasanju ako nisu unesena u sam zapisnik.

Zapisnik o većanju i glasanju zatvara se u poseban omot. Ovaj zapisnik može razgledati samo viši sud kad rešava o pravnom leku i u tom slučaju dužan je da zapisnik ponovo zatvori u poseban omot i da na omotu naznači da je razgledao zapisnik.

Glava XV

ROKOVI I VRAĆANJE U PREDAŠNJE STANJE

Rokovi

Član 136

Rokovi predviđeni ovim zakonom ne mogu se produžiti, osim kad je to zakonom izričito dozvoljeno.

Kad je izjava vezana za rok, smatra se da je data u roku ako je pre nego što rok istekne predata onom ko je ovlašćen da je primi.

Kad je izjava upućena preko pošte preporučenom pošiljkom ili telegrafskim putem, dan predaje pošti smatra se danom predaje onome kome je upućeno.

Okrivljeni koji se nalazi u zavodu za izvršenje kazne zatvora ili maloletničkog zatvora može izjavu koja je vezana za rok dati i na zapisnik ili predati upravi zavoda. Dan kad je sastavljen takav zapisnik, odnosno kad je izjava predata upravi zavoda smatra se danom predaje organu koji je nadležan da je primi.

Ako je podnesak koji je vezan za rok, zbog neznanja ili očigledne omaške podnosioca, predat ili upućen nenadležnom organu pre isteka roka, a stigne nadležnom organu posle isteka roka, smatra se da je podnet na vreme.

Računanje rokova

Član 137

Rokovi se računaju na časove, dane, mesece i godine.

Čas ili dan kada je dostavljanje ili saopštenje izvršeno, odnosno u koji pada događaj od kada treba računati trajanje roka ne uračunava se u rok, već se za početak roka uzima prvi naredni čas, odnosno dan. U jedan dan računa se 24 časa, a mesec se računa po kalendarskom vremenu.

Rokovi određeni po mesecima, odnosno godinama završavaju se protekom onog dana poslednjeg meseca odnosno godine koji po svom broju odgovara danu kada je rok otpočeo. Ako nema tog dana u poslednjem mesecu, rok se završava poslednjeg dana tog meseca.

Ako poslednji dan roka pada na državni praznik ili u nedelju ili u neki drugi dan kada sud ne radi, rok ističe protekom narednog radnog dana.

Rok za vraćanje u pređašnje stanje

Član 138

Okrivljenom koji iz opravdanih razloga propusti rok za izjavljivanje žalbe na odluku, sud, koji vodi prekršajni postupak, rešenjem će dozvoliti vraćanje u pređašnje stanje radi izjavljivanja žalbe, ako u roku od osam dana od dana prestanka uzroka zbog koga je propušten rok podnese molbu za vraćanje u pređašnje stanje i ako istovremeno s molbom preda žalbu.

Posle proteka mesec dana od dana propuštenog roka ne može se tražiti vraćanje u pređašnje stanje.

Molba za vraćanje u pređašnje stanje podnosi se prekršajnom sudu koji je doneo prvostepenu odluku.

Molba za vraćanje u pređašnje stanje ne zadržava izvršenje odluke, ali sud kojem je predata molba može, prema okolnostima, odlučiti da se sa izvršenjem zastane do donošenja odluke po molbi.

Odlučivanje o vraćanju u pređašnje stanje

Član 139

O vraćanju u pređašnje stanje odlučuje prvostepeni prekršajni sud.

Kad sud dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, žalbu sa spisima predmeta dostaviće na rešavanje drugostepenom prekršajnom sudu.

Protiv rešenja kojim se dozvoljava vraćanje u pređašnje stanje nije dozvoljena žalba.

Sud iz stava 1. ovog člana žalbu protiv rešenja kojim nije dozvoljeno vraćanje u pređašnje stanje, sa žalbom na odluku i ostalim spisima predmeta dostaviće na rešavanje drugostepenom prekršajnom sudu.

Ako drugostepeni prekršajni sud dozvoli vraćanje u pređašnje stanje zbog propuštenog roka za žalbu, istom presudom će odlučiti o žalbi izjavljenoj protiv prvostepene odluke.

Glava XVI

TROŠKOVI PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Šta obuhvataju troškovi

Član 140

Troškovi prekršajnog postupka su izdaci učinjeni povodom prekršajnog postupka od njegovog pokretanja do završetka.

Troškovi prekršajnog postupka su:

- 1) troškovi za svedoke i veštake;
- 2) troškovi uviđaja;
- 3) troškovi prevoza okrivljenog;
- 4) izdaci za dovođenje okrivljenog;
- 5) prevozni i putni troškovi službenih lica;
- 6) nužni izdaci oštećenog kao podnosioca zahteva, odnosno njegovog zakonskog zastupnika i nagrada i nužni izdaci njegovog punomoćnika;
- 7) nagrada i nužni izdaci branioca;
- 8) troškovi prevođenja i tumačenja;
- 9) paušalni iznos;
- 10) troškovi izvršenja.

Obaveza plaćanja troškova

Član 141

Troškovi prekršajnog postupka padaju na teret lica koje je oglašeno odgovornim za prekršaj.

Troškove postupka za prekršaj za koji je postupak obustavljen ili je okrivljeni oslobođen odgovornosti snosi sud.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako je prekršajni postupak obustavljen zbog odustanka oštećenog od podnetog zahteva ili je okrivljeni oslobođen odgovornosti usled neosnovanog zahteva, troškove postupka snosi oštećeni.

Izuzetno od stava 2. ovog člana sud neće snositi troškove prekršajnog postupka ukoliko je postupak obustavljen usled vođenja krivičnog postupka za krivično delo koje obuhvata obeležja prekršaja u kome je okrivljeni oglašen krivim.

Zahtev za naknadu nagrade i nužnih izdataka branioca podnosi se u roku od tri meseca od dana kada mu je dostavljena pravnosnažna odluka.

Ako je okrivljeni oslobođen u krivičnom postupku povodom koga je došlo do obustave prekršajnog postupka rok iz stava 5. ovog člana teče od pravnosnažnosti oslobađajuće presude u krivičnom postupku.

Odluka o troškovima

Član 142

U odluci o troškovima će se navesti ko snosi troškove prekršajnog postupka, u kom iznosu i u kom roku je dužan da ih plati.

Ako za utvrđivanje visine troškova nema dovoljno podataka, o troškovima će se odlučiti kada se ti podaci pribave.

Kad u presudi ili rešenju nije odlučeno o troškovima postupka, odlučiće se o tome naknadno, posebnim rešenjem na koje je dozvoljena žalba.

Rok iz stava 1. ovog člana ne može biti kraći od 15 ni duži od 30 dana od dana pravnosnažnosti odluke.

Solidarni troškovi

Član 143

Lice protiv kojeg je vođen jedinstveni prekršajni postupak za više prekršaja neće snositi troškove za prekršaj za koji je prekršajni postupak obustavljen ili je oslobođen odgovornosti, ako je moguće te troškove izdvojiti iz ukupnih troškova.

U presudi kojom je više okrivljenih oglašeno odgovornima, sud će odrediti koliki će deo troškova snositi svaki od njih, a ako to nije moguće, odlučiće da svi okrivljeni solidarno snose troškove. Plaćanje paušalnog iznosa odrediće se za svakog okrivljenog posebno.

Troškovi otkrivanja učinioca

Član 144

Kad je posebnim propisom određeno da će troškove nastale povodom otkrivanja prekršaja snositi učinilac, na predlog podnosioca zahteva obavezaće se okrivljeni da plati te troškove.

Razlog za oslobađanje od dužnosti naknade troškova

Član 145

U odluci kojom se odlučuje o troškovima sud može osloboditi okrivljenog od dužnosti da u celosti ili delimično naknadi troškove prekršajnog postupka, ako bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje izdržavanje okrivljenog ili lica koja je on dužan da po zakonu izdržava.

Troškovi prevođenja i tumačenja

Član 146

Troškovi prevođenja i tumačenja koji nastanu primenom odredaba ustava i zakona kojim se uređuje službena upotreba jezika i pisama, odnosno tumačenja gluvima, slepima i nemima, padaju na teret suda koji vodi postupak.

Naknadna naplata troškova

Član 147

Troškovi prekršajnog postupka iz člana 140. stav 2. tač. 1) i 2) ovog zakona isplaćuju se unapred iz sredstava prekršajnog suda koji vodi prekršajni postupak, a naplaćuju se docnije od lica koja su dužna da ih naknade po odredbama ovog zakona.

Shodna primena propisa o naknadi troškova u krivičnom postupku

Član 148

Propisi o naknadi troškova svedocima, veštacima i tumačima kao i drugi troškovi u krivičnom postupku shodno će se primenjivati u prekršajnom postupku.

Glava XVII IMOVINSKOPRAVNI ZAHTEV

Raspravljanje o imovinskopravnom zahtevu

Član 149

O imovinskopravnom zahtevu odlučuje sud.

Imovinskopravni zahtev koji je nastao usled izvršenja prekršaja raspraviće se na zahtev oštećenog ili drugog ovlašćenog lica, po pravilu, u prekršajnom postupku osim ako se time značajnije ne odugovlači postupak.

Imovinskopravni zahtev može se odnositi na naknadu štete i povraćaj stvari.

Lica ovlašćena na podnošenje zahteva

Član 150

Predlog za ostvarivanje imovinskopavnog zahteva u prekršajnom postupku može podneti lice koje je ovlašćeno da takav zahtev ostvaruje u parnici, najkasnije do donošenja prvostepene presude.

Lice ovlašćeno na podnošenje imovinskopavnog zahteva dužno je da svoj zahtev opredeli po osnovu i visini kao i da podnese dokaze.

Odlučivanje o zahtevu

Član 151

Ako dokazi izvedeni u prekršajnom postupku ne pružaju pouzdan osnov da se imovinskopravni zahtev u celini ili delimično usvoji, sud će uputiti oštećenog ili drugo ovlašćeno lice da imovinskopravni zahtev, odnosno višak tog zahteva može da ostvaruje u parnici.

Ako je zahtev za pokretanje prekršajnog postupka rešenjem odbačen ili je prekršajni postupak obustavljen, ili je okrivljeni oslobođen odgovornosti, oštećeni ili drugo ovlašćeno lice će se uputiti da svoj imovinskopravni zahtev ostvari u parnici.

Ako je oštećena imovina u javnoj svojini, o odluci iz st. 1. i 2. ovog člana obaveštava se nadležni javni pravobranilac.

Protiv odluke o imovinskopravnom zahtevu, oštećeni ili drugo ovlašćeno lice koje je podnelo zahtev ima pravo žalbe.

Rok za naknadu štete

Član 152

Ako sud delimično ili u celini usvoji imovinskopravni zahtev u presudi će se odrediti rok u kome je okrivljeni dužan da naknadi pričinjenu štetu, odnosno da vrati stvar.

Rok za naknadu štete i povraćaj stvari ne može biti duži od 15 dana od dana pravosnažnosti presude.

Glava XVIII DONOŠENJE I SAOPŠTAVANJE ODLUKA

Vrste odluka

Član 153

U prekršajnom postupku sud donosi odluke u obliku: presude, rešenja i naredbe.

Saopštavanje odluka

Član 154

Odluke se saopštavaju, po pravilu, odmah nakon donošenja.

Odluke se saopštavaju usmenim objavljivanjem prisutnim strankama, oštećenom i drugim licima koja imaju pravo žalbe na tu odluku (u daljem tekstu: zainteresovana lica), a dostavljanjem overenog prepisa ako su odsutna.

Kad je odluka usmeno saopštena, to će se naznačiti u zapisniku ili u spisu, a lice kome je odluka usmeno saopštena, potvrdiće to svojim potpisom.

Na zahtev zainteresovanog lica izdaće se overen prepis odluke koja mu je bila usmeno saopštena.

Zainteresovana lica koja ne zahtevaju dostavljanje prepisa odluke poučiće se o pravu na žalbu i o roku za žalbu.

Pismeni otpravak odluke u slučaju iz stava 4. ovog člana izradiće se najkasnije u roku od osam dana od dana usmenog saopštenja, a pismeni otpravak presude odmah ako se određuje izvršenje presude pre pravosnažnosti.

Odlučivanje drugostepenog suda

Član 154a

Veće drugostepenog suda će samo presuditi ako je u istom predmetu prvostepena odluka već jedanput ukidana.

Veće drugostepenog suda odlučuje da li će održati pretres.

Ako veće odluči da održi pretres, sudija izvestilac je predsednik veća.

Okrivljeni može, u roku od osam dana od dana dostavljanja presude, izjaviti žalbu protiv presude drugostepenog suda iz stava 1. ovog člana, ako su po žalbi podnosioca zahteva oslobađajuća presuda ili rešenje o obustavi postupka preinačeni u osuđujuću presudu.

O žalbi okrivljenog protiv odluke veća drugostepenog suda odlučuje drugo veće tog suda.

Tok sednice veća

Član 155

Odluke drugostepenog prekršajnog suda donose se većanjem i glasanjem nakon usmenog izlaganja sudije izvestioca o stanju stvari. Odluka je doneta kad je za nju glasala većina članova veća.

Predsednik veća rukovodi većanjem i glasanjem i glasa poslednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

Ako se u pogledu pojedinih pitanja glasovi podele na više različitih mišljenja tako da ni jedno od njih nema većinu, razdvojiće se pitanje i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se doneti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za okrivljenog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne većina.

Članovi veća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsednik veća, ali član veća koji je glasao da se prekršajni postupak obustavi i ostao u manjini nije dužan da glasa o kazni. Ako ne glasa, smatra se da je pristao na glas koji je za okrivljenog najpovoljniji.

Većanje i glasanje vrši se u nejavnoj sednici.

U prostoriji u kojoj se veća i glasa mogu biti prisutni samo članovi veća i zapisničar.

Glava XIX

DOSTAVLJANJE PISMENA I RAZMATRANJE SPISA

Dostavljanje pismena

Član 156

Pismena se dostavljaju preko pošte, druge službe ovlašćene za dostavu, službenog lica suda ili drugog organa, odnosno neposredno u prostorijama suda.

Dostavljanje može da se vrši i elektronskom putem, u skladu sa posebnim propisima ako za to postoje uslovi.

Dostavljanje se vrši svakog dana na radnom mestu ili u poslovnoj prostoriji u radno vreme, ili u stanu od 7 do 22 sata ili u sudu kada se lice kome dostavljanje treba da se izvrši tamo zatekne ili kada ga sud zbog dostavljanja pozove.

Dostavljanje može da se izvrši i u drugo vreme i na drugom mestu na osnovu posebne odluke suda koju je dostavljač, na zahtev lica kome se dostavljanje vrši, dužan da pokaže.

Poziv za usmeni pretres ili druge pozive sud može i usmeno saopštiti licu koje se pred njim nalazi, uz pouku o posledicama nedolaska. Takav usmeni poziv zabeležiće se u zapisniku koji će pozvano lice potpisati, osim ako je poziv zabeležen u zapisniku o pretresu, čime se smatra da je izvršena dostava.

Obavezno lično dostavljanje

Član 157

Poziv radi saslušanja okrivljenog, odnosno davanja pisane odbrane ili za saslušanje svedoka, kao i sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu dostavljaju se lično, osim kada je ovim zakonom drugačije propisano.

Na isti način dostavljaju se i odluke oštećenom, za koje od dana dostavljanja teče rok za žalbu.

Dostavljanje na adresu stana

Član 158

Pismeno za koje je u ovom zakonu određeno da se lično dostavlja, predaje se neposredno licu kome je upućeno na adresu na kojoj je prijavljeno ili koju je saopštilo nadležnom organu prilikom otkrivanja prekršaja.

Ako se lice kome se pismeno mora lično dostaviti ne zatekne tamo gde se dostavljanje ima izvršiti, dostavljač će pismeno predati nekome od njegovih punoletnih članova domaćinstva, koji je dužan da pismeno primi i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako lice kome se pismeno mora lično dostaviti ili punoletni član njegovog domaćinstva odbije da primi pismeno, dostavljač će zabeležiti na dostavnici da je prijem odbijen, ko je odbio prijem, kao i dan i sat kada je prijem odbijen, a pismeno će ostaviti u stanu ili pribiti na vrata primaoca i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako se lice kome se pismeno mora lično dostaviti ili punoletni član njegovog domaćinstva ne zateknu u stanu pismeno će se predati punoletnim licima koja se zateknu u stanu ako oni na to pristanu i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Dostavljanje na radnom mestu

Član 159

Ako se dostavljanje vrši na radnom mestu lica kome se pismeno ima lično dostaviti, a to lice se tu ne zatekne, dostavljanje se može izvršiti predajom pismena licu ovlašćenom za prijem pošte ili bilo kom drugom licu koje je zaposleno kod istog poslodavca na istom mestu, a koja su dužna da prime pismeno i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako lice kome pismeno treba dostaviti lično odbije da primi pismeno ili to učini lice iz stava 1. ovog člana, dostavljač će zabeležiti na dostavnici dan, sat i razlog odbijanja prijema, a pismeno će ostaviti na radnom mestu i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Dostavljanje odsutnom licu

Član 160

Ako se na adresi gde se dostavljanje ima izvršiti niko ne zatekne, ostaviće se u poštanskom sandučetu ili pribiti na vrata obaveštenje da lice kome je pismeno upućeno treba da ga preuzme u sudu u roku od 15 dana od dana pokušnog dostavljanja.

Po proteku roka iz stava 1. ovog člana, pismeno će se istaći na oglasnoj tabli i internet stranici suda, ako za to postoje tehnički uslovi. Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži: ime i prezime lica kome je pokušano dostavljanje, svojstvo u postupku, datum i čas kada je pokušano dostavljanje, adresu na kojoj je pokušano dostavljanje, naznaku da pismeno treba da preuzme u sudu i u kom roku uz upozorenje da će u slučaju ne preuzimanja kopija pismena biti istaknuta na oglasnoj tabli i na internet stranici suda, kao i da će se u tom slučaju po proteku roka od osam dana smatrati da je dostavljanje izvršeno.

Ako se utvrdi da je lice kome se pismeno ima dostaviti odsutno ili da privremeno boravi na drugoj adresi i da mu se zbog toga ne može pismeno na vreme predati, pismeno će se vratiti sudu uz naznačenje gde se odsutni nalazi, i kada i gde će mu se moći izvršiti dostavljanje pismena.

Ako se pri ponovljenom pokušaju pismeno ne može dostaviti u vreme i u mestu određenom na način iz stava 4. ovog člana, pismeno će se istaći na oglasnoj tabli i internet stranici suda ako za to postoje tehnički uslovi. Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

Ako pismeno ne može da se dostavi na adresu iz člana 158. stav 1. ovog zakona, sud će proveriti adresu i ako se pri ponovljenom pokušaju pismeno ne može dostaviti na adresu na kojoj je lice prijavljeno, postupiće se na način propisan u stavu 2. ovog člana.

Dostavljanje braniocu, zastupniku i punomoćniku

Član 161

Ako okrivljeni ima branioca, sve odluke od čijeg dostavljanja teče rok za žalbu dostaviće se samo braniocu, a ako ih ima više samo jednom od njih i time se dostavljanje okrivljenom smatra izvršenim.

Ako oštećeni ima zakonskog zastupnika ili punomoćnika, odluke iz stava 1. ovog člana dostaviće se njemu, a ako ih ima više samo jednom od njih.

Potvrda o dostavljanju

Član 162

Potvrdu o izvršenom dostavljanju (dostavnicu ili povratnicu) potpisuju primalac i dostavljač.

Primalac će na dostavnici ili povratnici sam naznačiti datum prijema. Dan i mesec prijema ispisuju se slovima i brojevima.

Ako je primalac nepismen ili nije u stanju da se potpiše, dostavljač će primaoca potpisati, naznačiti dan prijema i staviti napomenu zašto ga je potpisao.

Ako primalac odbije da potpiše dostavnicu ili povratnicu, dostavljač će to zabeležiti na dostavnici i naznačiti dan predaje i time je dostavljanje izvršeno.

Podaci u potvrdi o izvršenom dostavljanju moraju biti čitko popunjeni.

Dostavljanje elektronskim putem se smatra izvršenim pod uslovom da je takvim načinom dostavljanja moguće da se obezbedi povratni podatak da je lice primilo pismeno.

Potvrda o prijemu pismena dostavljenog elektronskim putem predstavlja odštampani elektronski zapis o danu i času kada je uređaj za elektronski prenos podataka zabeležio da je pismeno uručeno primaocu, naziv pošiljaoca i primaoca i naziv pismena.

Dostavljanje pismena vojnim licima, pripadnicima policije i drugim licima

Član 163

Vojnim licima, pripadnicima policije, pripadnicima straže u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija i zaposlenima u suvozemnom, rečnom, pomorskom i vazdušnom saobraćaju dostavljanje poziva može da se vrši i preko njihove komande, odnosno neposrednog starešine ili rukovodioca, a po potrebi može da im se na taj način vrši i dostavljanje ostalih pismena.

Licima lišenim slobode dostavljanje se vrši preko uprave ustanove u kojoj su smeštena.

Licima koja uživaju pravo imuniteta u Republici Srbiji, ako međunarodni ugovori šta drugo ne određuju, dostavljanje se vrši preko organa nadležnog za inostrane poslove.

Dostavljanje pismena državnim organima, pravnim licima i preduzetnicima

Član 164

Državnom organu odluke i druga pismena dostavljaju se predajom u pisarnici. Kad se dostavljaju odluke kod kojih od dana dostavljanja teče rok, danom dostavljanja smatra se dan predaje pisarnici.

Dostavljanje pravnim licima i preduzetnicima vrši se predajom pismena licu ovlašćenom za primanje pismena, a ako to nije moguće, pismeno će se predati bilo kom zaposlenom koji se zatekne u poslovnoj prostoriji primaoca i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako lice iz stava 2. ovog člana odbije da primi pismeno, dostavljač će zabeležiti na dostavnici da je prijem odbijen, ko je odbio prijem kao i dan i sat kada je prijem odbijen, a pismeno će ostaviti u poslovnoj prostoriji primaoca i time se smatra da je dostavljanje izvršeno.

Ako dostavljanje preduzetniku nije moguće izvršiti u smislu stava 2. ovog člana dostavljanje će se izvršiti na njegovu adresu stana ako je poznata na način propisan članom 158. ovog zakona.

Ako je preduzetnik odsutan, a dostavljanje se ne može izvršiti na njegovu adresu stana, dostavljanje će se izvršiti na način propisan članom 160. ovog zakona.

Promena adrese i isticanje pismena na oglasnoj tabli

Član 165

Kad okrivljeni ili njegov zakonski zastupnik i oštećeni po saznanju za postupak promene svoje prebivalište ili adresu stana, dužni su da o tome odmah po izvršenoj promeni obaveste sud kod koga se vodi postupak.

Ako to ne učine, sud će odrediti da se sva dalja dostavljanja u postupku za tu stranku vrše isticanjem pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda, izuzev ako je reč o dostavljanju presude kojom je izrečena kazna zatvora.

Dostavljanje će se izvršiti na način iz stava 2. ovog člana i u slučaju kada sud donese rešenje o obustavi postupka usled zastarelosti, do koje je došlo zbog nemogućnosti dostavljanja odluke iz člana 246. stav 1. ovog zakona.

Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

Ako branilac okrivljenog ili punomoćnik oštećenog kao podnosilac zahteva u toku postupka promene svoju adresu, a ne obaveste o tome sud, dostavljanje će da se izvrši kao da okrivljeni nema branioca odnosno oštećeni nema punomoćnika.

Razmatranje i prepisivanje spisa

Član 166

Podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, okrivljeni, branilac okrivljenog, predstavnik odnosno punomoćnik okrivljenog pravnog lica, oštećeni i njegov zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik imaju pravo da razmatraju i prepisuju spise predmeta.

Razmatranje i prepisivanje spisa može se dozvoliti i drugim licima koja za to imaju pravni interes u skladu sa zakonom.

Kad je prekršajni postupak u toku, razmatranje i prepisivanje spisa dozvoljava sudija koji vodi prekršajni postupak, a kad je postupak završen, razmatranje i prepisivanje spisa dozvoljava predsednik suda ili službeno lice koje on odredi.

Razmatranje i prepisivanje spisa, osim okrivljenom, njegovom braniocu i predstavniku okrivljenog pravnog lica može se uskratiti samo ako bi se time ometalo pravilno vođenje prekršajnog postupka ili ako se isključi javnost u postupku.

Posle završenog dokaznog postupka odnosno završenog usmenog pretresa licu koje ima opravdani interes ne može se uskratiti razmatranje i prepisivanje spisa.

Protiv rešenja o uskraćivanju razmatranja i prepisivanja spisa predmeta dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rešenja.

Glava XX POKRETANJE PREKRŠAJNOG POSTUPKA

Član 167

Prekršajni postupak se pokreće rešenjem suda na osnovu:

- 1) zahteva za pokretanje prekršajnog postupka;
- 2) izdatog prekršajnog naloga povodom koga je podnet zahtev za sudsko odlučivanje.

1. Prekršajni nalog

Uslovi za izdavanje prekršajnog naloga

Član 168

Prekršajni nalog se izdaje kada je za prekršaj zakonom ili drugim propisom od prekršajnih sankcija predviđena samo novčana kazna u fiksnom iznosu.

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana ne može se podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Za svakog učinioca prekršaja izdaje se poseban prekršajni nalog.

Prekršajni nalog ne može se izdati maloletniku.

Ako po ovom zakonu nema uslova za izdavanje prekršajnog naloga u odnosu na pravno ili odgovorno lice, protiv oba lica biće podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Način izdavanja prekršajnog naloga

Član 169

Ovlašćeni organ, odnosno ovlašćeno lice će izdati prekršajni nalog ukoliko je prekršaj iz njegove nadležnosti otkrio na jedan od sledećih načina:

- 1) neposrednim opažanjem policijskog službenika ili ovlašćenog službenog lica prilikom kontrole, nadzora i pregleda, kao i uvidom u službenu evidenciju nadležnog organa;
- 2) uvidom u podatke koji su dobijeni uz pomoć uređaja za nadzor ili merenje;
- 3) prilikom inspekcijuskog ili drugog nadzora pregledom dokumentacije, prostorija i robe ili na drugi zakonom propisan način.

Sadržina prekršajnog naloga

Član 170

Prekršajni nalog se izdaje u pisanoj formi i sadrži:

- 1) naziv: prekršajni nalog;
- 2) naziv ovlašćenog organa koji ga je izdao;
- 3) identifikacioni broj prekršajnog naloga određen od strane ovlašćenog organa;
- 4) lično ime i svojstvo službenog lica koje ga je izdalo;
- 5) datum izdavanja i datum uručenja;
- 6) lično ime fizičkog lica učinioca prekršaja, njegovu adresu prebivališta, odnosno boravišta, jedinstveni matični broj, podatke o zaposlenju, za strance broj pasoša, odnosno lične karte, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu, a za preduzetnika i naziv i sedište radnje;
- 7) naziv i sedište pravnog lica protiv koga je izdat prekršajni nalog, kao i njegov poreski identifikacioni broj i matični broj;
- 8) činjenični opis radnje iz koje proizilazi pravno obeležje prekršaja, kao i vreme i mesto izvršenja prekršaja;
- 9) pravnu kvalifikaciju prekršaja;
- 10) izrečenu novčanu kaznu;
- 11) uputstvo o načinu plaćanja novčane kazne sa odgovarajućim računom na koji treba da se uplata izvrši;

- 12) potpis službenog lica i pečat ovlašćenog organa;
- 13) mesto za potpis, odnosno potpis i pečat lica protiv koga je izdat prekršajni nalog;
- 14) pouke i upozorenja licu protiv koga je izdat prekršajni nalog;
- 15) da li se povodom istog prekršaja izdaje drugom licu prekršajni nalog;
- 16) mesto za zabeleške.

Ukoliko je prekršaj učinjen motornim vozilom u saobraćaju, prekršajni nalog sadrži, i:

- 1) registarski broj vozila i broj saobraćajne dozvole;
- 2) broj vozačke dozvole vozača, ukoliko je poznat.

Prekršajni nalog se može izdati i u elektronskoj formi.

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na izradu, formu, kopiranje, overu, dostavu i čuvanje prekršajnog naloga izdatog u elektronskoj formi primenjuje se zakon koji uređuje elektronski dokument.

Pouke i upozorenja u prekršajnom nalogu

Član 171

Prekršajni nalog sadrži sledeće pouke i upozorenja:

- 1) da se lice protiv koga je izdat prekršajni nalog ako prihvati odgovornost i u roku od osam dana od dana prijema prekršajnog naloga plati polovinu izrečene kazne u skladu sa članom 173. stav 1. ovog zakona oslobađa plaćanja druge polovine izrečene novčane kazne;
- 2) da lice protiv koga je izdat prekršajni nalog može prihvatiti odgovornost za prekršaj i nakon isteka roka od osam dana od prijema prekršajnog naloga ako pre postupka izvršenja dobrovoljno plati celokupan iznos izrečene novčane kazne u skladu sa članom 173. stav 4. ovog zakona;
- 3) da lice protiv koga je izdat prekršajni nalog koje ne prihvata odgovornost za prekršaj ima pravo da u roku od osam dana od prijema prekršajnog naloga podnese zahtev za sudske odlučivanje tako što će lično ili preko pošte predati prekršajni nalog nadležnom prekršajnom sudu uz naznačenje suda kome se zahtev podnosi u skladu sa članom 174. stav 1. ovog zakona;
- 4) da će lice protiv koga je izdat prekršajni nalog biti dužno da pored plaćanja novčane kazne utvrđene prekršajnim nalogom nadoknadi sudske troškove u slučaju da zatraži sudske odlučivanje a sud utvrdi da je odgovoran za prekršaj u skladu sa članom 174. stav 7. ovog zakona;
- 5) da će prekršajni nalog postati konačan i izvršan po proteku roka od osam dana od dana prijema ako lice protiv koga je izdat prekršajni nalog u tom roku ne plati novčanu kaznu ili ne zahteva sudske odlučivanje o izdatom prekršajnom nalogu u skladu sa članom 173. stav 2. ovog zakona;
- 6) da će lice protiv koga je izdat prekršajni nalog u slučaju prinudnog izvršenja izrečene novčane kazne, biti dužno da nadoknadi troškove izvršenja određene rešenjem o prinudnoj naplati u skladu sa članom 318. stav 6. ovog zakona;
- 7) da će se fizičkom licu, preduzetniku i odgovornom licu u pravnom licu protiv koga je izdat prekršajni nalog neplaćena novčana kazna zameniti kaznom zatvora ili radom u javnom interesu u skladu sa članom 41. ovog zakona.

Odredbe stava 1. tač. 1) do 7) ovog člana sastavni su deo prekršajnog naloga, kao pouke i upozorenja licu protiv koga je izdat prekršajni nalog, u smislu člana 170. stav 1. tačka 14) ovog zakona.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa određuje posebnim propisom obrazac prekršajnog naloga.

Dostavljanje prekršajnog naloga

Član 172

Prekršajni nalog se sastoji od originala i dve kopije. Original se uručuje licu protiv koga se izdaje prekršajni nalog, a kopije zadržava organ koji izdaje prekršajni nalog.

Prekršajni nalog se uručuje prisutnom licu za koga se smatra da je učinilo prekršaj u momentu otkrivanja prekršaja. Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog svojim potpisom na odgovarajućem mestu u nalogu potvrđuje njegov prijem.

Licu iz stava 2. ovog člana može se uručiti i odštampana kopija prekršajnog naloga izdatog u elektronskoj formi.

Na zahtev suda, lica kome se nalog izdaje ili njegovog zastupnika, izdavalac naloga je dužan da izda overenu kopiju prekršajnog naloga.

Ako je lice za koga se smatra da je učinilo prekršaj odsutno i kada okolnosti otkrivanja ili priroda prekršaja to zahtevaju, dostavljanje prekršajnog naloga će se izvršiti putem pošte ili dostavne službe ovlašćenog organa, u skladu sa odredbama o dostavljanju iz zakona koji uređuje opšti upravni postupak.

Ako prisutno lice protiv koga se izdaje prekršajni nalog odbije da primi nalog, službeno lice će ga upozoriti na posledice odbijanja prijema, uneti u nalog zabeležku o odbijanju prijema, dan i čas kada je prijem odbijen čime se smatra da je prekršajni nalog uručen.

Ako lice protiv koga se izdaje prekršajni nalog izjavi da će zahtevati sudsko odlučivanje o nalogu, organ koji izdaje nalog može u dogovoru sa nadležnim sudom, prilikom izdavanja naloga odrediti datum pretresa.

Organ je dužan da unese u nalog zabeležku o zakazanom pretresu i odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana, o tome obavesti nadležan sud.

Smatraće se da je okrivljeni odustao od zahteva za sudsko odlučivanje, u smislu člana 175. ovog zakona, ako se ne pojavi na pretresu, a svoj izostanak ne opravda.

Prihvatanje odgovornosti

Član 173

Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog prihvata odgovornost za prekršaj plaćanjem polovine izrečene kazne u roku od osam dana od dana prijema prekršajnog naloga, čime se oslobađa plaćanja druge polovine izrečene kazne.

Ako lice protiv koga je izdat prekršajni nalog u roku od osam dana od dana prijema prekršajnog naloga ne plati izrečenu kaznu ili ne podnese zahtev za sudsko odlučivanje o izdatom prekršajnom nalogu, smatraće se da je prihvatilo odgovornost propuštanjem, a prekršajni nalog će postati konačan i izvršan.

Prekršajni nalog sa konstatacijom konačnosti i zabeležkom da novčana kazna nije plaćena ovlašćeni organ dostavlja nadležnom prekršajnom sudu da izrečenu novčanu kaznu unese u registar i sprovede postupak izvršenja u skladu sa ovim zakonom.

Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog može prihvatiti odgovornost za prekršaj i nakon isteka roka od osam dana od prijema prekršajnog naloga ako pre postupka izvršenja dobrovoljno plati celokupan iznos izrečene novčane kazne.

Postupak po zahtevu za odlučivanje od strane suda

Član 174

Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog ukoliko ne prihvata svoju odgovornost može nadležnom sudu u roku od osam dana od prijema prekršajnog naloga, lično ili putem pošte, da dostavi potpisan prekršajni nalog, koji pod ovim uslovima predstavlja zahtev za sudsko odlučivanje o prekršajnom nalogu (u daljem tekstu: zahtev za sudsko odlučivanje).

Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog dostavljanjem zahteva za sudsko odlučivanje nadležnom sudu stiče svojstvo okrivljenog u prekršajnom postupku (u daljem tekstu: okrivljeni).

Ako okrivljeni sudu lično podnese zahtev za sudsko odlučivanje, sud je obavezan da odmah po prijemu zahteva zavede predmet, okrivljenom izda potvrdu o prijemu zahteva, ispita zahtev i donese rešenje o pokretanju postupka, a okrivljenog sasluša ili mu zakaže pretres.

Ako okrivljeni sudu dostavi zahtev za sudsko odlučivanje putem pošte, uz potpisan prekršajni nalog može priložiti i svoju pisanu odbranu i dostaviti ili predložiti dokaze.

Sud je obavezan da odmah nakon zavođenja predmeta ispita zahtev za sudsko odlučivanje, donese rešenje o pokretanju postupka i pozove organ koji je izdao prekršajni nalog da se u roku od osam dana izjasni i dostavi ili predloži dokaze o učinjenom prekršaju.

Kad sud donese rešenje o pokretanju postupka, smatra se da odluka o novčanoj kazni iz prekršajnog naloga nije izrečena, osim u slučaju iz člana 175. ovog zakona.

Ako sud utvrdi da je okrivljeni koji je zahtevao sudsko odlučivanje odgovoran za prekršaj, svojom odlukom će ga obavezati da novčanu kaznu iz prekršajnog naloga plati u punom iznosu kao i da nadoknadi sudske troškove.

Odustanak okrivljenog od zahteva za sudsko odlučivanje

Član 175

Okrivljeni koji je podneo zahtev za sudsko odlučivanje može od tog zahteva odustati najkasnije na prvom ročištu.

Smatraće se da je okrivljeni odustao od zahteva za sudskog odlučivanja ako uredno pozvani okrivljeni ne pristupi prvom ročištu niti svoj izostanak opravda.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana sud će rešenjem utvrditi da je prekršajni nalog konačan i izvršan i okrivljenog obavezati da plati nastale troškove prekršajnog postupka, a izrečenu novčanu kaznu uneće u registar novčanih kazni.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana okrivljeni ima pravo žalbe u roku od osam dana. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Ispitivanje zahteva za sudsko odlučivanje

Član 176

Sud će rešenjem odbaciti neblagovremen ili nepotpisan zahtev za sudsko odlučivanje.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana okrivljeni ima pravo žalbe u roku od osam dana. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Rešenjem kojim sud odbacuje zahtev za sudsko odlučivanje zbog razloga iz stava 1. ovog člana, prekršajni nalog postaje konačan i izvršan, a izrečenu novčanu kaznu sud će uneti u registar prekršajnih sankcija.

Ako je prekršajni nalog koji je okrivljeni podneo kao zahtev za sudsko odlučivanje, nečitak ili ne sadrži sve potrebne podatke za postupanje suda, a posebno ako nije preciziran činjenični opis radnje iz koje proizilazi pravno obeležje prekršaja, vreme i mesto izvršenja prekršaja, sud će pre donošenja rešenja o pokretanju postupka zatražiti od organa koji je izdao prekršajni nalog da ga u roku od osam dana uredi.

Ako ovlašćeni organ u ostavljenom roku ne postupi po zahtevu suda i ne otkloni nedostatke, sud će postupiti kao sa neurednim zahtevom za pokretanje prekršajnog postupka iz člana 182. ovog zakona.

Pokretanje postupka na osnovu izdatog prekršajnog naloga

Član 177

Ukoliko sud zahtev okrivljenog za sudsko odlučivanje na osnovu izdatog prekršajnog naloga ne odbaci, doneće rešenje o pokretanju prekršajnog postupka.

Prekršajni sud je dužan da izdavaoca prekršajnog naloga obavesti da je prekršajni postupak pokrenut, te da od istog traži da o učinjenom prekršaju pruži sve dokaze kojima raspolaže.

Lica koja nemaju prebivalište na teritoriji Republike Srbije

Član 178

Učiniocu prekršaja koji ne može da dokaže svoj identitet ili nema prebivalište, ili ne živi na adresi na kojoj je prijavljen, ili ako ima prebivalište u inostranstvu ili ako odlazi u inostranstvo radi boravka, a kome je izdat prekršajni nalog u radno vreme banke ili pošte, naložiće se da izrečenu kaznu uplati odmah preko banke ili pošte.

Ukoliko je učiniocu prekršaja izdat prekršajni nalog van radnog vremena banke ili pošte ili ako je prekršaj učinjen van naseljenog mesta, novčana kazna će mu se naplatiti na licu mesta uz izdavanje potvrde u kojoj je naveden i iznos poštarine koji je učinilac prekršaja dužan da plati na licu mesta, a ovlašćeni službenik će prvog narednog radnog dana uplatiti novac preko pošte.

Ako učinilac prekršaja ne plati novčanu kaznu, smatraće se da je podneo zahtev za sudsko odlučivanje i odmah će se dovesti pred nadležni sud.

Ukoliko nije moguće učinioca prekršaja odmah dovesti pred sud, tada predstavnik ovlašćenog organa može preduzeti mere iz člana 199. stav 1. ovog zakona.

2. Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka

Član 179

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi ovlašćeni organ ili oštećeni (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Ovlašćeni organi iz stava 1. ovog člana su organi uprave, ovlašćeni inspektori, javni tužilac i drugi organi i organizacije, koje vrše javna ovlašćenja u čiju nadležnost spada neposredno izvršenje ili nadzor nad izvršenjem propisa u kojima su prekršaji predviđeni.

Oštećeni kao podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka

Član 180

Oštećeni je ovlašćen da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka uvek osim ako zakonom nije određeno da je za pokretanje prekršajnog postupka isključivo ovlašćen organ iz člana 179. stav 2. ovog zakona.

Oštećeni koji je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ima položaj stranke u postupku.

Ako u slučaju iz stava 1. ovog člana ovlašćeni organ ne podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, oštećeni može u skladu sa odredbama ovog zakona podneti takav zahtev.

Ako je zahtev za pokretanje postupka podneo ovlašćeni organ pre nego što je po zahtevu oštećenog otpočeo postupak, postupaće se po zahtevu za pokretanje postupka nadležnog organa.

Prekršajna prijava oštećenog podneta nadležnom organu pod uslovima iz ovog zakona smatraće se zahtevom za pokretanje prekršajnog postupka ako ovlašćeni organ sam ne inicira pokretanje prekršajnog postupka.

U slučaju iz prethodnog stava, ovlašćeni organ je dužan da u roku od osam dana od dana podnete prekršajne prijave, pismeno obavesti oštećenog kako je postupio sa prekršajnom prijavom.

Oštećeni može u toku postupka preuzeti gonjenje od javnog tužioca koji odustane od zahteva za pokretanje postupka. Oštećeni može ostati pri ranijem zahtevu ili ga promeniti.

Sadržina zahteva

Član 181

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi se pisanoj formi i sadrži:

- 1) naziv i sedište podnosioca zahteva odnosno lično ime i adresu lica koje podnosi zahtev;
- 2) naziv suda kome se podnosi zahtev;
- 3) osnovne podatke o fizičkom licu, preduzetniku i odgovornom licu protiv koga se zahtev podnosi: lično ime, jedinstveni matični broj građana, zanimanje, mesto i adresu stanovanja, mesto i adresu zaposlenja i državljanstvo odnosno naziv i sedište pravnog lica, kao i poresko identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB) i matični broj, a za preduzetnika i naziv i sedište radnje, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu;
- 4) činjenični opis radnje iz koje proizlazi pravno obeležje prekršaja, vreme i mesto izvršenja prekršaja i druge okolnosti potrebne da se prekršaj što tačnije odredi;
- 5) propis o prekršaju koji treba primeniti;
- 6) predlog o dokazima koje treba izvesti, uz označenje ličnih imena i adresa svedoka, spise koje treba pročitati i predmete koji služe kao dokaz;

7) podatke o tome da li je pokrenut krivični postupak ili postupak za privredni prestup za delo koje obuhvata obeležja prekršaja koji je predmet zahteva;

8) potpis službenog lica, odnosno oštećenog kao podnosioca zahteva i pečat ovlašćenog organa koji podnosi zahtev.

Ako su dostupni u zahtevu će se navesti i sledeći podaci o licu protiv koga se zahtev podnosi: mesto i datum rođenja, broj telefona, e-mail adresu, broj telefona na radnom mestu, brojevi poslovnih računa pravnog lica i preduzetnika.

Zahtev iz stava 1. ovog člana može da sadrži i predlog za izricanje procesne mere zabrane pristupa iz člana 126. stav 3. tačka 4) ovog zakona.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi fizičko lice kao oštećeni ne mora sadržati propis o prekršaju koji treba primeniti ni jedinstveni matični broj građana lica protiv koga se zahtev podnosi.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka koji podnosi fizičko lice kao oštećeni protiv pravnog lica i odgovornog lica u pravnom licu i preduzetnika, treba da sadrži naziv i sedište pravnog lica, ime, prezime i funkciju odgovornog lica u tom pravnom licu odnosno ime i prezime, naziv i sedište radnje preduzetnika.

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka koji podnosi fizičko lice kao oštećeni protiv odgovornog lica u državnom organu, organu teritorijalne autonomije i jedinici lokalne samouprave ili drugih imalaca javnih ovlašćenja treba da sadrži lično ime okrivljenog, naziv i sedište organa i funkciju, odnosno poslove koje lice u organu obavlja.

Fizičko lice u svojstvu oštećenog može podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom prekršajnom sudu i usmeno na zapisnik.

Podnosilac zahteva je dužan, da odmah po saznanju, a do pravosnažnog okončanja postupka obavesti prekršajni sud da se protiv okrivljenog povodom istog događaja vodi krivični postupak ili postupak za privredni prestup.

Neuredan zahtev

Član 182

Zahtev za pokretanje prekršajnog postupka podnosi se u onoliko primeraka koliko ima okrivljenih i jedan primerak za sud. Ako zahtev ne sadrži sve podatke iz člana 181. ovog zakona, zatražiće se od podnosioca zahteva da ga u određenom roku dopuni.

Rok iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od 15 dana.

U slučaju da podnosilac zahteva ne otkloni nedostatke u određenom roku, smatraće se da je odustao od zahteva i zahtev će se rešenjem odbaciti.

Ispitivanje uslova za pokretanje postupka

Član 183

Kad nadležni sud primi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, ispitaće da li postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka i odlučiti o daljem toku postupka.

Kada zahtev sadrži podatke o tome da je povodom istog događaja pokrenut krivični postupak ili postupak za privredni prestup prekršajni sud će spise predmeta dostaviti nadležnom sudu na dalje postupanje i o tome obavestiti podnosioca zahteva.

Na način iz stava 2. ovog člana sud će postupiti i kada u toku postupka sazna da se povodom istog događaja vodi krivični postupak ili postupak za privredni prestup.

Odbacivanje zahteva

Član 184

Kad sud utvrdi da ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka, zahtev za pokretanje postupka, odbaciće rešenjem.

Ne postoje uslovi za pokretanje prekršajnog postupka:

- 1) kad radnja opisana u zahtevu nije prekršaj;
- 2) kad sud nije stvarno nadležan za vođenje prekršajnog postupka;
- 3) kad postoje osnovi koji isključuju odgovornost za prekršaj okrivljenog;
- 4) kada je nastupila zastarelost za pokretanje prekršajnog postupka;
- 5) kad je zahtev podneo neovlašćeni organ, odnosno neovlašćeno lice;
- 6) kad postoje drugi zakonski razlozi zbog kojih se postupak ne može pokrenuti.

Rešenje iz stava 1. ovog člana dostaviće se podnosiocu zahteva, a oštećeni će se poučiti da imovinskopravni zahtev može ostvariti u parnici.

Protiv ovog rešenja podnosilac zahteva za pokretanje postupka ima pravo žalbe u roku od osam dana, od dana dostavljanja rešenja.

Rešenje o pokretanju prekršajnog postupka

Član 185

Ako sud ne odbaci zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, doneće rešenje o pokretanju prekršajnog postupka.

Rešenje iz stava 1. ovog člana sadrži označenje lica protiv koga se pokreće prekršajni postupak i pravnu kvalifikaciju prekršaja.

Ako je zahtev podnesen protiv više lica ili za više prekršaja, u rešenju se moraju naznačiti sva lica i pravna kvalifikacija za sve prekršaje. Rešenje o pokretanju prekršajnog postupka ne dostavlja se podnosiocu zahteva ni okrivljenom.

Protiv rešenja o pokretanju prekršajnog postupka nije dozvoljena žalba.

Postupak se vodi samo u pogledu onog prekršaja i protiv onog okrivljenog na koji se odnosi rešenje o pokretanju prekršajnog postupka osim u slučaju iz člana 247. stav 4. ovog zakona.

Sud nije vezan za pravnu kvalifikaciju datu u zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka odnosno u rešenju o pokretanju prekršajnog postupka.

Glava XXI

MERE ZA OBEZBEĐENJE PRISUSTVA OKRIVLJENOG

Vrste mera

Član 186

Mere koje se mogu preduzeti za obezbeđenje prisustva okrivljenog i za uspešno vođenje prekršajnog postupka su: poziv, dovođenje, jemstvo i zadržavanje.

Prilikom odlučivanja koju će od navedenih mera primeniti, sud će se pridržavati uslova određenih za primenu pojedinih mera, vodeći računa da se ne primenjuje teža mera ako se ista svrha može postići blažom merom.

Pozivanje okrivljenog

Član 187

Prisustvo okrivljenog pri izvođenju radnji u prekršajnom postupku obezbeđuje se njegovim pozivanjem. Poziv okrivljenom upućuje sud.

Okrivljeni koji treba lično da prisustvuje izvođenju radnji u prekršajnom postupku, odnosno lično da učestvuje u njihovom izvođenju, poziva se pisanim pozivom.

Pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv suda, lično ime okrivljenog, pravnu kvalifikaciju prekršaja koji mu se stavlja na teret, mesto gde okrivljeni ima doći, dan i čas kad se okrivljeni treba javiti, naznačenje da se poziva u svojstvu okrivljenog, službeni pečat i potpis sudije. U pozivu kojim se okrivljeni poziva naznačiće se da li mora lično prisustvovati radi saslušanja ili svoju odbranu može dati i pisanim putem.

Kad se okrivljeni prvi put poziva, uz poziv mu se obavezno dostavlja primerak zahteva za pokretanje prekršajnog postupka.

Kad se okrivljeni prvi put poziva, poučiće se u pozivu o pravu da može uzeti branioca i da branilac može prisustvovati njegovom saslušanju.

Kad se okrivljeni poziva da lično pristupi jer je njegovo saslušanje neophodno, u pozivu će se upozoriti da će u slučaju neodazivanja biti doveden.

Ako za utvrđivanje činjeničnog stanja prisustvo okrivljenog nije neophodno, u pozivu će se upozoriti da će u slučaju neodazivanja odluka biti doneta bez njegovog saslušanja.

Odredbe ovog člana shodno će se primenjivati i na pozivanje predstavnika okrivljenog pravnog lica.

Dovođenje okrivljenog

Član 188

Ako se uredno pozvani okrivljeni ne odazove pozivu a svoj izostanak ne opravda ili ako se nije moglo izvršiti uredno dostavljanje poziva, a iz okolnosti očigledno proizlazi da okrivljeni izbegava prijem poziva, izuzetno sud će narediti njegovo dovođenje ako se činjenično stanje na drugi način ne bi moglo potpuno i pravilno utvrditi.

Dovođenje okrivljenog može se narediti samo ako je u pozivu bilo naznačeno da će biti prinudno doveden ako se ne odazove pozivu.

Ako se uredno pozvani predstavnik okrivljenog pravnog lica ne odazove pozivu, a svoj izostanak ne opravda, narediće se njegovo dovođenje.

Naredba za dovođenje

Član 189

Naredba za dovođenje izdaje se pisano. Naredba treba da sadrži: naziv organizacione jedinice policijske uprave kojoj se upućuje, lične podatke neophodne za identifikaciju okrivljenog koji se ima dovesti, razlog zbog čega se naređuje dovođenje, službeni pečat i potpis sudije koji naređuje dovođenje.

Naredbu za dovođenje izvršavaju ovlašćeni policijski službenici.

Lice kome je povereno izvršenje naredbe predaje naredbu okrivljenom odnosno predstavniku okrivljenog pravnog lica i poziva ga da sa njim pođe. Ako pozvani to odbije, dovešće ga prinudno.

Protiv pripadnika policije, profesionalnog vojnog lica, ili pripadnika straže zavoda za izvršenje krivičnih sankcija u kojem se izvršava kazna neće se izdavati naredba za dovođenje, već će se zatražiti od njihove komande, odnosno ustanove da ih sprovede.

Troškove dovođenja snosi dovedeno lice.

Izdavanje opšte naredbe za dovođenje

Član 189a

Izdavanje opšte naredbe za dovođenje sud može narediti ako se okrivljeni protiv koga je pokrenut prekršajni postupak nalazi u bekstvu ili postoje druge okolnosti koje ukazuju da očigledno izbegava dovođenje po izdatoj naredbi suda za dovođenje koja nije izvršena zbog postojanja ovih okolnosti.

Opštu naredbu za dovođenje sud dostavlja organima policije radi raspisivanja potrage.

Potragu raspisuje organ policije nadležan po mestu suda pred kojim se vodi prekršajni postupak.

Ako se pronađeno lice po izdatoj opštoj naredbi za dovođenje ne može odmah privesti u sud, ovlašćeni policijski službenik može shodno odredbama člana 190. stav 3. ovog zakona, okrivljenog zadržati najduže 24 časa od časa kada je pronađen.

Sud koji je naredio izdavanje opšte naredbe za dovođenje dužan je da je odmah povuče kad se pronađe traženo lice ili kad nastupi zastarelost vođenja prekršajnog postupka ili izvršenja prekršajnih sankcija ili drugi razlozi zbog kojih potraga nije više potrebna.

Privođenje osumnjičenog za izvršenje prekršaja pre pokretanja postupka

Član 190

Ovlašćeni policijski službenici mogu i bez naredbe suda privesti lice zatečeno u vršenju prekršaja:

- 1) ako se identitet tog lica ne može utvrditi ili postoji potreba provere identiteta;
- 2) ako nema prebivalište ili boravište;

3) ako odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj, a u pitanju su prekršaji za koje se ne može izdati prekršajni nalog;

4) ako se dovođenjem sprečava u nastavljanju izvršenja prekršaja, odnosno ako postoji opasnost da će neposredno nastaviti sa činjenjem prekršaja, ponoviti prekršaj ili da će izbeći prekršajni postupak.

Privođenje osumnjičenog u slučajevima iz stava 1. ovog člana mora se izvršiti bez odlaganja.

Ako je u slučajevima iz stava 1. ovog člana osumnjičeni zatečen u vršenju prekršaja i ne može se odmah privedi u sud, a postoje osnovi sumnje da će pobeći ili opasnost da će neposredno nastaviti da vrši prekršaje, ovlašćeni policijski službenik može osumnjičenog zadržati najduže 24 časa.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, ovlašćeni policijski službenik dužan je da bez odlaganja o zadržavanju obavesti lice po izboru zadržanog lica, kao i diplomatsko-konzularnog predstavnika države čiji je državljanin zadržan, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je zadržano lice izbeglica ili lice bez državljanstva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana mera zadržavanja se može maloletniku izreći samo naredbom suda.

O privođenju osumnjičenog donosi se rešenje o zadržavanju.

Protiv rešenja o zadržavanju okrivljeni i njegov branilac imaju pravo žalbe u roku od četiri časa od dostavljanja rešenja o zadržavanju.

O žalbi odlučuje sudija pojedinac mesno nadležnog prekršajnog suda u roku od četiri časa od prijema žalbe.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Odredbe st. 6. do 9. ovog člana primenjuju se i na zadržavanje lica pod dejstvom alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci.

Zadržavanje okrivljenog

Član 191

U prekršajnom postupku okrivljeni može biti zadržan sudskom naredbom u sledećim slučajevima:

- 1) ako se ne mogu utvrditi njegov identitet ili prebivalište, odnosno boravište, a postoji osnovana sumnja da će pobeći;
- 2) ako odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj za koji je predviđena kazna zatvora;
- 3) ako je zatečen u izvršenju prekršaja, a zadržavanje je potrebno da bi se sprečilo dalje vršenje prekršaja.

Sudija će obavestiti članove porodice zadržanog lica ili druga lica zadužena za staranje o maloletniku ako je prema njemu određeno zadržavanje.

Naredba o zadržavanju

Član 192

O zadržavanju okrivljenog sud donosi naredbu u kojoj označava dan i sat kad je naređeno zadržavanje, kao i zakonski osnov zadržavanja. Zadržavanje ne može biti duže od 24 časa.

Naredba o zadržavanju saopštava se okrivljenom uz potpis.

Okrivljenom koji je zadržan dopustiće se bez odlaganja da o zadržavanju obavesti lice po njegovom izboru, kao i diplomatsko-konzularnog predstavnika države čiji je državljanin, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je u pitanju izbeglica ili lice bez državljanstva ili branioca, ako branilac nije bio prisutan prilikom njegovog saslušanja.

Zadržavanje lica pod dejstvom alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci

Član 193

Lice pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci zatečeno u vršenju prekršaja može se po naredbi suda ili na osnovu rešenja ovlašćenog policijskog službenika zadržati ako postoji opasnost da će i dalje vršiti prekršaje.

Zadržavanje lica u slučaju iz stava 1. ovog člana može trajati do otrežnjenja, a najduže 12 časova.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana, vozač motornog vozila i ima više od 1,20 mg/ml alkohola u krvi ili je pod uticajem drugih omamljujućih sredstava, zadržavanje je obavezno.

Zadržavanje je obavezno i kada lice iz stava 1. ovog člana odbije da se podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola ili drugih omamljujućih sredstava.

Ako je to moguće, u slučaju iz stava 1. ovog člana sudija će obavestiti članove porodice zadržanog lica ili druga lica zadužena za staranje o maloletniku ako je prema njemu određeno zadržavanje.

Uslovi za jemstvo

Član 194

Kad je prekršajni postupak pokrenut protiv okrivljenog koji nema stalno prebivalište u Republici Srbiji ili koji privremeno boravi u inostranstvu, kao i u drugim slučajevima kada postoji opasnost da bi bekstvom mogao izbeći odgovornost za prekršaj, može se zahtevati da on lično ili ko drugi za njega pruži jemstvo da do kraja prekršajnog postupka neće pobeći, a da sam okrivljeni obeća da se neće kriti i da bez odobrenja neće napustiti svoje boravište.

Jemstvo se ne može odrediti pre nego što okrivljeni bude saslušan niti bez njegovog pristanka.

Kad odredi jemstvo, sud koji vodi prekršajni postupak zatražiće od okrivljenog da odredi svog punomoćnika ili punomoćnika za prijem pismena.

Sadržina i visina jemstva

Član 195

Jemstvo uvek glasi na novčani iznos.

Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, hartija od vrednosti, dragocenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati, ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bekstva okrivljenog platiti utvrđeni iznos jemstva.

Visina jemstva se određuje do iznosa najviše novčane kazne propisane za prekršaj za koji se vodi postupak, uvećan za očekivane troškove prekršajnog postupka.

Ako se protiv istog okrivljenog postupak vodi zbog više prekršaja, jemstvo će se odrediti u visini kazne koja se može izreći za prekršaj u sticaju.

U slučajevima iz st. 3. i 4. ovog člana jemstvo može biti uvećano za iznos istaknutog imovinskopravnog zahteva oštećenog.

Visinu jemstva određuje sudija koji vodi prekršajni postupak i to u skladu s težinom prekršaja, visinom pričinjene štete, ličnim i porodičnim prilikama i imovnim stanjem okrivljenog.

Jemstvo za slučaj odlaska u inostranstvo

Član 196

Ako je prekršaj učinilo lice koje nema prebivalište u Republici Srbiji i želi napustiti njenu teritoriju pre pravnosnažnosti sudske odluke, na predlog okrivljenog može se odrediti jemstvo nezavisno od uslova iz člana 194. stav 1. ovog zakona pri čemu se visina jemstva određuje u iznosu najviše novčane kazne koja se može izreći za prekršaj za koji se vodi postupak, uvećana za iznos istaknutog imovinskopravnog zahteva oštećenog i očekivane troškove prekršajnog postupka.

Napuštanje teritorije Republike Srbije i jemstvo

Član 197

Ako okrivljeni pobegne ili napusti teritoriju Republike Srbije, rešenjem će se odrediti da se vrednost data kao jemstvo unese kao prihod budžeta Republike Srbije.

Postupanje sa jemstvom

Član 198

Jemstvo se zadržava, po pravilu, do donošenja pravnosnažne presude.

Ako je donesena pravnosnažna oslobađajuća presuda ili odluka o obustavi prekršajnog postupka, položeno jemstvo se vraća.

Ako kažnjeni po pravnosnažnosti presude ne plati štetu ili troškove prekršajnog postupka, utvrđeni iznos će se naplatiti iz položenog jemstva, a ako položeni iznos nije dovoljan, iz njega će se prvenstveno nadoknaditi iznos štete.

Ako kažnjeni ne plati novčanu kaznu, odnosno utvrđeni iznos oduzete imovinske koristi, po naplati štete i troškova prekršajnog postupka naplatiće se novčana kazna u celosti, a za preostali iznos utvrđena imovinska korist.

Ako kažnjeni ne pristupi izdržavanju kazne zatvora ili izvršenju zaštitne mere, ostatak jemstva će se u celosti zadržati i uplatiti kao prihod budžeta Republike Srbije.

Zadržavanje lične isprave

Član 199

Sud može zadržati putnu ispravu ili drugi identifikacioni dokument okrivljenog do izvršenja presude, ukoliko nađe da bi kažnjeno lice čije se mesto boravka nalazi u inostranstvu moglo osujetiti izvršenje presude odlaskom sa teritorije Republike Srbije.

Zadržavanje isprave sud određuje na predlog podnosioca zahteva ili po službenoj dužnosti.

O zadržavanju isprave izdaje se potvrda.

Glava XXII

SASLUŠANJE OKRIVLJENOG

Način saslušanja

Član 200

Okrivljeni se saslušava po pravilu usmeno.

Okrivljeni može biti saslušan u odsustvu branioca ako je branilac neopravdano odsutan iako je obavešten o saslušanju ili ako za prvo saslušanje okrivljeni nije obezbedio branioca i ako okrivljeni izjavi da će odbranu dati bez branioca.

Izjave okrivljenog o razlozima odsustvovanja branioca unose se u zapisnik.

Na iskazu okrivljenog koji nije bio upozoren na pravo da uzme branioca po svom izboru ili da bude saslušan u prisustvu branioca ne može se zasnovati odluka.

Kad se okrivljeni prvi put saslušava, pitaće se za lično ime, nadimak ako ga ima, lično ime jednog od roditelja, mesto i datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, čiji je državljanin, zanimanje, adresu stanovanja i zaposlenja, adresu elektronske pošte, porodične prilike, koji stepen stručne spreme ima, kakvog je imovnog stanja, broj dinarskog i deviznog računa, da li je osuđivan ili prekršajno kažnjavao i za šta, da li se protiv njega vodi krivični ili prekršajni postupak i za koje delo, a ako je maloletan, ko mu je zakonski zastupnik.

Za davanje netačnih i nepotpunih podataka iz stava 5. ovog člana sud može okrivljenog kazniti novčanom kaznom do 50.000 dinara.

Ako posle odluke o kažnjavanju iz stava 6. ovog člana okrivljeni da tačne podatke sudija može opozvati odluku o kažnjavanju.

Posle uzimanja ličnih podataka, okrivljenom će se saopštiti zašto se okrivljuje i pozvaće se da navede sve što ima u svoju odbranu.

Prilikom saslušanja okrivljenom će se omogućiti da se u neometanom izlaganju izjasni o svim okolnostima koje ga terete i da iznese sve činjenice koje mu služe za odbranu.

Ako okrivljeni neće da odgovara ili neće da odgovori na postavljeno pitanje, poučiće se da time može otežati prikupljanje dokaza za svoju odbranu.

Kad okrivljeni završi iskaz, postaviće mu se pitanje ukoliko je potrebno da se popune praznine ili otklone protivrečnosti i nejasnoće u njegovom izlaganju.

Odredbe o saslušanju okrivljenog shodno će se primenjivati pri saslušanju odgovornog lica u pravnom licu i preduzetnika.

Saslušanje predstavnika okrivljenog pravnog lica

Član 201

Kada se predstavnik okrivljenog pravnog lica prvi put saslušava, pitaće se za naziv i sedište okrivljenog pravnog lica, lično ime predstavnika i funkciju, odnosno poslove koje obavlja u pravnom licu, brojeve

poslovnih računa pravnog lica, PIB i matični broj pravnog lica, i da li je pravno lice osuđivano za krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

Odredbe o saslušanju okrivljenog shodno će se primenjivati prilikom saslušanja predstavnika okrivljenog pravnog lica.

Poštovanje ličnosti okrivljenog

Član 202

Okrivljeni se saslušava uz puno poštovanje njegove ličnosti.

Prema okrivljenom se ne smeju upotrebiti sila, pretnja, obmana, obećanje, iznuda, iznurivanje ili druga slična sredstva da bi se došlo do njegove izjave ili priznanja ili nekog činjenja koje bi se protiv njega moglo upotrebiti kao dokaz.

Pisana odbrana

Član 203

Ako sud nađe da neposredno usmeno saslušanje nije potrebno s obzirom na značaj prekršaja i podatke kojima raspolaže, može u pozivu poučiti okrivljenog da svoju odbranu da u pisanoj formi. U takvom slučaju okrivljeni može svoju odbranu dati u pisanoj formi ili se lično javiti da usmeno bude saslušan.

Pravna pomoć

Član 204

Kad okrivljeni ima prebivalište ili boravište van područja suda pred kojim se vodi postupak, na zahtev tog suda, može se saslušati i pred sudom na čijem području okrivljeni ima prebivalište ili boravište.

Suočenje

Član 205

Okrivljeni može biti suočen sa svedokom i sa drugim saokrivljenim ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica i ako se to neslaganje ne može na drugi način otkloniti.

Suočeni će se postaviti jedan prema drugom i od njih zahtevati da jedan drugom ponove svoje iskaze o svakoj spornoj okolnosti i da raspravljaju o istinitosti onoga što su iskazali. Tok suočenja i izjave pri kojima su suočeni konačno ostali, sud će uneti u zapisnik.

Saslušanje preko tumača i prevodioca

Član 206

Ako je okrivljeni gluv, postavljaće mu se pitanja pisanim putem, a ako je nem, pozvaće se da pisanim putem odgovori. Ako se saslušanje ne može obaviti na takav način, pozvaće se kao tumač lice koje se sa okrivljenim može sporazumeti.

Ako okrivljeni ne razume jezik postupka, postaviće mu se pitanja preko prevodioca.

Glava XXIII SASLUŠANJE SVEDOKA

Svojstvo svedoka

Član 207

Kao svedoci pozivaju se lica za koja je verovatno da će moći da daju obaveštenja o prekršaju i učiniocu i o drugim važnim okolnostima.

Oštećeni se može saslušati kao svedok.

Dužnost svedočenja

Član 208

Svako lice koje se kao svedok poziva dužno je da se odazove pozivu, a ako ovim zakonom nije drukčije određeno, dužno je i da svedoči.

Pozivanje svedoka

Član 209

Svedoku se dostavlja pisani poziv, u kome se navode lično ime i zanimanje pozvanog, vreme i mesto dolaska, prekršajni predmet po kome se poziva, naznačenje da se poziva kao svedok i upozorenje o posledicama neopravdanog izostanka.

Svedok se poziva preko stranke koja je predložila njegovo svedočenje, a ako to nije moguće sud će ga neposredno pozvati.

Kad se oštećeni poziva kao svedok, u pozivu će se to naznačiti.

Maloletno lice koje nije navršilo šesnaest godina poziva se kao svedok preko zakonskog zastupnika odnosno staratelja, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupi ili zbog drugih okolnosti.

Svedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških telesnih mana ne mogu odzvati pozivu mogu se saslušati u svom stanu.

Zabrana svedočenja

Član 210

Ne može se saslušati kao svedok:

- 1) lica koje bi svojim iskazom povredilo dužnost čuvanja službene ili vojne tajne, dok ga nadležni organ ne oslobodi te dužnosti;
- 2) branilac okrivljenog o onome što mu je okrivljeni kao svom braniocu poverio, osim ako to sam okrivljeni zahteva.

Oslobođenje od dužnosti svedočenja

Član 211

Oslobođeni su od dužnosti svedočenja:

- 1) bračni drug okrivljenog;
- 2) srodnici okrivljenog po krvi u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stepena zaključno, kao i srodnici po tazbini do drugog stepena zaključno;
- 3) usvojenik i usvojitelj okrivljenog;
- 4) verski ispovednik o onome što mu je okrivljeni ispovedio.

Sudija koji vodi prekršajni postupak dužan je da lica iz stava 1. ovog člana pre njihovog saslušanja ili čim sazna za njihov odnos sa okrivljenim upozori da ne moraju svedočiti. Upozorenje i odgovor se unose u zapisnik.

Maloletno lice koje s obzirom na uzrast i duševnu razvijenost nije sposobno da shvati značaj prava da ne mora svedočiti ne može se saslušati kao svedok, osim ako to sam okrivljeni zahteva.

Lice koje ima osnova da uskrati svedočenje prema jednom od okrivljenih oslobođeno je od dužnosti svedočenja i prema ostalim okrivljenim ako se njegov iskaz prema prirodi stvari ne može ograničiti samo na ostale okrivljene.

Posledica povrede pravila o svedočenju

Član 212

Ako je kao svedok saslušano lice koje se ne može saslušati kao svedok (član 210) ili lice koje je oslobođeno dužnosti svedočenja (član 211), a nije na to upozoreno ili se nije izričito odreklo tog prava, ili ako upozorenje ili odricanje nije ubeleženo u zapisnik, ili ako je saslušan maloletnik koji ne može shvatiti značaj prava da ne mora svedočiti, ili ako je iskaz svedoka iznuđen silom, pretnjom ili drugim zabranjenim sredstvima, na takvom iskazu svedoka ne može se zasnivati odluka.

Uskraćivanje odgovora na pojedina pitanja

Član 213

Svedok nije dužan da odgovara na pojedina pitanja ako je verovatno da bi time izložio sebe ili svog bliskog srodnika teškoj sramoti, znatnoj materijalnoj šteti ili krivičnom gonjenju.

Način saslušanja svedoka

Član 214

Svedok se sasluša pred sudom koji vodi prekršajni postupak, a ako svedok ima prebivalište odnosno boravište van njegovog područja, može se saslušati pred sudom, na čijem području svedok ima prebivalište odnosno boravište.

Svedoci se saslušavaju pojedinačno i bez prisustva ostalih svedoka.

Svedok je dužan da iskaz i odgovore na postavljena pitanja daje usmeno.

Svedok će se prethodno opomenuti da je dužan da govori istinu i da ne sme ništa prećutati, a zatim će se upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično delo.

Svedok će se upozoriti i da nije dužan da svedoči ako postoje okolnosti iz člana 211. ovog zakona, a to upozorenje će se uneti u zapisnik.

Prilikom saslušanja svedok će se prvo pitati za lično ime, lično ime jednog od roditelja, starost, mesto rođenja, prebivalište, zanimanje i njegov odnos sa okrivljenim i oštećenim.

Posle opštih pitanja svedok će se pozvati da iznese sve što mu je o predmetu poznato, a zatim će mu se postavljati pitanja radi proveravanja, dopune i razjašnjenja.

Svedok će se uvek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svedoči.

Ako je svedok gluv ili nem, saslušaće se na način predviđen u članu 206. ovog zakona.

Ako ne razume jezik na kome se vodi postupak, svedok se saslušava u prisustvu i uz pomoć prevodioca koji poznaje jezik koji govori svedok.

Suočenje svedoka

Član 215

Svedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu u pogledu važnih činjenica. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se njihovi iskazi međusobno ne slažu pojedinačno saslušati i njihov odgovor uneti u zapisnik.

Istovremeno se mogu suočiti samo dva svedoka.

Na suočenje svedoka primenjuju se odredbe člana 205. stav 2. ovog zakona.

Maloletno lice koje nije navršilo četrnaest godina, a koje se saslušava kao svedok, ne može se suočiti sa okrivljenim i drugim svedokom.

Maloletno lice starije od četrnaest, a mlađe od osamnaest godina, koje se saslušava kao svedok, ne može se suočiti sa okrivljenim i drugim svedokom ukoliko je usled prirode prekršaja, posledica i drugih okolnosti ovo lice posebno osetljivo ili se nalazi u posebno teškom duševnom stanju.

Nedolazak i odbijanje svedočenja

Član 216

Ako svedok koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda, ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji sa mesta gde treba da bude saslušan, može se narediti da se prinudno dovede, a može se kazniti novčano od 10.000 do 50.000 dinara.

Ako se službeno lice ovlašćenog organa koji je podneo zahtev za pokretanje prekršajnog postupka ne odazove pozivu suda da bude saslušan u svojstvu svedoka, a svoj izostanak ne opravda, sud može odustati od njegovog saslušanja.

Odredbe o dovođenju okrivljenog (član 188) shodno se primenjuju i na dovođenje svedoka.

Ako svedok posle upozorenja na posledice odbijanja davanja iskaza, neće bez zakonskog razloga da svedoči, može se kazniti novčano do 10.000 dinara, a ako i posle toga odbije da svedoči, može se kazniti novčano do 50.000 dinara.

Rešenje o novčanoj kazni svedoka unosi se u zapisnik.

Žalba na rešenje o novčanoj kazni ne zadržava izvršenje rešenja.

Ako svedok pristane da svedoči neposredno pošto mu je kazna izrečena, staviće se van snage kazna će se opozvati.

Ako su iz razloga iz st. 1. i 3. ovog člana prouzrokovani troškovi postupka, svedok se može obavezati da snosi te troškove.

U slučaju da kažnjeno lice ne plati novčanu kaznu i troškove postupka, oni će se naplatiti prinudnim putem.

Glava XXIV UVIDAJ I VEŠTAČENJE

Uviđaj

Član 217

Ako je za utvrđivanje ili razjašnjenje kakve važne činjenice potrebno lično i neposredno opažanje sudije koji vodi prekršajni postupak, na predlog stranaka izvršiće se uviđaj.

Izuzetno od stava 1. ovog člana sud može po službenoj dužnosti izvršiti uviđaj, pod uslovom iz člana 89. stav 5. ovog zakona.

Uviđaj se može obaviti uz prisustvo veštaka.

Sudija koji vodi prekršajni postupak odrediće koja će se lica pozvati da prisustvuju uviđaju.

O uviđaju se vodi zapisnik. U zapisnik se unosi naziv suda, odnosno organa uprave koji sprovodi uviđaj, podaci o prisutnim licima, rezultatima uviđaja i drugim važnim činjenicama.

Veštačenje

Član 218

Veštačenje se određuje na predlog stranaka kada je za utvrđivanje ili ocenu neke važne činjenice neophodno pribaviti nalaz i mišljenje od lica koje raspolaže stručnim znanjem, kojim sud ne raspolaže.

Izuzetno od stava 1. ovog člana sud može po službenoj dužnosti odrediti veštačenje, pod uslovom iz člana 89. stav 5. ovog zakona.

Veštačenje određuje pisanom naredbom sud, koji vodi prekršajni postupak. U naredbi će se navesti u pogledu kojih činjenica se obavlja veštačenje i kome se poverava. Po pravilu se određuje jedan veštak, a ako je veštačenje složeno, dva ili više veštaka.

Veštačenje se može poveriti odgovarajućoj stručnoj ustanovi, državnom organu ili stručnjaku, prvenstveno sa liste stalnih sudskih veštaka, a drugi organi ili lica se mogu odrediti samo ako postoji opasnost od odlaganja, ako su stalni veštaci sprečeni ili ako to zahtevaju druge okolnosti.

Okrivljenom i oštećenom saopštiće se ime veštaka na njihov zahtev.

Lica koja ne mogu biti veštaci

Član 219

Za veštaka se ne može uzeti lice koje ne može biti saslušano kao svedok (član 210) ili lice koje je oslobođeno od dužnosti svedočenja (član 211), kao ni lice koje je prekršajem oštećeno, a ako je takvo lice uzeto za veštaka, na njegovom nalazu i mišljenju ne može se zasnivati presuda.

Zahtev za izuzeće veštaka

Član 220

Stranke mogu zahtevati izuzeće veštaka iz razloga propisanih u članu 112. ovog zakona.

Tok veštačenja

Član 221

Pre početka veštačenja pozvaće se veštak da predmet veštačenja brižljivo razmotri, da tačno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese nepristrasno i u skladu s pravilima nauke ili veštine. On će se posebno upozoriti da davanje lažnog iskaza predstavlja krivično delo.

Član 222

Veštaku se mogu davati dopunska razjašnjenja, a po potrebi upoznaće se sa stanjem u spisima. Po osnovanom predlogu veštaka mogu se izvoditi novi dokazi da bi se utvrdile okolnosti koje su važne za veštačenje.

Veštak pregleda predmete veštačenja u prisustvu sudije koji vodi prekršajni postupak i zapisničara, osim ako su za veštačenje potrebna duža ispitivanja ili se ispitivanja vrše u ustanovama odnosno državnom organu, ili ako to traže obziri morala.

Ako se sumnja u uračunljivost okrivljenog, odrediće se psihijatrijsko veštačenje pregledom ili posmatranjem u zdravstvenoj ustanovi.

Nalaz i mišljenje veštaka

Član 223

Veštak daje svoj nalaz i mišljenje, po pravilu, u pisanoj formi u roku koji odredi sud.

Izuzetno, veštaku se može odobriti da nalaz i mišljenje da usmeno na zapisnik. Nesaglasnost ili nejasnoće u nalazu i mišljenju veštaka otkloniće se njegovim saslušanjem ili ponavljanjem veštačenja preko istog ili drugog veštaka.

Strankama u postupku dostaviće se pisani nalaz i mišljenje veštaka o kome se mogu izjasniti u roku od 15 dana.

Kažnjavanje veštaka

Član 224

Lice koje se poziva kao veštak dužno je da se odazove i da da svoj nalaz i mišljenje.

Ako veštak koji je uredno pozvan ne dođe, a svoj izostanak ne opravda ili ako neopravdano odbije da veštači, može mu se naložiti da nadoknadi prouzrokovane troškove, a može se i kazniti novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Rešenje o kažnjavanju unosi se u zapisnik, a pismeno izrađeno rešenje o kažnjavanju dostavlja se i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Žalba protiv rešenja o kažnjavanju veštaka ne odlaže izvršenje rešenja.

U slučaju da veštak ne plati izrečenu novčanu kaznu, ona će se naplatiti prinudnim putem.

Član 225

Odredbe ovog zakona koje se odnose na veštake primenjuju se shodno i na tumače.

Glava XXV PRETRESANJE PROSTORIJA I LICA

Osnovi pretresanja

Član 226

Stan i druge prostorije, kao i lica mogu se pretresati ako je verovatno da će se u stanu, drugim prostorijama, stvarima ili kod pojedinih lica naći predmet ili tragovi koji bi mogli biti značajni za prekršajni postupak, ili da će se pretresom stana i drugih prostorija uhvatiti okrivljeni.

Pretresanje lica, prostorija i stvari koje pripadaju licima koja uživaju imunitet po međunarodnom pravu nije dopušteno.

Naredba za pretresanje

Član 227

Pretresanje se određuje pisanom naredbom suda.

Naredba o pretresanju predaje se, pre početka pretresanja, licu kod koga će se ili na kome će se pretresanje izvršiti. Pre pretresanja pozvaće se lice na koje se naredba za pretresanje odnosi da dobrovoljno preda lice odnosno predmete koji se traže.

Naredbu o pretresanju izvršava policija.

Način pretresanja

Član 228

Pretresanju prisustvuju dva punoletna građanina.

Držalac stana ili prostorije pozvaće se da prisustvuje pretresanju, a ako je odsutan, pozvaće se da pretresanju prisustvuje jedan od odraslih članova domaćinstva ili sused.

Pretresanje u prostorijama pravnih lica može se vršiti samo u prisustvu predstavnika tog pravnog lica.

Pretresanje lica obavlja i u svojstvu svedoka mu prisustvuju lica koja su istog pola kao i lice koje se pretresa.

Zaključane prostorije, nameštaj ili druge stvari otvoriće se silom samo ako njihov držalac ili njegov punomoćnik nije prisutan ili neće dobrovoljno da ih otvori. Pri tom će se izbegavati nepotrebna oštećenja.

Zapisnik o pretresanju

Član 229

O svakom pretresanju stana, odnosno prostorije ili lica sastaviće se zapisnik u kome će se navesti naredba na osnovu koje se vrši pretresanje, opis prostorija odnosno lica koje se pretresa i lica odnosno predmeta ili tragova koji su nađeni.

Zapisnik potpisuje lice kod koga se ili koje se pretresa i lica čije je prisustvo obavezno.

Licu kod koga je, odnosno koje je pretresano izdaje se prepis zapisnika.

Postupanje sa nađenim predmetima

Član 230

Ako se prilikom pretresanja nađu predmeti koji su upotrebljeni za izvršenje prekršaja ili su pribavljeni prekršajem, ili su nastali izvršenjem prekršaja, ili predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, ti predmeti će se privremeno oduzeti.

Privremeno oduzimanje predmeta

Član 231

Predmeti koji mogu biti oduzeti po ovom zakonu mogu se privremeno oduzeti i pre donošenja presude.

Privremeno oduzimanje predmeta određuje sud pisanom naredbom. Naredba sadrži izreku i kratko obrazloženje razloga za privremeno oduzimanje predmeta.

Zakonom se mogu ovlastiti i službena lica inspekcijских organa, službenici carinske službe i ovlašćeni policijski službenici da privremeno oduzmu predmete iz stava 1. ovog člana kad u vršenju službene dužnosti saznaju za prekršaj. Navedeni organi dužni su da sud neodložno izveste o privremenom oduzimanju predmeta i da se staraju o čuvanju tih predmeta, ukoliko zakonom nije drukčije određeno.

Licu od koga se oduzimaju predmeti uručuje se naredba i izdaje se potvrda sa tačnim označenjem oduzetih predmeta.

Ako se radi o predmetima koji su podložni kvaru ili ako njihovo čuvanje iziskuje nesrazmerne troškove, sud će odrediti da se takvi predmeti prodaju, a dobijeni novac preda na čuvanje banci ili drugoj finansijskoj organizaciji.

Postupanje sa privremeno oduzetim predmetima

Član 232

Privremeno oduzeti predmeti, odnosno novac dobijen prodajom predmeta vratiće se vlasniku kad se prekršajni postupak ne završi presudom kojom se okrivljeni oglašava odgovornim, osim kad to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili razlozi morala, o čemu sud donosi posebno rešenje.

Ako se ne zna vlasnik, pa se ni u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa niko ne javi za predmet, odnosno za novac dobijen prodajom predmeta, doneće se rešenje da predmet postaje javna svojina, ili da se novac unese u budžet Republike Srbije. Ovom odlukom ne dira se u pravo vlasnika da u parnici ostvaruje svojinska prava.

Glava XXVI

SPORAZUM O PRIZNANJU PREKRŠAJA

Zaključivanje sporazuma

Član 233

Kada se prekršajni postupak vodi za jedan prekršaj ili za više prekršaja u sticaju, ovlašćeni podnosilac zahteva, usmeno ili pisano, može predložiti okrivljenom ili njegovom braniocu zaključenje sporazuma o priznanju prekršaja (u daljem tekstu: sporazum o priznanju), odnosno okrivljeni ili njegov branilac može ovlašćenom podnosiocu zahteva predložiti zaključenje takvog sporazuma.

Kada se uputi predlog iz stava 1. ovog člana, stranke ili branilac mogu pregovarati o uslovima priznanja prekršaja koji se okrivljenom stavljaju na teret.

Sporazum o priznanju može se zaključiti i dostaviti sudu do donošenja prvostepene odluke.

Sporazum o priznanju se ne može zaključiti u vezi sa prekršajem za koji se izdaje prekršajni nalog.

Sadržina sporazuma

Član 234

Sporazum o priznanju sadrži:

- 1) opis prekršaja koji se okrivljenom stavlja na teret;
- 2) priznanje okrivljenog da je učinio prekršaj iz tačke 1. ovog stava;
- 3) sporazum o vrsti i visini kazne, odnosno o drugim prekršajnim sankcijama;
- 4) izjavu ovlašćenog podnosioca o odustajanju od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju;
- 5) sporazum o troškovima prekršajnog postupka, o oduzimanju imovinske koristi pribavljene prekršajem, o povraćaju predmeta prekršaja i o imovinskopravnom zahtevu, ukoliko je podnet;
- 6) izjavu o odricanju stranaka i branioca od prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu prihvatanja sporazuma o priznanju;
- 7) potpis stranaka i branioca.

U sporazumu o priznanju ovlašćeni podnosilac zahteva i okrivljeni se mogu saglasiti o izricanju okrivljenom kazne koja ne može biti ispod zakonskog minimuma propisanog članom 39. stav 1. ovog zakona.

Okrivljeni i podnosilac zahteva mogu se sporazumeti da se zaštitna mera propisana za prekršaj za koji se okrivljeni tereti, izrekne u manjem obimu ili da se ne izrekne.

Odlučivanje o sporazumu

Član 235

O sporazumu o priznanju odlučuje sud, koji sporazum može odbaciti, usvojiti ili odbiti.

Sud će sporazum o priznanju odbaciti ako je podnet nakon donošenja prvostepene odluke. Protiv rešenja o odbacivanju sporazuma o priznanju žalba nije dozvoljena.

Odluka o sporazumu o priznanju prekršaja

Član 236

Sud će presudom usvojiti sporazum o priznanju ako na osnovu sporazuma utvrdi:

- 1) da je okrivljeni svesno i dobrovoljno priznao prekršaj, odnosno prekršaje koji su predmet zahteva i da je isključena mogućnost priznanja okrivljenog u zabludi;
- 2) da je sporazum zaključen u skladu sa odredbama člana 234. ovog zakona;
- 3) da je okrivljeni potpuno svestan svih posledica zaključenog sporazuma, a posebno da u potpunosti razume da se sporazumom odriče prava na suđenje i ulaganje žalbe protiv presude suda donete na osnovu rešenja o usvajanju sporazuma;
- 4) da sporazumom o priznanju nisu povređena prava oštećenog.

Kada nije ispunjen jedan ili više uslova iz ovog člana, sud će doneti rešenje kojim se odbija sporazum o priznanju. Priznanje okrivljenog dato u sporazumu koji od suda nije prihvaćen, ne može biti dokaz u prekršajnom postupku.

Kada rešenje iz prethodnog stava ovog člana postane pravnosnažno, sporazum i svi spisi koji su sa njim povezani izdvajaju se u posebne spise i uništavaju se pred sudom, o čemu se sastavlja službena beleška u tom posebnom predmetu.

Odluka suda o sporazumu o priznanju dostavlja se ovlašćenom podnosiocu zahteva i okrivljenom, odnosno braniocu ako ga ima.

Žalba protiv odluke o sporazumu o priznanju prekršaja

Član 237

Protiv rešenja suda o odbijanju sporazuma o priznanju, žalbu u roku od osam dana od dana kada im je rešenje dostavljeno mogu izjaviti ovlašćeni podnosilac zahteva, okrivljeni i njegov branilac.

Protiv presude suda o usvajanju sporazuma o priznanju nije dozvoljena žalba.

Presuda o usvajanju sporazuma o priznanju prekršaja

Član 238

Presudom kojom usvaja sporazum o priznanju sud okrivljenog oglašava odgovornim i izriče mu kaznu, odnosno drugu prekršajnu sankciju i odlučuje o ostalim pitanjima predviđenim u sporazumu o priznanju.

Presuda mora odgovarati sadržaju sporazuma o priznanju i mora da sadrži i podatke iz člana 251. ovog zakona.

Presuda iz stava 1. ovog člana dostavlja se licima iz člana 256. ovog zakona.

Ako je sporazumom o priznanju predviđeno odustajanje ovlašćenog podnosioca zahteva od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju, sud u odnosu na te prekršaje donosi presudu iz člana 253. ovog zakona.

Glava XXVII PRETRES

Određivanje pretresa

Član 239

Pretres se određuje kada sud oceni da je to potrebno radi pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja.

Na pretres se pozivaju okrivljeni i njegov branilac, oštećeni, podnosilac zahteva za pokretanje postupka i drugi učesnici postupka. Ako je okrivljeni pravno lice na pretres se poziva predstavnik pravnog lica.

U pozivu na pretres okrivljeni će se upozoriti da će se u slučaju neodazivanja pozivu narediti njegovo dovođenje.

Ako na pretres ne dođe uredno pozvani okrivljeni i svoj izostanak ne opravda, sud će odložiti pretres i izdati naredbu za dovođenje, ako ne postoje uslovi da se pretres održi i bez prisustva okrivljenog.

Nedolazak okrivljenog

Član 240

Sud može odlučiti da se pretres održi u odsustvu okrivljenog koji je uredno pozvan ako je on saslušan, a nađe da njegovo prisustvo nije neophodno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja.

Pod istim uslovima pretres se može održati i u odsustvu uredno pozvanog predstavnika odnosno branioca okrivljenog pravnog lica.

Pretres se može održati bez prisustva podnosioca zahteva.

Pretres će se održati ako ne dođe uredno pozvani branilac okrivljenog koji nedolazak nije opravdao, a okrivljeni se sa tim saglasio.

Javnost

Član 241

Pretnes je javan.

Sud može isključiti javnost za ceo pretnes ili jedan njegov deo ako to zahtevaju opšti interesi ili razlozi morala.

Ako se postupak vodi protiv maloletnika, pretnes će se održati bez prisustva javnosti.

U slučaju iz st. 2. i 3. ovog člana sud će upozoriti lica koja prisustvuju pretnesu na kome je javnost isključena da su dužna da kao tajnu čuvaju sve ono što su na pretnesu saznala i ukazaće im se da odavanje tajne predstavlja krivično delo.

Tok pretnesa

Član 242

Sud prvo vrši proveru prisustva pozvanih i utvrđuje njihov identitet.

Pretnes počinje iznošenjem sadržine zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, nakon čega se pristupa saslušanju okrivljenog. Ako su okrivljeni pravno lice i odgovorno lice u pravnom licu, prvo se saslušava predstavnik pravnog lica, a posle njega odgovorno lice. Svedoci ne mogu prisustvovati saslušanju okrivljenog, predstavnika pravnog lica i odgovornog lica. Po saslušavanju okrivljenog prelazi se na izvođenje dokaza saslušanjem svedoka i veštaka i izvođenje drugih dokaza.

Sud o izvođenju dokaza saslušanjem svedoka, veštaka i drugih dokaza odlučuje rešenjem.

Red izvođenja dokaza utvrđuje sud.

Sud u toku postupka može opozvati doneto rešenje o izvođenju pojedinog dokaza.

O radu na pretnesu vodi se zapisnik u koji se unosi ceo tok pretnesa.

Zapisnik o pretnesu potpisuju prisutne stranke, branilac, sudija, zapisničar.

Pravo stranaka na pretnesu

Član 243

Podnosilac zahteva, okrivljeni i njegov branilac, predstavnik i branilac pravnog lica i oštećeni imaju pravo da u toku pretnesa predlažu dokaze i daju druge predloge, a po odobrenju sudije koji vodi postupak mogu da postavljaju pitanja licima koja se saslušavaju.

Ovlašćeni predstavnik podnosioca zahteva ima pravo da na pretnesu izmeni sadržinu zahteva u pogledu činjeničnog opisa prekršaja.

U slučaju iz stava 2. ovog člana sud će rešenjem odložiti pretnes da bi se okrivljeni upoznao sa izmenom zahteva i da bi pripremio odbranu.

Posle završenog dokaznog postupka stranke i branilac mogu dati završnu reč sa svojom ocenom o izvedenim dokazima. Poslednja reč uvek pripada okrivljenom, odnosno predstavniku okrivljenog pravnog lica.

Ako sud nađe da pretnes ne treba odlagati radi dopune postupka ili radi pripreme odbrane okrivljenog po izmenjenom zahtevu, zaključuje pretnes, a može doneti presudu i javno objaviti izreku presude uz kratko navođenje razloga.

Kada u slučaju iz stava 5. ovog člana, okrivljeni i podnosilac zahteva izjave da ne traže da im se dostavi pismeno izrađena presuda i da se neće žaliti, okrivljenom će se uručiti, a podnosiocu zahteva dostaviti, samo prepis izreke presude.

Glava XXVIII ODRŽAVANJE REDA

Staranje o održavanju reda

Član 244

Dužnost sudije je da se stara o održavanju reda za vreme izvođenja radnji u prekršajnom postupku.

Ako stranka u postupku odnosno drugo prisutno lice ometa red ili se ne pokorava naređenjima za održavanje reda, sudija će ga opomenuti, a ako opomena bude bezuspešna, može narediti da se to lice udalji, što će se konstatovati u zapisniku.

Ako opomena bude bezuspešna, lica iz stava 2. ovog člana mogu biti kažnjena novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara. Odluka suda koja se tiče održavanja reda unosi se u zapisnik.

Punomoćniku ili braniocu koji posle kazne produži da narušava red rešenjem se može uskratiti dalje zastupanje odnosno odbrana.

Ako kažnjeno lice ne plati izrečenu novčanu kaznu u određenom roku kazna će se naplatiti prinudnim putem.

Žalba protiv rešenja o kažnjavanju iz st. 2. do 4. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

Glava XXIX PREKID POSTUPKA

Član 245

Sud će rešenjem prekinuti postupak:

- 1) ako se ne zna boravište okrivljenog ili je on u bekstvu, ili inače nije dostupan državnim organima, ili se nalazi u inostranstvu na neodređeno vreme;
- 2) ako je kod okrivljenog nastupilo privremeno duševno oboljenje ili privremena duševna poremećenost.

Pre nego što se postupak prekine, prikupiće se svi dokazi o prekršaju i odgovornosti okrivljenog do kojih se može doći.

Prekinuti postupak nastaviće se kad prestanu smetnje koje su izazvale prekid.

O prekidu i nastavljanju postupka obavestiće se podnosilac zahteva, a u prekršajnom postupku iz oblasti carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja i oštećeni.

Glava XXX

PRESUDA I DRUGE ODLUKE

Donošenje presude i drugih odluka

Član 246

Prekršajni postupak završava se donošenjem osuđujuće ili oslobađajuće presude, rešenja kojim se postupak obustavlja ili rešenja kojim se maloletnom učiniocu prekršaja izriče vaspitna mera.

Pismeni otpravak presude, odnosno rešenja izradiće se u roku od osam dana od dana okončanja svih radnji u prekršajnom postupku koje prethode donošenju presude, odnosno rešenja.

Presuda, odnosno rešenje zasniva se na izvedenim dokazima i činjenicama koje su utvrđene u postupku.

Objektivni i subjektivni identitet

Član 247

Odluka u prekršajnom postupku odnosi se samo na lice koje se zahtevom za pokretanje prekršajnog postupka tereti i samo na prekršaj koji je predmet podnetog zahteva.

Sud je dužan da u celosti odluči o podnetom zahtevu.

Sud nije vezan za predloge i ocenu u pogledu pravne kvalifikacije prekršaja.

Ako nakon pokretanja prekršajnog postupka pravno lice protiv koga se vodi postupak, prestane da postoji, podnosilac zahteva za pokretanje postupka može usmeriti zahtev protiv njegovog pravnog sledbenika.

Rešenje o obustavi prekršajnog postupka

Član 248

Prekršajni postupak završava se rešenjem o obustavi kad sud utvrdi:

- 1) da je prekršajni postupak vođen bez zahteva, odnosno da podnosilac zahteva za pokretanje prekršajnog postupka nije bio ovlašćen za njegovo podnošenje;
- 2) da sud nije stvarno nadležan za vođenje prekršajnog postupka;
- 3) da je okrivljeni za istu radnju već pravnosnažno kažnjen, oslobođen odgovornosti u prekršajnom postupku ili je prekršajni postupak pravnosnažno obustavljen, ali ne zbog nenadležnosti;
- 4) da je okrivljeni u krivičnom postupku, odnosno u postupku po privrednom prestupu pravnosnažno oslobođen ili oglašen krivim za istovetan događaj koje obuhvata i obeležje prekršaja;
- 5) da okrivljeni ima diplomatski imunitet;
- 6) da je nastupila zastarelost za vođenje prekršajnog postupka;
- 7) da je okrivljeni u toku prekršajnog postupka umro, odnosno da je okrivljeno pravno lice prestalo da postoji a nema pravnog sledbenika;

8) da je ovlašćeni podnosilac odustao od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka pre pravnosnažnosti odluke.

Prekršajni postupak će se obustaviti i u drugim zakonom određenim slučajevima.

U obrazloženju rešenja ukratko se navode razlozi zbog kojih je postupak obustavljen i propis na osnovu kog je to učinjeno.

Donošenje presude kojom se okrivljeni oglašava odgovornim

Član 249

Presuda kojom se okrivljeni oglašava odgovornim za prekršaj donosi se kad se u prekršajnom postupku utvrdi postojanje prekršaja i odgovornost okrivljenog za taj prekršaj.

Donošenje presude kojom se okrivljeni oslobađa odgovornosti

Član 250

Presudu kojom se okrivljeni oslobađa odgovornosti sud će doneti:

- 1) ako delo za koje se tereti po propisu nije prekršaj;
- 2) ako ima okolnosti koje isključuju prekršajnu odgovornost okrivljenog;
- 3) ako nije dokazano da je okrivljeni učinio prekršaj za koji je protiv njega podnet zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Sadržaj izreke presude kojom se okrivljeni oglašava odgovornim za prekršaj

Član 251

Ako se okrivljeni oglasi odgovornim za prekršaj, izreka presude sadrži:

- 1) prekršaj za koji se okrivljeni oglašava odgovornim uz naznačenje činjenica i okolnosti koje čine obeležja prekršaja i od kojih zavisi primena određenog propisa o prekršaju;
- 2) propise koji su primenjeni;
- 3) odluku o izrečenim sankcijama;
- 4) odluku o oduzimanju imovinske koristi;
- 5) odluku o uračunavanju zadržavanja u izrečenu kaznu;
- 6) odluku o imovinskopravnom zahtevu;
- 7) odluku o troškovima prekršajnog postupka.

Ako je okrivljeni osuđen na novčanu kaznu, u presudi će se naznačiti rok plaćanja kazne.

Ako je izrečena zaštitna mera oduzimanja predmeta, u izreci presude će se odrediti i kako će se postupiti sa oduzetim predmetima.

Kad izrečenom merom oduzimanja predmeta nisu obuhvaćeni predmeti privremeno oduzeti po članu 231. ovog zakona, u izreci presude će se odrediti da se ti predmeti vrate vlasniku.

Objavljivanje presude

Član 252

Presuda se objavljuje usmeno ako je okrivljeni prisutan, a pisano izrađena presuda sa obrazloženjem dostaviće se okrivljenom i podnosiocu zahteva samo ako to zahtevaju.

Ako se presuda objavljuje, u zapisnik se unosi samo izreka presude i konstatuje da je presuda usmeno saopštena, da je dato kratko obrazloženje presude i uputstvo o pravnom leku.

Ako okrivljeni zatraži da mu se dostavi pisano izrađena presuda, sud je dužan da je dostavi u roku od osam dana od dana objavljivanja.

Prisutnom okrivljenom će se uručiti, a podnosiocu zahteva dostaviti samo prepis izreke presude ukoliko:

- 1) okrivljeni izjavi da ne zahteva da mu se dostavi pisano izrađena presuda;
- 2) kada se okrivljeni odrekne prava na žalbu.

Izjava o odricanju od prava na žalbu daje se na zapisnik i mora sadržati potpise okrivljenog i sudije.

Sud je dužan da na zahtev podnosioca zahteva izradi i dostavi pisani otplovak presude sa obrazloženjem. Rok za žalbu podnosioca zahteva teče od prijema pisanog otplovka presude sa obrazloženjem.

Presuda za više prekršaja

Član 253

Ako se prekršajni postupak vodi zbog više prekršaja, u presudi će se navesti za koje se prekršaje okrivljeni oglašava odgovornim, a za koje se oslobađa odgovornosti ili se postupak obustavlja.

Sadržina pisano izrađene presude

Član 254

Pisano izrađena presuda iz člana 252. stav 6. ovog zakona sadrži: uvod, izreku, obrazloženje i uputstvo o pravu na žalbu, kao i broj, datum, potpis sudije i službeni pečat.

Uvod presude sadrži: naznačenje da se presuda donosi u ime naroda, naziv suda koji je doneo presudu, lično ime sudije, lično ime okrivljenog, mesto prebivališta okrivljenog odnosno naziv i sedište okrivljenog pravnog lica, pravnu kvalifikaciju prekršaja koja je predmet podnetog zahteva, dan donošenja presude i osnov po kome je presuda doneta.

Izreka presude sadrži osnovne podatke o okrivljenom iz člana 181. stav 1. tačka 3) odluku kojom se okrivljeni oglašava odgovornim ili oslobađa odgovornosti, činjenični opis i pravnu kvalifikaciju prekršaja.

U obrazloženju presude ukratko će se izneti sadržina zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, utvrđeno činjenično stanje uz navođenje dokaza na osnovu kojih su pojedine činjenice dokazane, iz kojih razloga ih sud uzima kao dokazane ili nedokazane, iz kojih razloga nije uvažio pojedine predloge stranaka, propisi na kojima se zasniva presuda i razlozi za svaku tačku presude.

U uputstvu o pravu na žalbu daje se pouka o tome kome se žalba izjavljuje, kome predaje, u kom roku, da se žalba mora podneti u pisanoj formi, kao i da se može predati neposredno ili uputiti poštom preporučeno.

Ispravljanje presude i drugih odluka

Član 255

Greške u pisanju imena i brojeva i druge očigledne greške u pisanju, računanju i prepisivanju u presudi i drugim odlukama ispravljaju se po službenoj dužnosti ili na predlog stranaka ili oštećenog.

Ispravke će se izvršiti posebnim rešenjem, koje postaje sastavni deo presude ili druge odluke koja se ispravlja.

Ako izreka sudske odluke sadrži greške iz stava 1. ovog člana, sud je dužan da ispravljeni prepis odluke dostavi licima koja imaju pravo žalbe. Rok za žalbu teče od dana dostavljanja ispravljenog prepisa odluke.

Dostavljanje presude učesnicima u postupku

Član 256

Pisano izrađena presuda dostavlja se podnosiocu zahteva i okrivljenom po odredbama o dostavljanju ovog zakona.

Presuda se dostavlja oštećenom koji nije podnosilac zahteva ako je odlučeno o imovinskopravnom zahtevu, licu čiji je predmet oduzet tom presudom, kao i licu protiv koga je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi.

Dostavljanje usmeno saopštene presude okrivljenom

Član 257

Ako okrivljeni zatraži da mu se dostavi otpравak presude, sudija je dužan da mu otpравak dostavi u roku od osam dana od dana izrade presude.

Zahtev okrivljenog u smislu stava 1. ovog člana unosi se u zapisnik uz njegov potpis.

Glava XXXI REDOVNI PRAVNI LEK

Izjavljivanje žalbe

Član 258

Protiv presude i rešenja prekršajnog suda može se izjaviti žalba drugostepenom prekršajnom sudu. Žalba se predaje sudu koji je doneo prvostepenu odluku.

Žalba se podnosi u roku od osam dana od dana dostavljanja presude ili rešenja.

Lica ovlašćena za izjavljivanje žalbe

Član 259

Žalbu mogu izjaviti okrivljeni, branilac i podnosilac zahteva.

Žalba se može izjaviti uvek na presudu a na rešenja doneta u prekršajnom postupku samo ako pravo na žalbu nije zakonom isključeno.

U korist okrivljenog žalbu mogu izjaviti njegov bračni drug, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra, zakonski zastupnik, usvojitelj, usvojenik, hranitelj i lice sa kojim živi u vanbračnoj zajednici ili u drugoj trajnoj zajednici života.

Rok za žalbu teče od dana kada je okrivljenom dostavljen prepis presude a ako okrivljeni ima branioca od dana kada je njemu dostavljen prepis presude.

U korist okrivljenog pravnog lica žalbu može izjaviti zakonski zastupnik kao i ovlašćeni predstavnik pravnog lica.

Ako je izrečena zaštitna mera oduzimanja predmeta čiji vlasnik nije okrivljeni, vlasnik predmeta može izjaviti žalbu samo u pogledu odluke o toj meri.

Suspenzivno dejstvo žalbe

Član 260

Blagovremeno izjavljena žalba odlaže izvršenje odluke, osim u slučajevima kad je ovim zakonom drugačije određeno.

Odricanje i odustajanje od žalbe

Član 261

Okrivljeni i podnosilac zahteva mogu se odreći prava na žalbu pošto je odluka saopštena, a od izjavljene žalbe mogu odustati do donošenja drugostepene presude.

Odricanje i odustajanje od prava na žalbu ne može se opozvati.

Odricanje maloletnika od prava na žalbu nema pravno dejstvo.

Sadržaj žalbe

Član 262

Žalba treba da sadrži:

- 1) označenje odluke protiv koje se žalba izjavljuje;
- 2) navode u čemu je podnosilac žalbe nezadovoljan odlukom;
- 3) potpis podnosioca žalbe.

U žalbi se mogu iznositi nove činjenice i predlagati novi dokazi. Pozivajući se na nove činjenice podnosilac žalbe je dužan da navede dokaze kojima se te činjenice dokazuju.

Ako podnosilac žalbe u žalbi iznosi nove dokaze, dužan je navesti zašto te dokaze nije ranije izneo, kao i činjenice koje tim dokazima dokazuje.

Osnovi zbog kojih se presuda i rešenje može pobijati

Član 263

Presuda i rešenje se mogu pobijati:

- 1) zbog bitne povrede odredaba prekršajnog postupka;
- 2) zbog povrede odredaba materijalnog prava;
- 3) zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;
- 4) zbog odluke o prekršajnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima prekršajnog postupka i imovinskopравnom zahtevu.

Bitne povrede odredaba prekršajnog postupka

Član 264

Bitna povreda odredaba prekršajnog postupka uvek postoji ako:

- 1) je prekršajni postupak vodio i presudu ili rešenje doneo sudija, koji je pravnosnažnom odlukom izuzet od vođenja postupka i odlučivanja;
- 2) je prekršajni postupak vodio i odluku doneo sudija, koji se morao izuzeti (član 112. stav 1. tač. 1) do 5);
- 3) okrivljeni nije poučen o pravu na upotrebu jezika, ili je njemu ili njegovom braniocu protivno njegovom zahtevu uskraćeno pravo da na usmenom pretresu ili u toku ostalih radnji u prekršajnom postupku upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok usmenog pretresa odnosno postupka (član 94);
- 4) je protivno zakonu bila isključena javnost na usmenom pretresu;
- 5) je sud odbacio zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protivno odredbama člana 184. ovog zakona;
- 6) je sud rešenjem obustavio prekršajni postupak protivno odredbama člana 248. ovog zakona ili je doneo presudu kojom se okrivljeni oslobađa odgovornosti protivno odredbama člana 250. ovog zakona;
- 7) je presudu ili rešenje doneo sud koji zbog stvarne nenadležnosti nije mogao suditi u toj stvari (član 110);
- 8) usmeno saopštena presuda nije uneta u zapisnik (član 252. stav 2);
- 9) sud nije u celosti odlučio o zahtevu za pokretanje prekršajnog postupka (član 247. stav 2);
- 10) je sud odlučio mimo zahteva za pokretanje prekršajnog postupka;
- 11) se presuda ili rešenje zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati, osim ako je, s obzirom na druge dokaze, očigledno da bi i bez tog dokaza bila doneta ista odluka;
- 12) se presuda ili rešenje zasniva na iskazu okrivljenog koji nije bio upozoren na pravo da uzme branioca po svom izboru ili da bude saslušan u prisustvu branioca;
- 13) je povređena odredba člana 96. ovog zakona;
- 14) je izreka presude ili rešenja nerazumljiva.

Bitna povreda odredaba prekršajnog postupka koja je uticala ili je mogla da bude od uticaja na donošenje zakonite i pravilne presude ili rešenja postoji i ako:

- 1) okrivljeni u prekršajnom postupku nije saslušan pre donošenja odluke osim u slučajevima iz člana 93. stav 3. i člana 187. stav 7. ovog zakona;
- 2) je izreka protivrečna razlozima presude ili rešenja;

3) presuda ili rešenje uopšte nema razloga ili nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, ili su ti razlozi potpuno nejasni, ili u znatnoj meri protivrečni, ili ako o odlučnim činjenicama postoji znatna protivrečnost između onog što se u razlozima odluke navodi, o sadržini isprava ili zapisnika o iskazima datim u postupku, i samih tih isprava ili zapisnika, osim u slučaju iz člana 252. stav 4. ovog zakona;

4) sud u toku prekršajnog postupka ili prilikom donošenja odluke nije primenio ili je pogrešno primenio koju odredbu ovog zakona, ili je u toku prekršajnog postupka povredio pravo odbrane.

Povreda materijalnog prava

Član 265

Povreda materijalnog prekršajnog prava postoji ako sud nije primenio ili je pogrešno primenio odredbe kojima se određuje:

- 1) da li je radnja za koju se okrivljeni goni prekršaj;
- 2) da li ima okolnosti koje isključuju odgovornost za prekršaj;
- 3) da li ima okolnosti koje isključuju pokretanje i vođenje prekršajnog postupka, a naročito da li je nastupila zastarelost ili je stvar već pravnosnažno presuđena;
- 4) da li je u pogledu prekršaja koji je predmet zahteva za pokretanje prekršajnog postupka primenjen zakon ili drugi propis koji se ne može primeniti;
- 5) da li je odlukom o kazni, zaštitnoj meri, drugoj prekršajnoj sankciji ili o oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlašćenje koje sud ima po zakonu;
- 6) da li su povređene odredbe o uračunavanju zadržavanja i izdržane kazne.

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje

Član 266

Odluka se može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kad je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

Nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi.

Pobijanje presude i rešenja zbog odluke o sankciji i drugih razloga

Član 267

Odluka se može pobijati zbog odluke o prekršajnoj sankciji kad tom odlukom nije prekoračeno zakonsko ovlašćenje (član 265. stav 1. tačka 5) ali sud nije pravilno odmerio kaznu s obzirom na okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja.

Odluka o kazni može se pobijati i zbog toga što je sud primenio ili nije primenio odredbe o ublažavanju kazne, o oslobođenju od kazne, ili što nije izrekao opomenu iako su za to postojali zakonski uslovi.

Odluka o zaštitnoj meri, drugoj prekršajnoj sankciji ili o oduzimanju imovinske koristi može se pobijati ako ne postoji povreda iz člana 265. stav 1. tačka 5) ovog zakona, a sud je nepravilno doneo ovu odluku ili nije izrekao zaštitnu meru odnosno oduzimanje imovinske koristi iako su za to postojali zakonski uslovi.

Odluka o imovinskopравnom zahtevu kao i odluka o troškovima prekršajnog postupka može se pobijati kad je sud o tome doneo odluku protivno zakonu.

Postupak po žalbi

Član 268

Neblagovremenu, nedozvoljenu ili od neovlašćenog lica izjavljenu žalbu sud će odbaciti rešenjem.

Blagovremenu, dozvoljenu i od ovlašćenog lica izjavljenu žalbu prekršajni sud će sa spisima predmeta dostaviti drugostepenom prekršajnom sudu u roku od tri dana.

Odluke drugostepenog prekršajnog suda

Član 269

Drugostepeni prekršajni sud odluke donosi u formi presude ili rešenja.

Presudom se potvrđuje ili preinačuje presuda prvostepenog prekršajnog suda.

Rešenjem se odbacuje žalba izjavljena na presudu ili rešenje, odlučuje po žalbi na rešenje ili ukida presuda prekršajnog suda.

Rešenjem se preinačuje presuda ili rešenje iz razloga propisanih članom 248. ovog zakona.

Način odlučivanja po žalbi

Član 270

Rešavajući po žalbi na presudu ili rešenje prekršajnog suda drugostepeni prekršajni sud može:

- 1) žalbu odbaciti;
- 2) žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu odluku;
- 3) žalbu usvojiti, a prvostepenu odluku preinačiti ili ukinuti.

Odbacivanje žalbe od strane drugostepenog suda

Član 271

Drugostepeni prekršajni sud odbaciće žalbu rešenjem kao neblagovremenu, nedozvoljenu ili izjavljenu od strane neovlašćenog lica, ako utvrdi da je sud koji je vodio postupak propustio da to učini.

Granice ispitivanja prvostepene odluke

Član 272

Drugostepeni prekršajni sud ispituje prvostepenu odluku u onom delu u kojem se pobija žalbom, ali mora uvek po službenoj dužnosti ispitati:

- 1) da li postoji bitna povreda odredaba prekršajnog postupka iz člana 264. stav 1. tačka 1) i tač. 6) do 14) ovog zakona;
- 2) da li je na štetu okrivljenog povređeno materijalno pravo (član 265).

Ako žalba izjavljena u korist okrivljenog ne sadrži osnov za pobijanje odluke (član 263), drugostepeni prekršajni sud ograničiće se na ispitivanje povreda iz stava 1. ovog člana, kao i na ispitivanje odluke o prekršajnoj sankciji i oduzimanju imovinske koristi (član 267).

Potvrđivanje prvostepene odluke

Član 273

Drugostepeni prekršajni sud će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu odluku kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se odluka pobija niti povrede zakona iz člana 272. ovog zakona.

Preinačenje prvostepene odluke

Član 274

Drugostepeni prekršajni sud će usvojiti žalbu i presudom preinačiti prvostepenu odluku ako utvrdi da:

- 1) su odlučne činjenice u prvostepenom postupku pravilno utvrđene i da s obzirom na utvrđeno činjenično stanje po pravilnoj primeni zakona treba doneti drugačiju odluku;
- 2) postoje takve povrede zakona koje se mogu otkloniti preinačenjem prvostepene odluke;
- 3) prilikom odmeravanja kazne odnosno izricanja zaštitne mere nisu uzete u obzir sve okolnosti koje utiču na pravilno odmeravanje kazne odnosno na zakonito izricanje zaštitne mere;
- 4) okolnosti koje su uzete u obzir nisu pravilno ocenjene;
- 5) je sud koji je vodio prekršajni postupak pogrešno ocenio isprave i dokaze koje nije sam izveo, a rešenje ili presuda je zasnovana na tim dokazima.

Ukidanje prvostepene odluke

Član 275

Drugostepeni prekršajni sud će žalbu usvojiti i rešenjem ukinuti prvostepenu odluku i predmet vratiti sudu na ponovni postupak:

- 1) ako postoji bitna povreda odredaba prekršajnog postupka koja je uticala na zakonito odlučivanje;
- 2) ako je sud protivno odredbama ovog zakona pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje zbog čega treba dopuniti ili provesti novi postupak;
- 3) ako je prekršajni postupak obustavljen ili je doneta presuda kojom se okrivljeni oslobađa odgovornosti zbog pogrešne ocene dokaza ili pogrešne primene materijalnog prava.

Iz razloga iz stava 1. ovog člana može se prvostepena odluka i delimično ukinuti ako se pojedini delovi odluke mogu izdvojiti bez štete za pravilno presuđivanje.

Obrazloženje drugostepene odluke

Član 276

U obrazloženju odluke drugostepeni prekršajni sud ceniće žalbene navode i ukazaće na povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Kad se prvostepena odluka ukida zbog povrede odredaba prekršajnog postupka u obrazloženju će se navesti koje su odredbe povređene i u čemu se ogleda povreda.

Kad se prvostepena odluka ukida zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja navešće se nedostaci, odnosno zašto su novi dokazi i nove činjenice važne za donošenje pravilne odluke.

Kada se prvostepena odluka ukida u slučajevima iz st. 2. i 3. ovog člana, drugostepeni sud će dati naloge o postupanju prekršajnog suda u ponovljenom postupku.

Dejstvo žalbe u korist saokrivljenih

Član 277

Kad drugostepeni prekršajni sud povodom ma čije žalbe izjavljene protiv odluke utvrdi da su razlozi zbog kojih je doneo presudu ili rešenje u korist okrivljenog korisni i za kojeg od saokrivljenih koji nije izjavio žalbu ili nije izjavio u tom pravcu, postupiće po službenoj dužnosti kao da takva žalba postoji.

Dostavljanje drugostepene odluke

Član 278

Drugostepeni prekršajni sud će vratiti sve spise prvostepenom sudu sa dovoljnim brojem overenih prepisa svoje presude i rešenja radi dostavljanja okrivljenom, podnosiocu zahteva i drugim zainteresovanim licima.

Obaveze prekršajnog suda

Član 279

Prekršajni sud je dužan da sprovede sve radnje i raspravi sva sporna pitanja na koje je ukazao drugostepeni prekršajni sud u svojoj odluci kojom je ukinuta prvostepena odluka.

Pri donošenju nove odluke sud je vezan zabranom propisanom u članu 96. ovog zakona.

Glava XXXII

VANREDNI PRAVNI LEKOVI

1. Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka

Razlozi za ponavljanje postupka

Član 280

Prekršajni postupak završen pravosnažnom odlukom može se ponoviti ako:

- 1) se dokaže da je odluka zasnovana na lažnoj ispravi ili na lažnom iskazu svedoka ili veštaka;
- 2) se dokaže da je odluka doneta usled krivičnog dela sudije ili drugog službenog lica koje je učestvovalo u postupku;
- 3) se utvrdi da je lice koje je kažnjeno za prekršaj za istu radnju već jednom kažnjeno za prekršaj, privredni prestup ili krivično delo;
- 4) se iznesu nove činjenice ili podnesu novi dokazi koji bi sami za sebe ili u vezi sa ranijim dokazima doveli do drugačije odluke da su bili poznati u ranijem postupku;

5) okrivljeni stekne mogućnost da upotrebi odluku Evropskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda ljudskog prava, a to je moglo da bude od uticaja na donošenje povoljnije odluke po okrivljenog;

6) je Ustavni sud, u postupku po ustavnoj žalbi, utvrdio povredu ili uskraćivanje ljudskog ili manjinskog prava i slobode zajemčene ustavom u prekršajnom postupku, a to je moglo da bude od uticaja na donošenje povoljnije odluke po okrivljenog.

Činjenice iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana dokazuju se pravnosnažnom sudskom odlukom.

Ako se postupak protiv lica iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana ne može sprovesti zato što su umrla ili postoje okolnosti koje isključuju krivično gonjenje, činjenice iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana mogu se utvrditi i drugim dokazima.

Podnošenje zahteva za ponavljanje postupka

Član 281

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka može podneti kažnjeni. U korist kažnjenog lica, zahtev mogu podneti i lica iz člana 259. stav 3. ovog zakona.

Zahtev za ponavljanje postupka podnosi se u roku od 60 dana od dana kada je stranka saznala za postojanje činjenica i okolnosti iz člana 280. stav 1. tačke 1) do 6) ovog zakona.

Zahtev za ponavljanje postupka ne može se podneti po proteku roka od dve godine od dana kad je odluka povodom koje se traži ponavljanje postupka postala pravnosnažna.

Postupak po zahtevu

Član 282

O zahtevu za ponavljanje prekršajnog postupka odlučuje sud koji je doneo prvostepenu odluku.

U zahtevu treba navesti po kojem se zakonskom osnovu traži ponavljanje postupka i kojim se dokazima potkrepljuju činjenice na kojima se zahtev zasniva.

Ako zahtev ne sadrži te podatke, odbaciće se rešenjem.

Zahtev će se odbaciti i kad sud na osnovu zahteva i dokaza iz spisa predmeta iz ranijeg postupka utvrdi da je zahtev podnelo neovlašćeno lice ili da je zahtev neblagovremeno podnesen ili da nema zakonskih uslova za ponavljanje postupka ili da činjenice i dokazi na kojima se zahtev zasniva očigledno nisu podobni da se na osnovu njih dozvoli ponavljanje.

Protiv rešenja kojim se odbacuje zahtev za ponavljanje postupka može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka u korist kažnjenog može se podneti i nakon što je odluka izvršena.

Odluke povodom zahteva za ponavljanje postupka

Član 283

Ako prekršajni sud ne odbaci zahtev za ponavljanje postupka, ponoviće postupak u obimu koji je neophodan da se utvrde činjenice zbog kojih je zahtev podnet.

Zavisno od rezultata ponovljenog postupka, zahtev će se rešenjem odbiti ili će se novom odlukom prethodna ukinuti u celosti ili delimično.

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za ponavljanje postupka može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Ako se dozvoli ponavljanje postupka, u ponovnom postupku sud je vezan zabranom propisanom u članu 96. ovog zakona.

Protiv rešenja kojim se dozvoljava ponavljanje postupka nije dozvoljena žalba.

Odlaganje izvršenja odluke

Član 284

Zahtev za ponavljanje prekršajnog postupka ne odlaže izvršenje odluke ali ako sud oceni da zahtev može biti uvažan, može odlučiti da se odloži izvršenje dok se ne odluči o zahtevu za ponavljanje postupka.

Rešenje kojim se dozvoljava ponavljanje postupka odlaže izvršenje odluke protiv koje je ponavljanje dozvoljeno.

2. Zahtev za zaštitu zakonitosti

Podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti

Član 285

Protiv pravnosnažne presude može se podneti zahtev za zaštitu zakonitosti ako je:

- 1) povređen zakon ili drugi propis o prekršaju;
- 2) primenjen zakon za koji je odlukom Ustavnog suda utvrđeno da nije u saglasnosti sa ustavom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Zahtev za zaštitu zakonitosti podiže Republički javni tužilac u roku od tri meseca od dana dostavljanja presude.

Odlučivanje po zahtevu

Član 286

O zahtevu za zaštitu zakonitosti odlučuje Vrhovni kasacioni sud.

O sednici veća sud iz stava 1. ovog člana će obavestiti Republičkog javnog tužioca.

Pre nego što predmet bude iznesen na rešavanje sudija određen za izvestioca može po potrebi da pribavi obaveštenje o istaknutim povredama zakona.

Član 287

Pri rešavanju o zahtevu za zaštitu zakonitosti Vrhovni kasacioni sud će se ograničiti samo na ispitivanje povrede propisa na koju se javni tužilac poziva u svom zahtevu.

O zahtevu za zaštitu zakonitosti koji je podnet zbog povrede zakona (član 285. stav 1. tačka 1) Vrhovni kasacioni sud odlučuje samo ako smatra da je reč o pitanju od značaja za pravilnu ili ujednačenu primenu prava.

Vrhovni kasacioni sud će presudom odbiti zahtev za zaštitu zakonitosti kao neosnovan ako utvrdi da ne postoji povreda propisa na koju se ukazuje u zahtevu.

Kad Vrhovni kasacioni sud utvrdi da je zahtev za zaštitu zakonitosti osnovan, doneće presudu kojom će, prema prirodi povrede, preinačiti pravnosnažnu odluku ili ukinuti u celosti ili delimično odluke prekršajnog suda i drugostepenog prekršajnog suda i predmet vratiti na ponovno odlučivanje prekršajnom sudu ili će se ograničiti samo na to da utvrdi povredu propisa.

Član 288

Ako je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut na štetu kažnjelog, a Vrhovni kasacioni sud nađe da je osnovan, utvrdiće samo da postoji povreda zakona, ne dirajući u pravnosnažnu odluku.

Ako Vrhovni kasacioni sud nađe da razlozi zbog kojih je doneo odluku u korist kažnjelog postoje i za nekog od kažnjenih saokrivljenih za kojeg nije podignut zahtev za zaštitu zakonitosti, postupiće po službenoj dužnosti kao da takav zahtev postoji.

Ako je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut u korist kažnjelog, Vrhovni kasacioni sud je pri donošenju odluke vezan zabranom iz člana 96. ovog zakona.

Dostavljanje presude

Član 289

Odluka Vrhovnog kasacionog suda u potrebnom broju primeraka dostavlja se prekršajnom sudu preko drugostepenog prekršajnog suda.

Član 290

Ako je pravnosnažna presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno vođenje prekršajnog postupka, za osnovu će se uzeti raniji zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Sud je dužan da izvede sve procesne radnje i da raspravi pitanja na koja mu je ukazao Vrhovni kasacioni sud.

U ponovnom postupku mogu se isticati nove činjenice i podnositi novi dokazi.

Sud je prilikom donošenja nove odluke vezan zabranom iz člana 96. ovog zakona.

Zahtev za zaštitu zakonitosti ne odlaže izvršenje presude, ali Vrhovni kasacioni sud pri rešavanju o zahtevu može naložiti nadležnom sudu da odloži odnosno prekine izvršenje presude dok ne odluči o podignutom zahtevu.

Glava XXXIII POSTUPAK PREMA MALOLETNICIMA

Primena zakonskih odredbi

Član 291

U prekršajnom postupku prema maloletniku primenjuju se odredbe ove glave, a ostale odredbe prekršajnog postupka predviđene ovim zakonom samo ako nisu u suprotnosti sa ovim odredbama.

Ako drugačije nije propisano ovim zakonom, u prekršajnom postupku prema maloletniku shodno se primenjuju odredbe Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica ("Službeni glasnik RS", broj 85/05).

Hitnost postupka

Član 292

Prekršajni postupak prema maloletniku je hitan.

Pre izricanja vaspitne mere ili kazne maloletniku, pribaviće se mišljenje nadležnog organa starateljstva, osim ako je u međuvremenu maloletnik postao punoletan.

Ako nadležni organ starateljstva ne dostavi mišljenje u roku od šezdeset dana, sud može maloletniku izreći ukor ili novčanu kaznu i bez mišljenja organa starateljstva, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika. Pri preduzimanju radnji prema maloletniku u njegovom prisustvu, a naročito pri njegovom saslušanju, lica koja učestvuju u postupku dužna su da postupaju obazrivo, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osetljivosti i ličnim svojstvima maloletnika.

Pozivanje maloletnika

Član 293

Maloletnik se poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, osim ako to nije moguće zbog potrebe da se hitno postupa ili iz drugih opravdanih razloga.

Ako se maloletnik ne poziva preko roditelja, odnosno zakonskog zastupnika, sud koji vodi prekršajni postupak će ih obavestiti o pokretanju postupka.

Maloletniku se ne mogu dostavljati pismena isticanjem na oglasnu tablu suda.

Obaveza svedočenja

Član 294

Niko ne može biti oslobođen od dužnosti da svedoči o okolnostima potrebnim za ocenjivanje duševne razvijenosti maloletnika, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi.

Razdvajanje i spajanje postupka

Član 295

Kad je maloletnik učestvovao u izvršenju prekršaja zajedno sa punoletnim licima, postupak prema njemu će se razdvojiti i sprovesti po odredbama ovog zakona.

Postupak prema maloletniku može se voditi zajedno sa postupkom protiv punoletnih lica i sprovesti po opštim odredbama ovog zakona samo ako je spajanje postupka neophodno za svestrano razrešenje stvari.

Rešenje o razdvajanju, odnosno spajanju postupka donosi postupajući sudija. Protiv ovog rešenja nije dozvoljena žalba.

Prava roditelja i staratelja

Član 296

U postupku prema maloletnicima, organ starateljstva, roditelji, odnosno zakonski zastupnik maloletnika imaju pravo da se upoznaju sa tokom postupka, da u toku postupka stavljaju predloge i da ukazuju na činjenice i dokaze koji su važni za donošenje pravilne odluke.

Necelishodnost vođenja postupka

Član 297

Sud može odlučiti da se ne vodi prekršajni postupak prema maloletniku ako smatra da ne bi bilo celishodno da se postupak vodi s obzirom na prirodu prekršaja i okolnosti pod kojima je prekršaj učinjen, raniji život maloletnika i njegova lična svojstva.

U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će rešenjem obustaviti prekršajni postupak, a o učinjenom prekršaju obavestiće se roditelj, usvojitelj, staratelj, odnosno hranitelj maloletnika i organ starateljstva radi preduzimanja mera u okviru njihovih ovlašćenja.

O izricanju vaspitne mere sud odlučuje rešenjem.

Pravo na podnošenje žalbe

Član 298

Protiv odluke donete u postupku kojom je maloletniku izrečena sankcija za prekršaj žalbu mogu izjaviti, pored lica iz člana 259. ovog zakona, i staratelj, brat, sestra i hranitelj maloletnika.

Lica iz stava 1. ovog člana mogu izjaviti žalbu u korist maloletnika i protiv njegove volje.

Postupanje prema detetu

Član 299

Kad sud utvrdi da maloletnik u vreme izvršenja prekršaja nije imao navršenih četrnaest godina obustaviće prekršajni postupak.

U slučaju iz stava 1. ovog člana sud će o prekršaju koji je učinjen obavestiti roditelja, usvojitelja i staratelja maloletnika, kao i organ starateljstva, a po potrebi može obavestiti i školu odnosno organizaciju u kojoj je maloletnik smešten.

Isključenje javnosti

Član 300

U postupku prema maloletniku uvek će se isključiti javnost.

Glava XXXIV

NAKNADA ŠTETE I VRAĆANJE NOVČANOG IZNOSA ZBOG NEOPRAVDANOG KAŽNJAVANJA

Pravo na naknadu štete zbog neopravdanog kažnjavanja

Član 301

Pravo na naknadu štete ima neopravdano kažnjeno lice.

Neopravdano kažnjеним se smatra lice kome je pravosnažnom presudom bila izrečena prekršajna kazna, zaštitna mera ili vaspitna mera, a povodom vanrednog pravnog leka je novi prekršajni postupak pravosnažno obustavljen ili je okončan oslobađajućom presudom, osim u sledećim slučajevima:

- 1) ako je prekršajni postupak obustavljen zbog toga što je u novom postupku povodom vanrednog pravnog leka oštećeni kao podnosilac zahteva odustao od zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, a na osnovu sporazuma sa kažnjеним;
- 2) ako je novi prekršajni postupak obustavljen zbog zastarelosti pokretanja i vođenja postupka do koga je došlo zbog nedostupnosti kažnjеним;
- 3) ako je kažnjеним svojim lažnim priznanjem ili na drugi način namerno prouzrokovao svoje kažnjavanje, osim ako je na to bio prinuđen.

Pravo na naknadu štete zbog neosnovanog lišenja slobode

ili izvršenja prekršajne sankcije

Član 302

Pravo na naknadu štete ima i lice:

- 1) prema kome je određeno izvršenje prekršajne sankcije pre pravosnažnosti presude ako u žalbenom postupku dođe do obustave prekršajnog postupka ili do oslobađanja od odgovornosti;
- 2) koje je bilo zadržano a prekršajni postupak prema njemu nije pokrenut ili je pokrenuti postupak kasnije obustavljen, ali ne iz razloga navedenih u članu 301. stav 2. tač. 2) i 3) ili je oslobođeno od odgovornosti;
- 3) koje je izdržalo kaznu zatvora pa mu je povodom vanrednog pravnog leka ili povodom žalbe izjavljene protiv presude kojom je određeno izvršenje presude pre pravosnažnosti, izrečena kazna zatvora kraća od kazne koju je izdržalo, ili je izrečena prekršajna sankcija koja se ne sastoji u lišenju slobode;
- 4) koje je neosnovano zadržano duže nego što zakon dozvoljava.

Pravo na naknadu štete nema lice koje je svojim nedozvoljenim postupcima prouzrokovalo vlastito lišenje slobode.

Shodna primena Zakonika o krivičnom postupku

Član 303

Ako drugačije nije propisano ovim zakonom, na naknadu štete zbog neopravdanog kažnjavanja u prekršajnom postupku shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje krivični postupak.

Vraćanje novčanih iznosa

Član 304

Lice kome je u prekršajnom postupku neopravdano izrečena novčana kazna, mera oduzimanja imovinske koristi ili zaštitna mera oduzimanje predmeta ima pravo na vraćanje plaćene novčane kazne, vraćanje oduzete imovinske koristi, vraćanje predmeta ili novčane vrednosti oduzetog predmeta (u daljem tekstu: vraćanje novčanog iznosa).

Vraćanje novčanog iznosa ne može zahtevati kažnjeno lice koje je svojim lažnim priznanjem prouzrokovalo kažnjavanje.

Zastarevanje prava

Član 305

Pravo neopravdano kažnjelog lica da traži naknadu štete, odnosno vraćanje novčanog iznosa, zastareva za tri godine od izvršene kazne.

Zastarelost iz stava 1. ovog člana se prekida podnošenjem zahteva ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Ako je zahtev za naknadu štete, odnosno vraćanje novčanog iznosa podnelo neopravdano kažnjeno lice, posle njegove smrti njegovi naslednici mogu produžiti postupak za ostvarivanje zahteva u roku od tri meseca od dana smrti neopravdano kažnjelog lica, i to samo u odnosu na naknadu materijalne štete.

Ako se neopravdano kažnjeno lice odreklo zahteva za naknadu štete, odnosno vraćanje novčanog iznosa, posle njegove smrti zahtev se ne može podneti.

Postupak ostvarivanja prava

Član 306

Ovlašćeno lice dužno je da se pre podnošenja tužbe sudu sa svojim zahtevom za naknadu štete obrati ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa radi sporazuma o postojanju štete i visini naknade.

Ako do sporazuma ne dođe u roku od dva meseca od dana prijema zahteva, ovlašćeno lice može nadležnom sudu podneti tužbu za naknadu štete protiv Republike Srbije. Zahtev za vraćanje novčanog iznosa podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove finansija.

Ako nadležni organ odbije zahtev ili u roku od dva meseca ne donese rešenje po zahtevu, ovlašćeno lice može svoj zahtev ostvariti tužbom za naknadu štete protiv Republike Srbije.

Dok traje postupak kod nadležnog organa iz st. 1. do 3. ovog člana, ne teče zastarelost predviđena u članu 305. ovog zakona.

Glava XXXV IZVRŠENJE ODLUKA

Sticanje svojstva izvršnosti

Član 307

Presuda, odnosno rešenje (u daljem tekstu: odluka) stiču svojstvo pravnosnažnosti kada se više ne mogu pobijati žalbom ili kad žalba nije dozvoljena. Odluka doneta u prekršajnom postupku izvršava se kad postane pravnosnažna i kad za izvršenje nema zakonskih smetnji, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odluka kojom je pravnosnažno izrečena novčana kazna ili je odlučeno o naknadi troškova postupka ili o imovinskopravnom zahtevu, ili je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi, prinudno se izvršava kad istekne u odluci određen rok za plaćanje kazne, troškova postupka, imovinske koristi, naknade štete ili za povraćaj stvari.

Prekršajni nalog stiče svojstvo izvršnosti protekom roka od osam dana od dana uručenja.

Ako za pojedine slučajeve u zakonu nije drugačije određeno, odluka se izvršava kada protekne 15 dana od njene pravnosnažnosti, a ako je protiv odluke bila izjavljena žalba, taj rok se računa od dana dostavljanja drugostepene odluke.

Naredba se izvršava odmah ako sud koji je izdao naredbu ne odredi drugačije.

Ako pravno lice prestane da postoji nakon pravnosnažno okončanog postupka u kome je utvrđena odgovornost i izrečena sankcija za prekršaj, novčana kazna i odlučivanje o imovinskoj koristi izvršiće se prema pravnom licu koje je njegov pravni sledbenik.

Izvršenje pre pravnosnažnosti

Član 308

Osuđujuća presuda se može izvršiti i pre njene pravnosnažnosti u sledećim slučajevima:

- 1) ako okrivljeni ne može da dokaže svoj identitet ili nema prebivalište, ili ne živi na adresi na kojoj je prijavljen, ili ako ima prebivalište u inostranstvu ili ako odlazi u inostranstvo radi boravka, a sud nađe da postoji osnovana sumnja da će okrivljeni izbeći izvršenje izrečene sankcije;
- 2) ako je okrivljeni kažnjen za teži prekršaj iz oblasti javnog reda i mira, bezbednosti javnog saobraćaja ili teži prekršaj kojim se ugrožava život ili zdravlje ljudi ili ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili sigurnosti robnog i finansijskog prometa ili razlozi morala ili je kažnjen za prekršaj od kojeg mogu nastati teže posledice, a postoji osnovana sumnja da će nastaviti sa vršenjem prekršaja, ponoviti prekršaj ili da će izbeći izvršenje izrečene sankcije.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana sud će u presudi odrediti da okrivljeni i pre pravnosnažnosti presude pristupi njenom izvršenju.

Ako okrivljeni izjavi žalbu protiv presude kojom je određeno izvršenje presude pre njene pravnosnažnosti, sud je dužan da žalbu sa spisom predmeta dostavi drugostepenom prekršajnom sudu u roku od 24 časa, računajući od časa kada je žalbu primio, a drugostepeni prekršajni sud dužan je da o žalbi odluči i svoju presudu dostavi sudu u roku od 48 časova računajući od časa prijema spisa predmeta.

Na presudu iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva može izjaviti žalbu u roku od 48 časova računajući od časa prijema presude.

Izvršenje novčanih kazni, taksi i troškova postupka

Član 309

Novčane kazne, kazne izrečene zbog nepoštovanja suda, dosuđene sudske takse i troškovi postupka, odluke o imovinskopravnom zahtevu i o oduzimanju imovinske koristi izvršavaju se u skladu sa ovim zakonom.

Shodna primena zakona o izvršenju krivičnih sankcija

Član 310

Kazna zatvora, neplaćena novčana kazna zamenjena kaznom zatvora, rad u javnom interesu, zaštitne mere i vaspitne mere izvršavaju se po zakonu kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Izvršenje zaštitne mere oduzimanja predmeta

Član 311

Zaštitnu meru oduzimanja predmeta izvršava organ u čiju nadležnost spada izvršenje odnosno nadzor nad izvršenjem propisa po kojima je zaštitna mera izrečena, ako zakonom nije drugačije određeno.

Ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet predati određenom organu ili organizaciji, taj organ ili organizacija pozvaće se da preuzme predmet.

Ako je učinilac samovoljno otuđio ili uništio predmet prekršaja ili na drugi način onemogućio izvršenje, posebnim rešenjem suda obavezaće se da plati novčani iznos koji odgovara tržišnoj vrednosti tog predmeta u trenutku donošenja rešenja.

Ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet prodati, organ iz stava 1. ovog člana će izvršiti prodaju u skladu sa zakonom koji uređuje poreski postupak, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Novčani iznos dobijen prodajom oduzetog predmeta, je prihod budžeta Republike Srbije.

Obaveštenje o izvršenju zaštitne mere

Član 312

Organi koji su po ovom zakonu obavezni da izvršavaju zaštitne mere dužni su da o izvršenju zaštitne mere obaveste sud koji je meru izrekao.

Izvršenje mere oduzimanja imovinske koristi

Član 313

Meru oduzimanja imovinske koristi izvršava sud koji je doneo presudu.

Iz nepokretnosti prinudno se može naplaćivati imovinska korist koja se nije mogla naplatiti na drugi način.

Prinudnu naplatu oduzimanja imovinske koristi iz nepokretnosti vrši nadležni sud po propisima izvršnog postupka.

Imovinska korist oduzeta presudom prihod je budžeta Republike Srbije.

Izvršenje mere oduzimanja imovinske koristi izrečene pravnom licu koje je posle pravnosnažnosti presude prestalo da postoji sprovede se protiv pravnog lica koje je preuzelo njegovu imovinu do visine preuzete imovine.

Troškove izvršenja snosi kažnjeno lice.

Izvršenje novčane kazne i drugih novčanih iznosa

Član 314

Novčanu kaznu izrečenu za prekršaj, troškove prekršajnog postupka kao i druge novčane iznose koji su dosuđeni po osnovu naknada štete, na osnovu imovinskopravnog zahteva ili po osnovu oduzimanja imovinske koristi, izvršava prekršajni sud, koji ih je izrekao, odnosno sud na čijem području je izdat prekršajni nalog.

Novčana kazna, troškovi prekršajnog postupka i drugi novčani iznosi uplaćuju se preko pošte ili banke na posebnoj uplatnici koju popunjava nadležni sud, u roku određenom odlukom.

Ako je novčana kazna izrečena prekršajnim nalogom uplata se vrši preko broja računa koji je naveden u nalogu (član 170. stav 1. tačka 11).

Ako kažnjeno fizičko lice, preduzetnik ili odgovorno lice u određenom roku ne plati novčanu kaznu sud će je zameniti kaznom zatvora ili radom u javnom interesu, u skladu sa članom 41. ovog zakona ili naplatiti prinudnim putem.

Ako kažnjeno pravno lice u određenom roku ne plati novčanu kaznu, sud će je naplatiti prinudnim putem.

Neplaćene troškove postupka i druge novčane iznose dosuđene po osnovu imovinskopravnog zahteva, naknade štete ili oduzimanja imovinske koristi sud će je naplatiti prinudnim putem.

Rešenje o izvršenju

Član 315

Po proteku roka za dobrovoljno plaćanje sud koji je doneo prvostepenu odluku koja se izvršava, odnosno sud na čijem području je izdat prekršajni nalog koji se izvršava donosi rešenje o izvršenju.

Rešenjem sud određuje da li će se neplaćena novčana kazna zameniti u kaznu zatvora ili u kaznu rada u javnom interesu ili naplatiti prinudnim putem.

Odluku na koji način će izvršiti neplaćenu novčanu kaznu sud donosi ceneći razloge celishodnosti i efikasnosti u svakom konkretnom slučaju.

Ako posle donošenja rešenja suda o zameni neplaćene novčane kazne kažnjeno lice isplati novčanu kaznu u celosti, rešenje će se staviti van snage, a kazna zatvora ili rad u javnom interesu neće se izvršiti ili će se obustaviti dalje izvršenje, ako je izvršenje neke od tih kazni započelo.

Ako kažnjeno lice plati deo novčane kazne, rešenje će se preinačiti tako što će se neplaćeni deo novčane kazne zameniti kaznom zatvora ili radom u javnom interesu ili naplatiti prinudnim putem.

Ako kažnjeno lice ne obavi rad u javnom interesu ili ni po izvršenoj kazni zatvora od devedeset dana ne plati preostali deo novčane kazne, novim rešenjem će se odrediti da se preostali deo novčane kazne naplati prinudnim putem.

Sadržina rešenja o izvršenju

Član 316

Rešenje o izvršenju sadrži:

- 1) sud koji je doneo rešenje;
- 2) lice kome je izrečena novčana kazna koja se izvršava;
- 3) izvršna odluka kojom je izrečena novčana kazna;
- 4) iznos izrečene novčane kazne;
- 5) sredstva i predmet izvršenja kao i drugi podaci potrebni za sprovođenje prinudne naplate;
- 6) odluka o troškovima izvršenja;
- 7) pouka o pravnom leku.

Rešenje o prinudnoj naplati dostavlja se kažnjenom, njegovom braniocu kao i organu nadležnom za sprovođenje rešenja.

Ako se rešenjem o izvršenju određuje prinudna naplata neplaćenih troškova postupka i drugih novčanih iznosa dosuđenih po osnovu imovinskopravnog zahteva, naknade štete ili oduzimanja imovinske koristi u rešenju se to posebno navodi.

Prigovor na rešenje o izvršenju

Član 317

Protiv rešenja o izvršenju kažnjeno lice može uložiti prigovor u roku od tri dana od dana prijema rešenja iz sledećih razloga:

- 1) ako je obaveza koja se ima prinudno izvršiti ispunjena;
- 2) ako je odluka na osnovu koje je određena zamena kazne ili prinudna naplata ukinuta, preinačena, stavljena van snage, odnosno nema svojstvo izvršne isprave;
- 3) ako nije protekao rok za ispunjenje obaveze;
- 4) ako sud koji je doneo rešenje o izvršenju nije nadležan;
- 5) ako nisu ispunjeni uslovi za zamenu novčane kazne iz člana 41. ovog zakona;

6) ako je prinudna naplata određena na stvarima i pravima izuzetim od izvršenja, odnosno na kojima je mogućnost izvršenja ograničena;

7) na odluku o troškovima izvršenja.

Prigovor na rešenje o prinudnoj naplati ne zadržava njegovo izvršenje.

Sudija protiv čijeg rešenja o prinudnoj naplati je izjavljen prigovor može i sam staviti van snage svoje rešenje ako nađe da su razlozi iz prigovora osnovani, u suprotnom, dostaviće prigovor sa spisima predmeta nadležnom veću tog suda.

O prigovoru odlučuje veće u sastavu od troje sudija. Sudija koji je doneo rešenje o prinudnoj naplati protiv koga je uložen prigovor ne može kao član veća odlučivati o tom prigovoru.

Sredstva i predmeti prinudne naplate

Član 318

Sredstva kojima se vrši prinudna naplata su:

- 1) izvršenje nad sredstvima sa računa kažnjelog lica;
- 2) izvršenje na ličnim primanjima kažnjelog lica;
- 3) izvršenje popisom, procenom i prodajom pokretnih stvari i nepokretnosti u svojini kažnjelog lica.

Predmeti na kojima se sprovodi prinudna naplata su stvari i prava na kojima se može sprovesti izvršenje po odredbama zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Sredstva kojima se vrši prinudna naplata novčanih kazni, troškova postupka i ostalih novčanih iznosa kao i predmete nad kojima se prinudna naplata ima sprovesti određuje sud rešenjem o izvršenju iz člana 315. ovog zakona.

Ako se tokom sprovođenja rešenja ustanovi da se prinudna naplata ne može sprovesti na sredstvima i predmetima izvršenja koji su određeni u rešenju, sud može preinačiti rešenje i odrediti drugo sredstvo i predmet izvršenja.

U postupku prinudne naplate prvo se namiruju troškovi postupka i troškovi izvršenja.

Troškove prinudne naplate i troškove izvršenja snosi kažnjeno lice.

Posle smrti kažnjelog fizičkog lica, odgovornog lica ili preduzetnika prinudna naplata novčane kazne, troškova prekršajnog postupka i drugih novčanih iznosa neće se izvršiti.

Sprovođenje prinudne naplate na sredstvima sa računa kažnjelog lica

Član 319

Po prijemu rešenja o izvršenju prinudnu naplatu novčanih kazni, troškova postupka i ostalih novčanih iznosa sa računa kažnjelih lica koji se vode kod poslovnih banaka sprovodi organ za prinudnu naplatu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje platni promet.

Organ za prinudnu naplatu obavezan je da u roku od 30 dana od dana prijema rešenja o prinudnoj naplati izvesti nadležni prekršajni sud o izvršenoj naplati ili o razlozima neizvršenja prinudne naplate.

Sprovođenje prinudne naplate na ličnim primanjima kažnjelog lica

Član 320

Sud može rešenjem o izvršenju odrediti da se prinudna naplata sprovede plenidbom na ličnim primanjima kažnjelog lica.

Rešenjem iz stava 1. ovog člana određuje se zaplena na određenom delu ličnog primanja kažnjelog i nalaže isplatiocu ovih primanja da prilikom svake isplate tih primanja, počev od prve naredne isplate od prijema odluke suda, pa sve do potpune naplate, vrši obustavu i uplati obustavljeni iznos na propisani uplatni račun.

Isplatilac ličnog primanja kažnjelog je dužan da odmah postupi po nalogu suda kao i da nadležni sud obavesti o promenama od uticaja na sprovođenje prinudne naplate najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka promene.

Ako isplatilac ličnog primanja kažnjelog ne obustavi i ne uplati iznos ličnog primanja na kome se sprovodi prinudna naplata, na propisani uplatni račun sud može doneti rešenje da se prinudna naplata sprovede iz novčanih sredstava sa računa isplatioca.

Ako ovim zakonom nije drukčije propisano na prinudnu naplatu iz ličnog primanja kažnjelog lica shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Prinudna naplata na pokretnim i nepokretnim stvarima kažnjelog lica

Član 321

U slučaju da nije moguće izvršiti prinudnu naplatu na drugi način, sud može doneti rešenje da se prinudna naplata sprovede na pokretnim ili nepokretnim stvarima kažnjelog fizičkog lica, preduzetnika ili odgovornog lica.

Prinudnu naplatu na pokretnim i nepokretnim stvarima kažnjelog lica sprovede stvarno i mesno nadležan sud u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

Dužnost obaveštavanja o plaćanju novčane kazne

Član 322

O izvršenoj uplati novčane kazne, troškova postupka i drugih novčanih iznosa, nadležni organ za javna plaćanja obavezan je da bez odlaganja izvesti sud, odnosno organ uprave koji je doneo odluku dostavljanjem izveštaja o plaćanju uz izvod o dnevnim promenama na odgovarajućim računima.

Član 323

Izvršenje presude u pogledu naknade štete i povraćaja stvari vrši se po zahtevu oštećenog, odnosno sopstvenika stvari.

Pravnosnažna presuda je izvršni naslov.

GLAVA XXXVI JEDINSTVENI REGISTRI

1. Registar sankcija

Član 324

U svrhu vođenja jedinstvene evidencije izrečenih prekršajnih sankcija vodi se jedinstveni registar sankcija. Registar sankcija je centralizovana elektronska baza podataka u kojoj se čuvaju i obrađuju svi uneti podaci.

Čuvanje i rukovanje podacima u registru sankcija

Član 325

Registar se čuva na centralnom elektronskom nosaču podataka pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa koje je odgovorno za njegovo održavanje i čuvanje.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa je dužno da preduzme tehničke, kadrovske i organizacione mere zaštite podataka, u skladu sa utvrđenim standardima i postupcima, koje su potrebne da bi se podaci zaštitili od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promene, objavljivanja i svake druge zloupotrebe, kao i da utvrdi obavezu lica koja su zaposlena na obradi da čuvaju tajnost podataka.

Rukovalac podataka u registru sankcija

Član 326

Predsednik prekršajnog suda imenuje rukovoca podataka u registru koji ima sledeća ovlašćenja i obaveze:

- 1) da se stara o zakonitom, sistematičnom i ažurnom unosu, brisanju i izmeni podataka u registru;
- 2) obezbeđuje ovlašćenim licima uvid u registar;
- 3) izdaje overene izvode iz registra i potvrde da lice nije upisano u registar;
- 4) obezbeđuje čuvanje i arhiviranje dokumentacije koja predstavlja osnov za upis, brisanje ili izmene podataka u registru;
- 5) preduzima druge radnje neophodne za nesmetano i pravilno ažuriranje podataka u registru, u skladu sa zakonom.

Podaci koji se upisuju u registar sankcija

Član 327

U registar sankcija upisuju se sledeći podaci:

- 1) ime i prezime i jedinstveni matični broj kažnjelog fizičkog lica, preduzetnika, odnosno odgovornog lica u pravnom licu, odnosno broj putne isprave stranog fizičkog lica, za preduzetnika i naziv i sedište radnje;
- 2) za kažnjeno pravno lice naziv i sedište, PIB i matični broj;
- 3) pravnosnažna, odnosno konačna odluka kojom je izrečena prekršajna sankcija;
- 4) pravna kvalifikacija učinjenog prekršaja;
- 5) vrsta i opis izrečene prekršajne sankcije;
- 6) trajanje izrečene zaštitne mere;
- 7) prekršajni sud koji je doneo presudu, odnosno organ koji je izdao prekršajni nalog;

8) prekršajni sud koji je izvršio upis;

9) datum upisa.

Unos podataka u registar sankcija

Član 328

Unos podataka iz člana 327. ovog zakona vrši sud koji je doneo pravosnažnu odnosno konačnu odluku koja je osnov za unos, odnosno prvostepeni sud na čijem području je izdat prekršajni nalog koji je osnov za unos.

Unos podataka u registar sankcija vrši se odmah po nastupanju pravosnažnosti, odnosno konačnosti odluke kojom je izrečena prekršajna sankcija, o čemu nadležan sud vodi računa po službenoj dužnosti.

Izdavalac prekršajnog naloga, u skladu sa članom 173. stav 3. ovog zakona, obavezan je da odmah po isteku roka iz člana 173. stav 2. ovog zakona dostavi nadležnom sudu kopiju izdatog prekršajni naloga sa konstatacijom konačnosti i zabeleškom da li je novčana kazna plaćena.

Brisanje podataka iz registra sankcija

Član 329

Izrečena sankcija pravnom, fizičkom i odgovornom licu kao i preduzetniku briše se iz evidencije po službenoj dužnosti ako kažnjeno lice u roku od četiri godine od dana pravosnažnosti odluke kojom je izrečena sankcija ne učini novi prekršaj.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, izrečena opomena briše se u roku od godinu dana od pravosnažnosti odluke kojom je izrečena.

Maloletnom licu brisaće se izrečena kazna maloletničkog zatvora u roku od dve godine od kada je ta kazna izvršena, zastarela ili oproštena, ako ne izvrši novi prekršaj.

Zaštitna mera se neće brisati iz prekršajne evidencije dok se ne izvrši ili dok ne istekne rok zastarelosti izvršenja zaštitne mere.

Izdavanje podataka iz registra sankcija

Član 330

Podaci o kažnjenim licima iz registra sankcija mogu se dati samo drugom sudu, nadležnom tužilaštvu, policiji i organima inspekcije, u vezi sa krivičnim postupkom ili postupkom za prekršaj koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo kažnjavano za prekršaj, organima nadležnim za izvršenje sankcija za prekršaje ili nadležnim organima koji učestvuju u postupku brisanja kazne.

Na obrazložen zahtev organa iz prethodnog stava ovog člana mogu se dati podaci iz registra sankcija za kažnjeno lice ako još traju određene pravne posledice kazne ili zaštitne mere ili ako za to postoji opravdan interes zasnovan na zakonu.

Građanima i pravnim licima se na njihov zahtev moraju dati podaci o njihovom kažnjavanju za prekršaje.

Od građana i pravnih lica se ne može tražiti da podnesu dokaze da nisu kažnjavani za prekršaje osim ako je to izričito predviđeno zakonom.

Uz zahtev za izdavanje podataka iz registra sankcija dostavlja se i dokaz o uplati naknade za traženu uslugu. Naknade za izdavanje podataka iz registra sankcija propisuje posebnim aktom ministar za poslove pravosuđa.

2. Registar neplaćenih novčanih kazni i drugih novčanih iznosa

Član 331

U svrhu efikasne naplate izrečenih novčanih kazni, naknade troškova i naplate drugih novčanih iznosa dosuđenih po osnovu naknade štete, imovinskopravnog zahteva ili oduzimanja imovinske koristi, vodi se jedinstven registar neplaćenih novčanih kazni i drugih novčanih iznosa (u daljem tekstu: registar novčanih kazni).

Registar novčanih kazni je centralizovana elektronska baza podataka u kojoj se čuvaju svi podaci uneti u registar.

Sve neplaćene novčane kazne, troškovi postupka i drugi novčani iznosi koji su izrečeni pravnosnažnom i izvršnom odlukom suda ili putem konačnog i izvršnog prekršajnog naloga se upisuju u registar novčanih kazni.

Na čuvanje i rukovanje podacima u registru novčanih kazni shodno se primenjuju odredbe o registru sankcija iz člana čl. 325. i 326. ovog zakona.

Podaci koji se unose u registar novčanih kazni

Član 332

U registar novčanih kazni upisuju se sledeći podaci:

- 1) ime i prezime i jedinstveni matični broj kažnjelog fizičkog lica, preduzetnika odnosno odgovornog lica u pravnom licu, odnosno broj putne isprave stranog fizičkog lica koji nije u propisanom roku u celosti platio novčanu kaznu ili druge dosuđene novčane iznose ili nije nadoknadio dosuđene troškove postupka;
- 2) za kažnjeno pravno lice naziv i sedište, PIB i matični broj, za preduzetnika naziv i sedište radnje;
- 3) pravnosnažna, odnosno konačna odluka kojom je izrečena novčana obaveza;
- 4) prekršajni sud koji je doneo odluku odnosno organ koji je izdao prekršajni nalog;
- 5) dugovani iznos i osnov dugovanja;
- 6) datum dospeća obaveze plaćanja;
- 7) prekršajni sud koji je izvršio upis;
- 8) datum upisa.

Neplaćene novčane kazne i drugi dosuđeni novčani iznosi evidentiraju se i vode u registru novčanih kazni.

Unos podataka u registar novčanih kazni

Član 333

Unos podataka iz člana 332. ovog zakona vrši sud koji je doneo odluku koja je osnov za unos, odnosno prvostepeni sud na čijem području je izdat prekršajni nalog koji je osnov za unos.

Unos podataka u registar novčanih kazni vrši se po isteku roka za dobrovoljno plaćanje, o čemu nadležan sud vodi računa po službenoj dužnosti.

Na unos podataka u registar novčanih kazni shodno se primenjuju odredbe člana 328. stav 3, ovog zakona.

Brisanje i promena podataka u registru novčanih kazni

Član 334

Ako kažnjeno lice delimično ili potpuno plati dugovani iznos ili se izrečena novčana kazna potpuno ili delimično zameni izvršenom kaznom zatvora ili radom u javnom interesu, nadležan sud je obavezan da odmah izvrši brisanje podataka odnosno upiše odgovarajuću promenu u registar novčanih kazni.

Ako kažnjeno lice pre postupka izvršenja dobrovoljno delimično ili potpuno plati novčanu kaznu izrečenu prekršajnim nalogom, izdavalac naloga je obavezan da o tome odmah obavesti nadležni sud.

Novčana kazna i troškovi postupka, podaci o kažnjenom licu kao i svi ostali podaci u vezi sa time brišu se iz registra novčanih kazni odmah nakon što kažnjeni plati celokupan dugovani iznos, odnosno po proteku roka od četiri godine od dana kada su prekršajni nalog ili osuđujuća presuda postali pravnosnažni.

Pristup podacima u registru i izdavanje izvoda i podataka iz registra

Član 335

Podaci iz registra novčanih kazni dostupni su svim prekršajnim sudovima kao i organima nadležnim za vođenje postupaka iz člana 336. ovog zakona.

Na izdavanje podataka iz registra novčanih kazni, shodno se primenjuju odredbe čl. 326. i 330. ovog zakona.

Zahtev za izdavanje podataka iz registra novčanih kazni može se podneti bilo kom prekršajnom sudu.

Pristup podacima iz registra novčanih kazni odobrava i bliže uređuje posebnim aktom ministar za poslove pravosuđa.

Član 336*

(Prestalo da važi odlukom US)

Glava XXXVII

KOLIZIONE NORME I USTUPANJE PREDMETA NA IZVRŠENJE U ODNOSIMA IZMEĐU SUDOVA U REPUBLICI SRBIJI

Ustupanje izvršenja

Član 337

Sud koji je izrekao kaznu zatvora, vaspitnu meru ili zaštitnu meru može zahtevati da se ta kazna, odnosno mera izvrši na području drugog suda u Republici Srbiji, na kome je prebivalište, odnosno boravište lica prema kome se izvršenje ima sprovesti.

Obaveze suda po ustupanju izvršenja

Član 338

Sud koji je sproveo izvršenje donosi rešenje o troškovima koji su nastali pri sprovođenju izvršenja.

Radi namirenja troškova izvršenja, sud koji je sproveo izvršenje zadržaće potrebnu sumu od naplaćenog iznosa.

Glava XXXVIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 339

Propisi o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom uskladiće se do dana početka primene ovog zakona.

Član 340

Prekršajni postupci započeti do dana početka primene ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o prekršajima ("Službeni glasnik RS", br. 101/05, 116/08 i 111/09).

Postupcima iz stava 1. ovog člana od dana početka primene ovog zakona za rešavanje po žalbi na rešenje organa uprave nadležan je drugostepeni prekršajni sud.

Predmeti prekršajnih sudova u kojima do dana početka primene ovog zakona nije doneta odluka po žalbi na odluke organa uprave, ustupiće se drugostepenom prekršajnom sudu na nadležnost.

Član 341

Podzakonski akti propisani ovim zakonom doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 342

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o prekršajima ("Službeni glasnik RS", br. 101/05, 116/08 i 111/09).

Član 343

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. marta 2014. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama

Zakona o prekršajima

("Sl. glasnik RS", br. 13/2016)

Član 21

Propisi o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom uskladiće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Propisi o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom uskladiće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".